

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Opracowanie przygotowane przez:

Krzysztof Pluciński

ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.

www.propoliscon.pl

ul. Ziemowita 60, 61-063 Poznań

NIP: 782-256-28-51, REGON: 302493374, KRS: 0000471615 Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda,

VIII Wydział Gospodarczy

Spis treści

WSTĘP	4
1. ANALIZA I OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN NA PODSTAWIE DANYCH HISTORYCZNYCH	5
1.1. ANALIZA DOCHODÓW	5
1.2. ANALIZA WYDATKÓW	17
1.3. ZESTAWIENIE RELACJI MIĘDZY DOCHODAMI I WYDATKAMI BIEŻĄCYMI MIASTA ŚWIDWIN ORAZ WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE W LATACH 2014 - 2018	24
1.4. WYKONANIE BUDŻETU MIASTA W LATACH 2014-2018	27
1.5. ANALIZA ZADŁUŻENIA MIASTA W LATACH 2014-2018	28
1.6. ANALIZA PLANOWANIA BUDŻETOWEGO MIASTA ŚWIDWIN	33
1.7. WNIOSKI Z ANALIZY HISTORYCZNEJ	38
2. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ SPÓŁEK MIEJSKICH I ZAKŁADU BUDŻETOWEGO W LATACH 2016 – 2018	42
2.1. ZAKŁAD USŁUG KOMUNALNYCH SP. Z O.O.	42
2.2. MIEJSKA ENERGETYKA CIEPLNA SP. Z O.O.	51
2.3. PARK WODNY „RELAX” W ŚWIDWINIE	59
3. PORÓWNANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW MIASTA ŚWIDWIN W LATACH 2017 – 2019	63
3.1. PORÓWNANIE DOCHODÓW BIEŻĄCYCH	63
3.2. PORÓWNANIE WYDATKÓW	64
4. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW W URZĘDZIE MIASTA W ŚWIDWINIE	67
5. METODA PROGNOZOWANIA	71
5.1. METODA ANALITYCZNA	71
5.2. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA GOSPODARKĘ BUDŻETOWĄ I FINANSE ORAZ ZAŁOŻENIA MAKROEKONOMICZNE PRZYJĘTE DO PROGNOZY	73
6. PROJEKCJE FINANSOWE	77
6.1. ZAŁOŻENIA ANALIZY, ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE MIASTA	77
6.2. PROGNOZA WOLNYCH ŚRODKÓW OPERACYJNYCH	82
7. WNIOSKI	91
8. SPIS TABEL	92
9. SPIS WYKRESÓW	93

WSTĘP

Odzwierciedleniem istniejącej sytuacji ekonomicznej jednostki samorządu terytorialnego jest budżet. Analiza budżetu pozwala na uzyskanie informacji o źródłach finansowania działalności samorządu lokalnego oraz o kierunkach jego rozwoju. Bardzo ważne są poznanie, ocena oraz właściwa interpretacja zjawisk finansowych, procesów i problemów związanych z gospodarowaniem zasobami finansowymi samorządu. Informacje o sytuacji finansowej pozwalają organom stanowiącym i wykonawczym samorządu lokalnego na racjonalne gospodarowanie publicznymi zasobami pieniężnymi i właściwe wypełnianie obowiązków wobec społeczności lokalnej.

Zarządzaniu finansami jednostek samorządu terytorialnego powinna przyświecać idea racjonalnego wydatkowania publicznych zasobów finansowych. Istotną rolę w tej kwestii jest uzyskanie jakościowo najlepszych i najbardziej trafnych informacji, które umożliwiają podjęcie właściwych decyzji w zakresie gospodarowania środkami pieniężnymi. W zarządzaniu daną jednostką samorządu terytorialnego, w tym przede wszystkim w zarządzaniu finansami, istotne znaczenie ma analiza finansowa, która dotyczy finansowych aspektów działań prowadzonych przez organy samorządowe.

Ideą opracowania jest przedstawienie sytuacji finansowej Miasta Świdwin i sporządzenie projekcji sytuacji finansowej Miasta, głównie pod kątem możliwości realizacji inwestycji i możliwości emisji obligacji. Ponadto dokonano analizy historycznych danych finansowych oraz sporządzono projekcje przepływów pieniężnych do roku 2030. Do przygotowania opracowania wykorzystano dane finansowe pozyskane z Urzędu Miasta Świdwin.

1. ANALIZA I OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN NA PODSTAWIE DANYCH HISTORYCZNYCH

1.1. ANALIZA DOCHODÓW

Pierwszym krokiem budowy prognozy jest zebranie danych historycznych i ich analiza. Proces analizy dochodów jest niewątpliwie procesem wielowątkowym i złożonym. Podejmowanie działań zmierzających do ustalenia dochodów jest nieodzownym elementem corocznego tworzenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Poniższa tabela 1 i tabela 2 oraz wykres 1 obrazują i przedstawiają kształtowanie się wykonanych dochodów Miasta w latach 2014-2018 wg źródeł ich powstania.

Tabela 1. Dochody Miasta w latach 2014-2018

DOCHODY	2014	2015	2016	2017	2018
Wpływy z podatków	10 592 500	10 173 697	10 655 636	10 510 413	11 016 091
Podatek rolny	141 968	77 335	69 566	65 261	66 440
Podatek leśny	4 369	4 859	7 947	7 908	8 150
Podatek od nieruchomości	9 599 271	9 366 076	9 720 234	9 615 677	10 068 830
Podatek od środków transportowych	257 542	218 059	209 853	216 444	214 376
Podatek od spadków i darowizn	123 023	65 912	38 098	10 454	24 160
Podatek od czynności cywilnoprawnych	442 548	421 814	587 971	575 167	605 684
Wpływy z karty podatkowej	23 780	19 643	21 967	19 502	28 452
Wpływy z opłat	2 914 589	2 865 731	3 733 315	3 729 758	4 078 026
Opłata skarbowa	126 268	121 547	120 328	124 073	117 529
Wpływy z opłaty targowej	88 446	86 203	79 847	63 061	46 073
Opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	392 365	381 623	387 984	387 841	403 465
Inne opłaty	2 307 511	2 276 358	3 145 156	3 154 784	3 510 959
Udział w podatkach budżetu państwa	9 978 279	10 634 150	11 200 722	12 341 955	13 896 321
Pod. dochodowy od osób fizycznych	9 702 073	10 334 952	10 977 441	12 069 623	13 520 190
Pod. dochodowy od osób prawnych	276 206	299 198	223 281	272 332	376 131
Dochody z majątku	3 392 436	4 393 613	4 521 388	3 366 313	4 056 616
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	2 391 405	2 459 285	2 392 340	2 544 084	2 496 380
Wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	59 521	54 007	59 889	54 903	82 108
Wpływy z tyt. odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	537 407	1 495 124	1 947 883	662 596	1 378 864
Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0	1 341	24 586	3 373	65
Wpływy z opłat za zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości	404 103	383 858	96 690	101 357	99 199
Odsetki	144 866	126 649	161 463	118 274	99 538
Od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	32 037	57 779	61 701	30 793	53 362
Pozostałe odsetki	112 829	68 870	99 761	87 481	46 176
Pozostałe dochody	816 231	712 491	719 846	628 117	456 665
Grzywny, mandaty i kary pieniężne	68 959	38 315	33 598	11 000	53 355
Wpływy z usług	369 265	274 201	57 887	50 028	52 724
Inne dochody	378 007	399 975	628 361	567 090	350 586
Subwencje z budżetu państwa	10 385 495	9 672 184	9 906 280	10 481 910	10 664 563
Subwencja oświatowa	9 018 444	9 182 420	9 452 669	9 433 228	9 630 057
Subwencja wyrównawcza	910 331	21 631	0	661 387	695 372
Subwencja równoważąca	456 720	468 133	453 611	387 295	339 134

DOCHODY	2014	2015	2016	2017	2018
Dotacje celowe z budżetu państwa	11 339 995	10 666 548	18 188 186	20 683 320	20 621 950
Zadania bieżące zlecone i powierzone	5 978 852	6 161 545	7 053 408	7 169 791	7 461 790
Zadania bieżące zlecone i powierzone (par. 4-a cyf.: 7, 8 i 9)	664 473	0	0	358 362	643 688
Na program 500+	0	0	6 897 943	9 390 756	8 879 524
Zadania bieżące własne	4 696 670	4 505 002	4 236 836	3 764 410	3 636 948
Zadania bieżące własne (par. 4-a cyf.: 7, 8 i 9)	0	0	0	0	0
Środki na dofinansowanie zadań ze źródeł pozabudżetowych	36 505	32 348	86 024	57 792	31 500
Na zadania realiz. na podst. porozum. między jedn. samorządu teryt.	36 505	32 348	31 650	31 070	31 500
Fundusze celowe	0	0	41 774	26 722	0
Inne	0	0	12 600	0	0
Środki na inwestycje	932 662	2 259 232	2 869 510	1 469 254	2 873 394
z budżetu państwa	845 381	1 483 444	2 856 722	0	302 521
ze źródeł pozabudżetowych	87 281	775 788	12 788	1 469 254	2 570 874
DOCHODY RAZEM	50 533 557	51 536 642	62 042 369	63 387 106	67 794 664

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 2 przedstawia analizę dochodów Miasta w latach 2014-2018. Analiza została przeprowadzona na poziomie szczegółowości obejmującym paragrafy. Wartości dochodów dla poszczególnych paragrafów zostały zestawione w kolejności chronologicznej dla lat. Następnie została policzona ich średnia arytmetyczna w całym badanym okresie. Dla tak wyznaczonych średnich, analizę przeprowadzono wg zasady Pareto, która mówi, że za ok. 80% wszystkich skutków odpowiada 20% przyczyn. Istota metody opiera się na pracy włoskiego ekonomisty Wilfredo Pareto żyjącego na przełomie XIX i XX wieku, który w 1897 roku zbadał zamożność włoskiego społeczeństwa. Zaobserwował, że 20% rodzin we Włoszech posiada aż 80% bogactwa tego kraju. Stwierdzając występowanie tego nierównomiernego rozkładu również w innych sytuacjach, Pareto sformułował zasadę znaną obecnie jako reguła 80/20. Mówi ona, że występowanie osiemdziesięciu procent typów zdarzeń można zaobserwować w niewielkim, zaledwie dwudziestoprocentowym fragmencie możliwych okoliczności. Jednak powyższa zasada nie zawsze działa z idealną precyzją, jeżeli chodzi o proporcje, natomiast ogólnym jej podsumowaniem jest fakt, iż mała część ze wszystkich przyczyn odpowiada za większą część rezultatu. Prowadzi to do wniosku, że niższymi nakładami środków i mniejszym wysiłkiem, skierowanymi na determinujący obszar, można osiągnąć równie znaczące efekty.

Analizując poniższą tabelę 2 można stwierdzić, że już pierwsze 6 pozycji dochodów odpowiada za 80,70% ogólnej ich wartości.

Jak wynika z tabeli 1, jak i z tabeli 2 najistotniejszymi źródłami dochodów Miasta są:

- Udział Miasta w podatku dochodowym od osób fizycznych - średnio 19,37% wszystkich dochodów,
- Subwencje ogólne z budżetu państwa - średnio 17,49% wszystkich dochodów,
- Podatek od nieruchomości – średnio 16,55% wszystkich dochodów,
- Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie – średnio 11,55% wszystkich dochodów.

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

- Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (program „Rodzina 500+”) - średnio 8,61% wszystkich dochodów,
- Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) – średnio 7,13%,

Udział pozostałych paragrafów jest nieznaczny. Pozostałe kategorie dochodów stanowią nie więcej niż 4,2% dochodów ogółem.

Warto zauważyć, że w ostatnich 3 latach, w związku z realizacją programu rządowego „Rodzina 500+”, Miasto otrzymuje wysokie dochody, które służą realizacji świadczeń wychowawczych. Są one jednak neutralne dla budżetu, gdyż otrzymane środki są wydatkowane na wypłatę świadczeń osobom fizycznym.

Tabela 2. Analiza dochodów Miasta w latach 2014-2018

Lp	Paragraf	Opis	Średnia wartość dochodów	Skumulowany udział wartości poszczególnych paragrafów dochodów	% całości dochodów	2014	2015	2016	2017	2018
1	001	Podatek dochodowy od osób fizycznych	11 320 856	19,37%	19,37%	9 702 073	10 334 952	10 977 441	12 069 623	13 520 190
2	292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	10 222 086	36,85%	17,49%	10 385 495	9 672 184	9 906 280	10 481 910	10 664 563
3	031	Podatek od nieruchomości	9 674 017	53,40%	16,55%	9 599 271	9 366 076	9 720 234	9 615 677	10 068 830
4	201	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	6 753 778	64,95%	11,55%	5 940 807	6 148 149	7 051 295	7 168 325	7 460 314
5	206	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	5 033 645	73,57%	8,61%	-	-	6 897 943	9 390 756	8 879 524
6	203	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	4 167 973	80,70%	7,13%	4 696 670	4 505 002	4 236 836	3 764 410	3 636 948
7	075	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	2 456 699	84,90%	4,20%	2 391 405	2 459 285	2 392 340	2 544 084	2 496 380
8	049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	2 298 141	88,83%	3,93%	2 194 824	2 028 684	2 381 662	2 421 453	2 464 085
9	077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	1 204 375	90,89%	2,06%	537 407	1 495 124	1 947 883	662 596	1 378 864
10	633	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin)	1 090 614	92,76%	1,87%	845 381	1 448 444	2 856 722	-	302 521
11	620	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	786 426	94,10%	1,35%	-	-	-	1 399 254	2 532 874
12	050	Podatek od czynności cywilnoprawnych	526 637	95,00%	0,90%	442 548	421 814	587 971	575 167	605 684
13	048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	390 656	95,67%	0,67%	392 365	381 623	387 984	387 841	403 465
14	002	Podatek dochodowy od osób prawnych	289 429	96,16%	0,50%	276 206	299 198	223 281	272 332	376 131
15	097	Wpływy z różnych dochodów	275 832	96,64%	0,47%	117 669	335 277	494 163	236 617	195 433
16	200	Dotacje rozwojowe oraz środki na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej	224 589	97,02%	0,38%	664 473	-	-	358 362	100 112

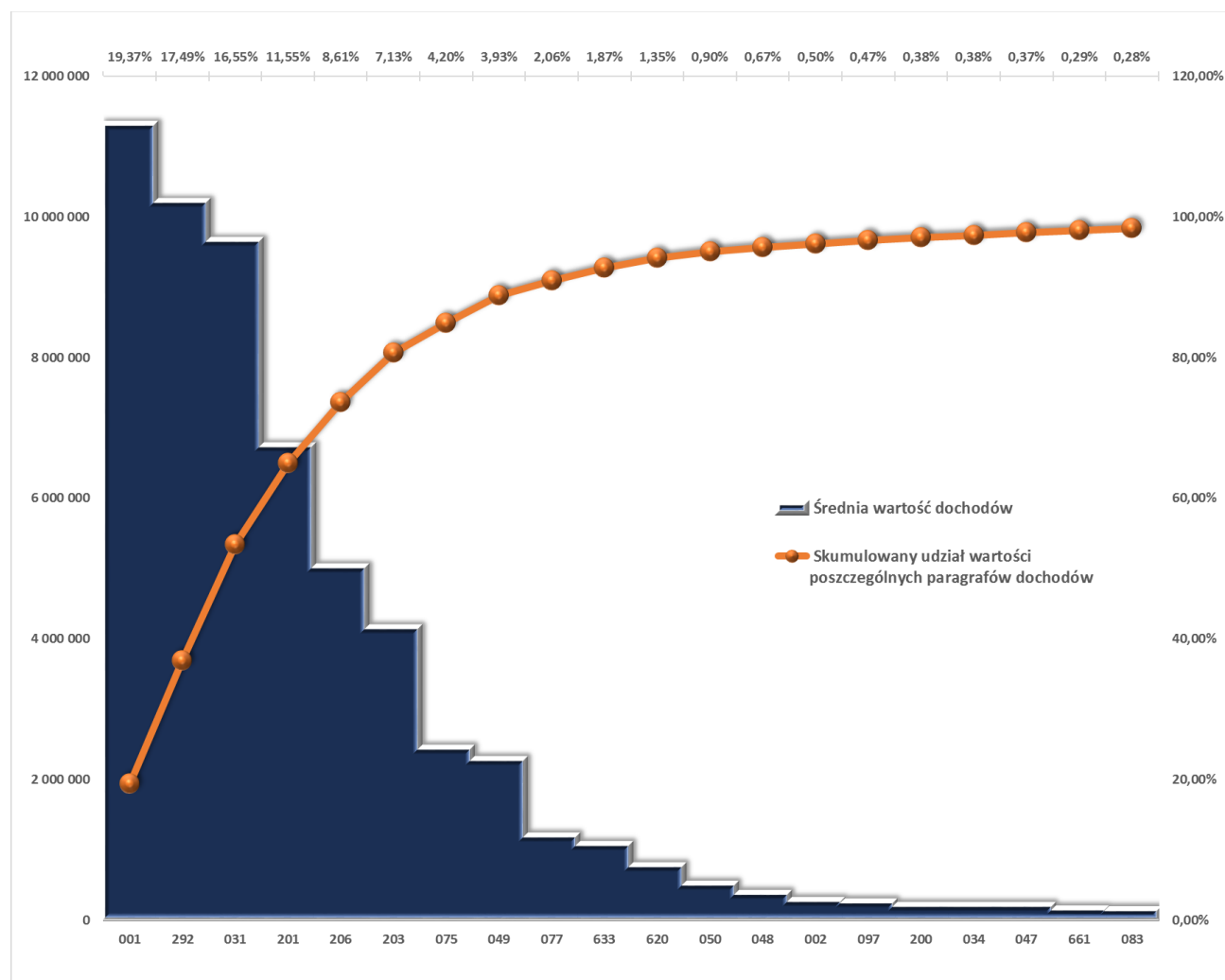
ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Lp	Paragraf	Opis	Średnia wartość dochodów	Skumulowany udział wartości poszczególnych paragrafów dochodów	% całości dochodów	2014	2015	2016	2017	2018
17	034	Podatek od środków transportowych	223 255	97,40%	0,38%	257 542	218 059	209 853	216 444	214 376
18	047	Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości	217 041	97,77%	0,37%	404 103	383 858	96 690	101 357	99 199
19	661	Dotacje celowe otrzymane z gminy na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	167 534	98,06%	0,29%	61 881	775 788	-	-	-
20	083	Wpływy z usług	160 821	98,34%	0,28%	369 265	274 201	57 887	50 028	52 724

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Poniższy wykres 1 ma postać tzw. diagramu Pareto, umożliwiającego łatwą hierarchizację i graficzne odwzorowanie źródeł stanowiących dochód budżetu Miasta, zestawionych w tabeli 2. Widać tutaj dominację najważniejszych źródeł dochodów.

Wykres 1. Analiza dochodów Miasta w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Analizując tabelę 2 należy zauważyć, że najważniejszym źródłem dochodów są wpływy z udziału jednostki w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT. Należy podkreślić coroczny wzrost wpływów z tego podatku w badanym okresie. W 2018 roku dochody z PIT były o 3,82 mln PLN wyższe niż w 2014 roku. Na przestrzeni tych lat wzrosły one zatem o 39,4%. Powodem takiego stanu rzeczy są następujące czynniki: spadek bezrobocia oraz wzrost przeciętnego wynagrodzenia (patrz wykres 2, wykres 3). Należy dodać, że wyższe wpływy z PIT były również związane z brakiem waloryzacji (od 2009 roku) dotychczas obowiązujących progów podatkowych oraz ustawowych, zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów i kwoty zmniejszającej podatek. Zamrożenie skali w rzeczywistości oznacza podniesienie efektywnych stawek podatkowych.

Drugim najważniejszym źródłem dochodów są subwencje ogólne z budżetu państwa. Jak wynika z tabeli, dochody te ulegają wahaniom, lecz co ważne, generalnie nie rosną. W 2018 roku dochody z subwencji ogólnych były o 279 tys. PLN wyższe niż w 2014 roku. Na przestrzeni tych lat wzrosły one zatem zaledwie o 2,7%.

Miasto generuje znaczne wpływy do budżetu z tytułu podatku od nieruchomości, który jest najważniejszym podatkiem lokalnym. Łączny wzrost dochodów z tego tytułu wyniósł w analizowanym okresie wyniósł 4,9%. Po spadku wartości w latach 2015 i 2017, w 2018 roku wpływy z podatku uległy zwiększeniu w stosunku do roku 2017 o 4,7% ze względu na podwyższenie stawek podatków lokalnych. Tabela 3 przedstawia stawki podatku od nieruchomości przyjęte na 2019 r. dla Miasta Świdwin i sąsiednich 5 gmin i miast.

Tabela 3. Stawki podatku od nieruchomości na 2019 rok

	Miasto Świdwin	Gmina Świdwin	Połczyn-Zdrój	Drawsko Pomorskie	Białogard	Płoty
Podatek:						
od budynków lub ich części:						
mieszkalnych (od 1 m ² powierzchni użytkowej)	0,70 PLN	0,77 PLN	0,79 PLN	0,75 PLN	0,75 PLN	0,67 PLN
związanych z prowadzeniem działalności gosp. oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gosp. (od 1 m ² powierzchni użytkowej)	21,66 PLN	22,05 PLN	23,20 PLN	20,00 PLN	22,66 PLN	20,84 PLN
zajętych na prowadzenie działalności gosp. w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (od 1 m ² powierzchni użytkowej)	10,79 PLN	10,91 PLN	10,98 PLN	10,98 PLN	10,59 PLN	10,30 PLN
związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń (od 1 m ² powierzchni użytkowej)	4,70 PLN	4,73 PLN	4,78 PLN	4,78 PLN	4,61 PLN	4,40 PLN
pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego (od 1 m ² powierzchni użytkowej)	6,52 PLN	5,95 PLN	7,90 PLN	7,00 PLN	7,62 PLN	6,31 PLN
od budowli (w %)	2%	2%	2%	2%	2%	2%
od gruntów:						
związanych z prowadzeniem działalności gosp., bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków (od 1 m ² powierzchni)	0,80 PLN	0,91 PLN	0,93 PLN	0,87 PLN	0,89 PLN	0,68 PLN
pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych (od 1 ha powierzchni)	4,63 PLN	4,67 PLN	4,71 PLN	4,71 PLN	4,54 PLN	4,20 PLN

	Miasto Świdwin	Gmina Świdwin	Połczyn-Zdrój	Drawsko Pomorskie	Białogard	Płoty
pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego (od 1 m ² powierzchni)	0,46 PLN	0,48 PLN	0,49 PLN	0,49 PLN	0,47 PLN	0,36 PLN
niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji....(od 1 m ² powierzchni)	3,04 PLN	3,06 PLN	3,09 PLN	3,09 PLN	2,98 PLN	2,50 PLN

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędów Gmin/Miast

W porównaniu z sąsiednimi miastami i gminami stawki większości podatków są w Mieście Świdwin niższe (za wyjątkiem Gminy Płoty, która ma najniższe stawki). Biorąc pod uwagę Gminę Świdwin widzimy, że 8 z 10 stawek jest wyższa, aniżeli w Mieście Świdwin, co pozostawia miejsce na dokonanie niewielkiej podwyżki podatków przez Miasto Świdwin. Miasto corocznie w sprawozdaniu Rb-27S wykazuje skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy, które stanowią różnicę między dochodami, jakie Miasto mogłoby uzyskać, stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez Radę Miasta. W analizowanym okresie kwota wyniosła średnio 1,02 mln PLN, natomiast w samym 2018 r. było to 910 tys. PLN, zaś z tyt. samego podatku od nieruchomości 741 tys. PLN. Drugą pozycją wykazywaną przez Miasto, związaną bezpośrednio z podatkami, są skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych). Ukazują one skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami uchwał Rady Miasta. W badanym okresie pozycja wystąpiła jedynie w 2014 r. i wyniosła 88 tys. PLN. Miasto posiada jeszcze możliwość niewielkiej podwyżki stawek podatków lokalnych, jednak ze względu na wysoki poziom bezrobocia i niską wartość przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i Polski kwota stawek podatkowych po zmianie nie powinna być wyższa od stawek obowiązujących w Gminie Świdwin. Dokonując podwyżki stawek podatkowych należy również zwrócić uwagę na liczbę mieszkańców Miasta, która nie zwiększa się. Na koniec 2017 roku wynosiła tyle samo co w 2013 roku, a mniej, aniżeli w latach 2011 - 2012.

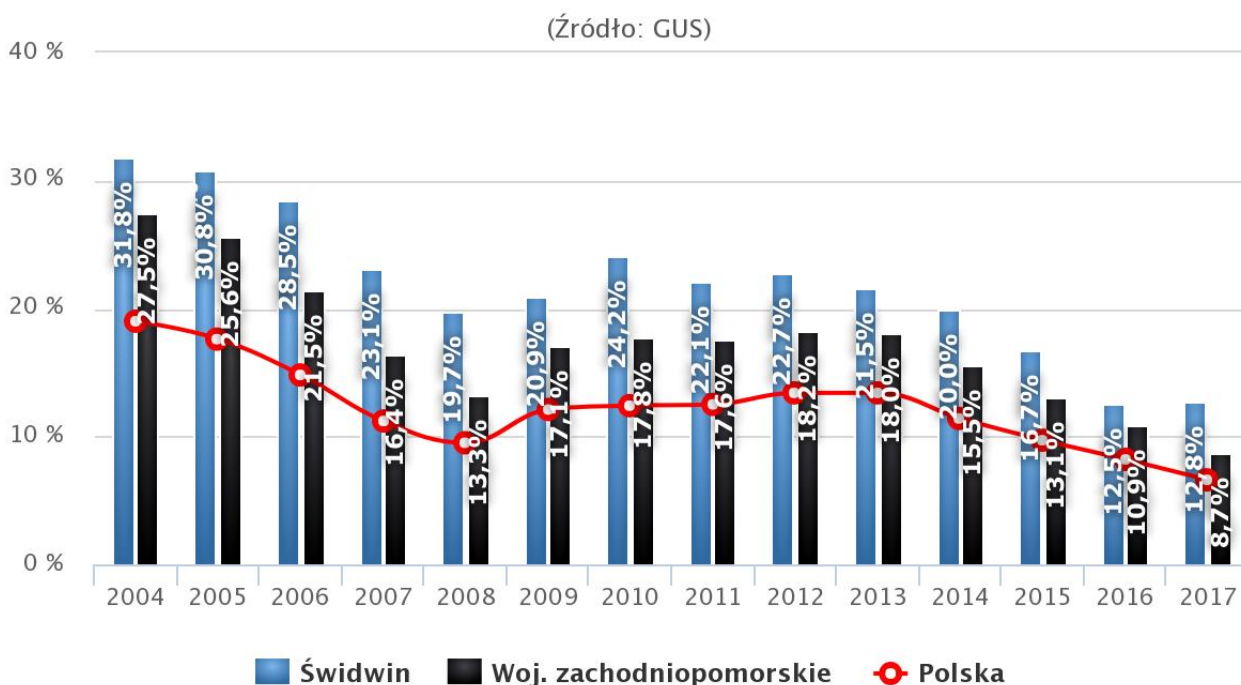
Kolejnym istotnym źródłem dochodów są dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie. Ich przeciętny udział w dochodach w latach 2014 - 2018 wyniósł 11,6%, a wartość zwiększyła się o 1,5 mln PLN.

Kolejne ważne źródło dochodów stanowią dochody uzyskiwane z wypłacanych dotacji celowych z budżetu państwa, które przeznaczone są na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej na realizację programu „Rodzina 500+”. W przekroju 5 lat stanowiły średnio 8,6% dochodów. Program funkcjonuje od kwietnia 2016 r. i rzeczywisty udział dochodu w łącznej ich sumie jest wyższy i w najbliższych latach będzie rósł m.in. ze względu na wprowadzenie od lipca 2019 r. dofinansowania na pierwsze dziecko.

Źródłem dochodów, który miał wpływ na łączne dochody, Miasta były dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących. Ich średni udział w dochodach ogółem wyniósł 7,13%. Wartość dotacji na koniec 2018 r. wynosiła 3,64 mln PLN i zmniejsza się w stosunku do roku 2014 o 1,06 mln PLN (22,6%).

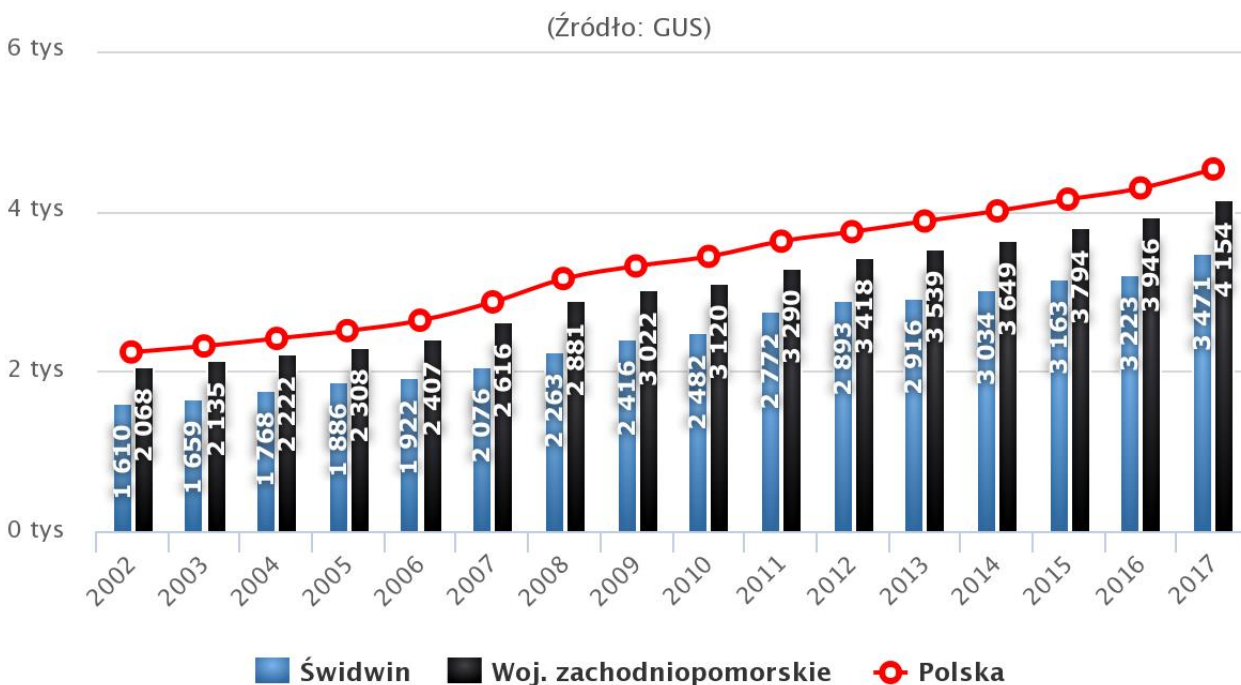
Warto zwrócić uwagę, że wśród sześciu ww. źródeł dochodów, jedynie jeden z nich - wpływy z podatku od nieruchomości jest zależny bezpośrednio od decyzji Miasta. Zarówno subwencje, jak i dotacje są środkami pochodzącymi z budżetu państwa, a na wielkość dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, zaliczanych do dochodów własnych samorządu, Miasto ma ograniczony wpływ. Samorzady mogą oddziaływać na kształtowanie się dochodów z tego źródła jedynie pośrednio, m.in. poprzez stworzenie właściwych i konkurencyjnych warunków do życia i prowadzenia aktywności gospodarczej. Należy zwrócić uwagę, że planowane przez rząd obniżenie stawki PIT oraz zwolnienie z płacenia przedmiotowego podatku osób poniżej 26 roku życia spowoduje mniejsze wpływy z tego tytułu.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w Mieście Świdwin w latach 2004-2017

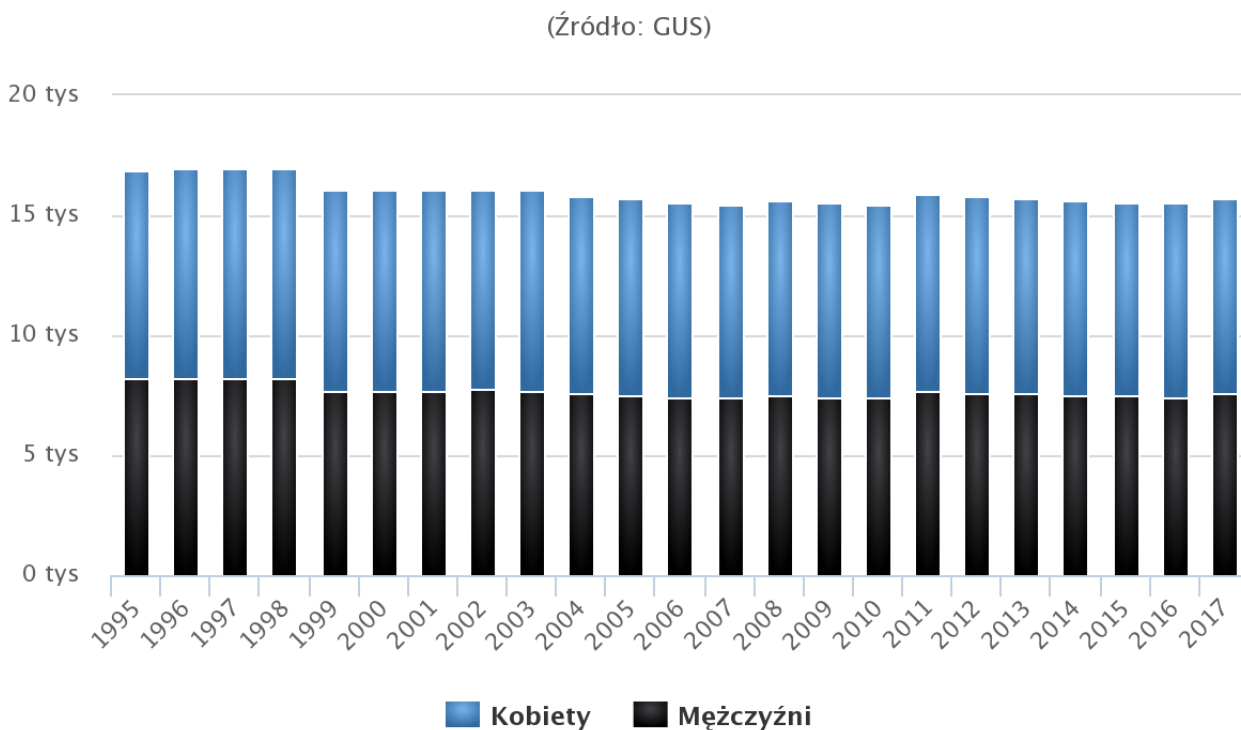
Źródło: www.polskawliczbach.pl

Wykres 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Mieście Świdwin w latach 2002-2017

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Wykres 4. Liczba mieszkańców w Mieście Świdwin w latach 1995-2017

Źródło: www.polskawliczbach.pl

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Powyższe wykresy 2 - 3 ilustrują pozytywne zmiany, jakie mają miejsce w Mieście Świdwin. Po części wynikają one z dobrej sytuacji gospodarczej w Polsce (wzrost wynagrodzeń, spadek bezrobocia). Trzeba jednak zwrócić uwagę, że bezrobocie w Świdwinie spada wolniej, niż w średnio w Polsce, a przeciętne wynagrodzenie rośnie również wolniej, niż średnio w Polsce. Biorąc pod uwagę bezrobocie, po spadku o 7,5% w latach 2014 - 2016, w 2017 roku nastąpił wzrost o 0,3%. W latach 2014 - 2017 kwota przeciętnego wynagrodzenia w Świdwinie zwiększyła się o 14,4%, jednak na koniec 2017 r. była niższa, aniżeli w województwie zachodniopomorskim o 19,7%. Na wykresie 4 przedstawiono liczbę ludności w Świdwinie. Wynika z niego, że w latach 2014 - 2017 liczba mieszkańców Miasta wzrosła o 167 osób (1%). Patrząc z dłuższej perspektywy czasu widzimy, że liczba mieszkańców Świdwina nie wzrasta. Na koniec 2017 roku wynosiła 15.725 osób, tyle samo co w 2013 roku, a mniej, aniżeli w latach 2011 - 2012.

Podstawowe źródła dochodów Miasta, które zostały przedstawione w tabeli 1, można skumulować w większe grupy. W tabelach 4 - 6 zostały przedstawione dochody z uwzględnieniem tych grup, a mianowicie dochodów bieżących i majątkowych. Po pierwsze w ujęciu wartościowym w złotych, po drugie w ujęciu procentowym, jako struktura dochodów, a także jako dynamika zmian w analizowanych latach.

Tabela 4. Zestawienie dochodów Miasta w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY BIEŻĄCE:	49 003 967	47 726 939	57 140 502	61 196 981	63 460 233
Subwencje i dotacje:	21 761 995	20 371 080	28 180 490	31 223 022	31 318 013
Subwencje ogółem	10 385 495	9 672 184	9 906 280	10 481 910	10 664 563
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	11 376 500	10 698 896	18 274 210	20 741 112	20 653 450
Dochody własne:	27 241 972	27 355 859	28 960 012	29 973 959	32 142 220
Wpływy z podatków	10 592 500	10 173 697	10 655 636	10 510 413	11 016 091
Udział w podatkach budżetu państwa	9 978 279	10 634 150	11 200 722	12 341 955	13 896 321
Wpływy z opłat	3 318 693	3 249 589	3 830 005	3 831 115	4 177 225
Odsetki	144 866	126 649	161 463	118 274	99 538
Pozostałe dochody	3 207 635	3 171 776	3 112 186	3 172 202	2 953 045
DOCHODY MAJĄTKOWE:	1 529 590	3 809 703	4 901 867	2 190 125	4 334 431
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności	59 521	54 007	59 889	54 903	82 108
Dochody ze sprzedaży majątku	537 407	1 496 465	1 972 468	665 969	1 378 929
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	932 662	2 259 232	2 869 510	1 469 254	2 873 394
DOCHODY RAZEM	50 533 557	51 536 642	62 042 369	63 387 106	67 794 664

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 5. Struktura dochodów bieżących Miasta w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY BIEŻĄCE:					
Subwencje i dotacje:	44,4%	42,7%	49,3%	51,0%	49,4%
Subwencje ogółem	21,2%	20,3%	17,3%	17,1%	16,8%
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	23,2%	22,4%	32,0%	33,9%	32,5%
Dochody własne:	55,6%	57,3%	50,7%	49,0%	50,6%
Wpływy z podatków	21,6%	21,3%	18,6%	17,2%	17,4%
Udział w podatkach budżetu państwa	20,4%	22,3%	19,6%	20,2%	21,9%
Wpływy z opłat	6,8%	6,8%	6,7%	6,3%	6,6%
Odsetki	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%
Pozostałe dochody	6,5%	6,6%	5,4%	5,2%	4,7%
DOCHODY BIEŻĄCE RAZEM	100%	100%	100%	100%	100%

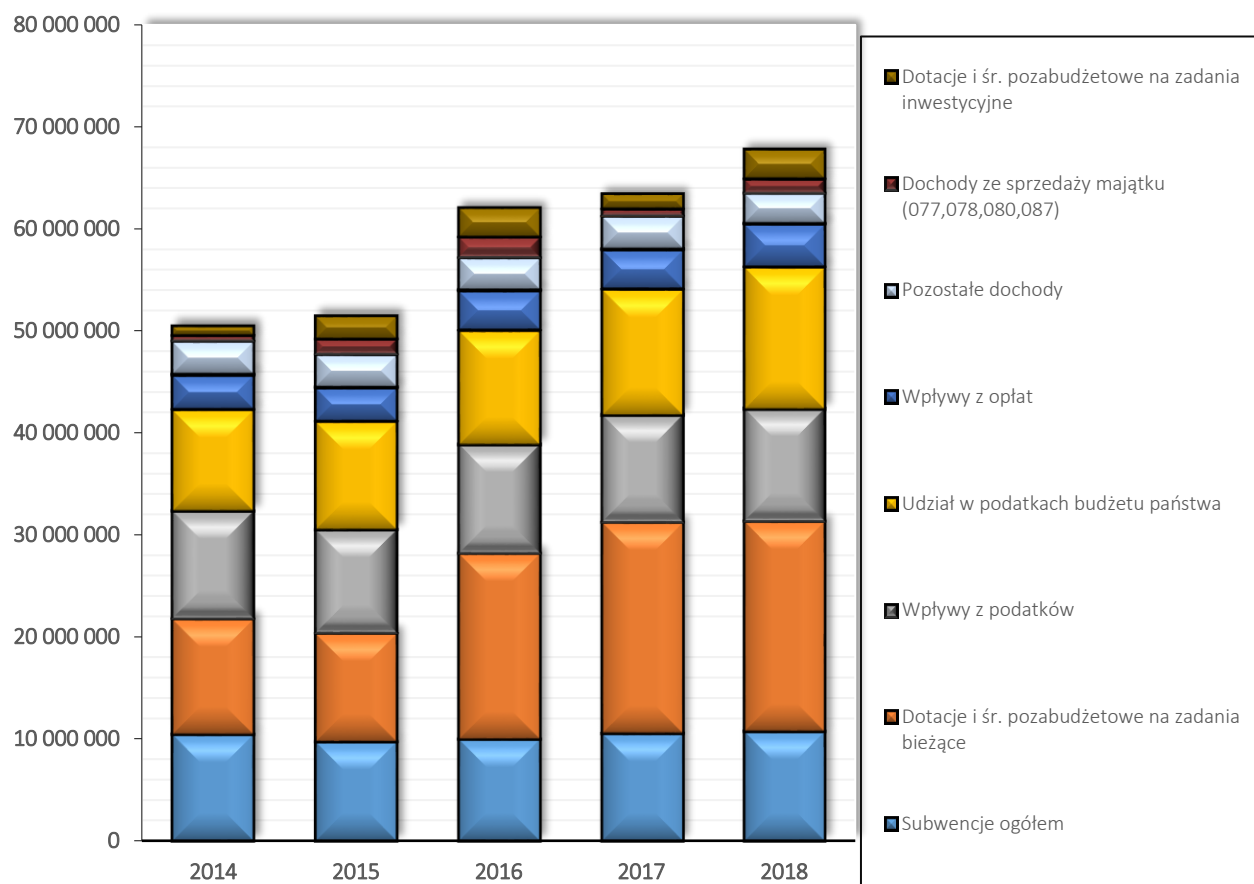
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Powyższa tabela 5 w sposób najpełniejszy obrazuje relację dwóch grup dochodów bieżących: dochodów własnych oraz subwencji i dotacji. W strukturze dochodów bieżących można zauważyć, że w latach 2014 - 2015 przeważa grupa dochodów własnych. Wprowadzenie w kwietniu 2016 roku rządowego programu „Rodzina 500+” spowodowało zwiększenie udziału subwencji i dotacji w dochodach bieżących ogółem do poziomu ok. 50%. Należy podkreślić, że przewaga dochodów własnych w strukturze dochodów bieżących oznacza korzystną sytuację dla Miasta, ponieważ dochody te są zależne, bezpośrednio lub pośrednio od decyzji Miasta i to one zapewniają „samodzielność” finansową.

Tabela 6. Dynamika dochodów Miasta w latach 2014-2018

	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2018/2014
DOCHODY BIEŻĄCE:	97,4%	119,7%	107,1%	103,7%	129,5%
Subwencje i dotacje:	93,6%	138,3%	110,8%	100,3%	143,9%
Subwencje ogółem	93,1%	102,4%	105,8%	101,7%	102,7%
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	94,0%	170,8%	113,5%	99,6%	181,5%
Dochody własne:	100,4%	105,9%	103,5%	107,2%	118,0%
Wpływy z podatków	96,0%	104,7%	98,6%	104,8%	104,0%
Udział w podatkach budżetu państwa	106,6%	105,3%	110,2%	112,6%	139,3%
Wpływy z opłat	97,9%	117,9%	100,0%	109,0%	125,9%
Odsetki	87,4%	127,5%	73,3%	84,2%	68,7%
Pozostałe dochody	98,9%	98,1%	101,9%	93,1%	92,1%
DOCHODY MAJĄTKOWE:	249,1%	128,7%	44,7%	197,9%	283,4%
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności	90,7%	110,9%	91,7%	149,6%	137,9%
Dochody ze sprzedaży majątku	278,5%	131,8%	33,8%	207,1%	256,6%
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	242,2%	127,0%	51,2%	195,6%	308,1%
DOCHODY RAZEM	102,0%	120,4%	102,2%	107,0%	134,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Wykres 5. Dochody Miasta w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Dochody Miasta w badanym okresie wykazywały tendencję wzrostową. Wynika to zarówno z wyższych dochodów własnych pozyskanych przez samorząd, jak i z kwot uzyskanych z subwencji i dotacji. Dochody ogółem wzrosły w latach 2014-2018 łącznie o 34,2%. Najwyższa dynamika wzrostu tych dochodów zauważalna była w 2016 roku, co w znacznym stopniu spowodowane było wprowadzeniem rządowego programu „Rodzina 500+”. Biorąc pod uwagę dochody własne pozyskiwane przez samorząd mamy do czynienia z niewielkim, ale systematycznym zwiększaniem wartości. W latach 2014-2018 dynamika tych dochodów wyniosła 18,0%. Wzrost uzyskiwanych dochodów własnych wynika głównie ze zwiększenia wpływów Miasta z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). Wielkość dochodów z tytułu podatku PIT uzależniona jest w znacznym stopniu od polityki Państwa. Miasto może jednak mieć wpływ na kształtowanie się dochodów z tytułu podatku PIT poprzez działania zachęcające mieszkańców do osiedlania się na swoim obszarze, a przedsiębiorców do prowadzenia działalności. W analizowanym okresie nastąpił znaczny wzrost wpływów z tytułu opłat o blisko 26%. Większą część kwoty stanowi opłata śmieciowa, która nie ma wpływu na bilansowanie się budżetu Miasta, ponieważ jest w całości wydatkowana.

Udział dochodów majątkowych w ogólnej wartości dochodów był niewielki, ponieważ w latach 2014-2018 wynosił średnio 5,6 %. Charakteryzowały się one zmiennością głównie ze względu na kwoty uzyskiwane ze sprzedaży

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

majątku oraz dotacje i środki pozabudżetowych na zadania inwestycyjne. W badanym okresie Miasto pozyskało dotacje i środki pozabudżetowe na zadania inwestycyjne łącznie w wysokości 10,4 mln PLN. W strukturze dochodów ogółem dominują dochody bieżące, które stanowiły średnio 94,4% dochodów ogółem.

Analiza struktury i dynamiki dochodów przynosi dwa zasadnicze wnioski: dochody bieżące Miasta w latach 2014- 2018 stanowiły 92 - 97% dochodów ogółem. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem wynosi ok. 50%. Najwyższy udział był w roku 2015 (57,3%), natomiast od 2016 roku utrzymuje się na poziomie ok. 50% ze względu na wprowadzenie programu 500+, który zwiększył udział dotacji w dochodach bieżących. Na koniec 2018 roku udział dochodów własnych w dochodach ogółem wynosił 50,6%. Spadek udziału dochodów własnych w ogólnej ich wartości wynikający z wprowadzenia programu 500+, nie powoduje istotnego pogorszenia sytuacji dochodowej Świdwina, jednak Miasto powinno dążyć do utrzymania udziału dochodów własnych powyżej 50% ogólnej sumy dochodów.

Z analizy dochodów Miasta wynika, że:

- Dobra koniunktura na rynku poparta spadkiem poziomu bezrobocia oraz wzrostem przeciętnego wynagrodzenia przełożyła się na wzrost uzyskiwanych dochodów Miasta z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT, który stanowi najważniejsze źródło dochodów Miasta.
- Udział podatku od nieruchomości, który jest najważniejszym podatkiem lokalnym, w dochodach budżetowych stanowił w badanym okresie 16,55% dochodów. Wpływy z podatku od nieruchomości są zależne bezpośrednio od decyzji Miasta. W badanym okresie wartość wpływów zwiększyła się zaledwie o 4,9 %. Po spadku wartości w latach 2015 i 2017, w 2018 roku wpływy z podatku uległy zwiększeniu w stosunku do roku 2017 o 4,7% ze względu na podwyższenie stawek podatków. Porównując z sąsiednimi miastami i gminami widać, że Miasto posiada jeszcze możliwość niewielkiej podwyżki stawek podatków lokalnych, jednak ze względu na wysoki poziom bezrobocia i niską wartość przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i Polski, kwota stawek podatkowych po zmianie nie powinna być wyższa od stawek obowiązujących w Gminie Świdwin. Dokonując podwyżki stawek podatkowych należy również zwrócić uwagę na liczbę mieszkańców Miasta, która nie zwiększa się. Na koniec 2017 roku wynosiła tyle samo co w 2013 roku, a mniej, aniżeli w latach 2011 - 2012. Miasto powinno dążyć do tworzenia zachęt w celu zwiększenia liczby mieszkańców, a zbyt częste podwyższanie podatków nie będzie temu sprzyjało.
- Udział dochodów własnych Miasta w dochodach ogółem po spadku w 2016 r. ustabilizował się na poziomie ok. 50%. Spadek udziału dochodów własnych w ogólnej ich wartości wynikający z wprowadzenia programu 500+, nie powoduje istotnego pogorszenia sytuacji dochodowej Miasta Świdwin. Proporcja może ulec zmniejszeniu już w 2019 roku ze względu na wprowadzenie od lipca br. dofinansowania na pierwsze dziecko w programie 500 +, realizację przez rząd obietnicy obniżenia stawki podatku PIT od przyszłego roku i wprowadzenie ograniczeń w obowiązku płacenia podatku dla osób poniżej 26 lat.
- Dochody Miasta to głównie dochody bieżące. W 2018 roku stanowiły 93,6% dochodów ogółem, a w latach 2014 - 2018 ich udział wynosił 92 - 97%.

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

- Dochody majątkowe stanowią niewielką część dochodów ogółem. W 2018 roku stanowiły 6,4% dochodów ogółem, a w latach 2014 - 2018 ich udział mieścił się w przedziale 3 - 8%. Większą ich część stanowią dotacje i środki na zadania pozabudżetowe, których udział w badanym okresie wynosił średnio 62,4%.
- Miasto w analizowanym okresie pozyskało dotacje i środki pozabudżetowe na zadania inwestycyjne łącznie w wysokości 10,4 mln PLN.

1.2. ANALIZA WYDATKÓW

Analogicznie jak dochody, można również przeanalizować wydatki Miasta. Wydatki odmiennie od dochodów, ze względu na dużą liczbę i różnorodność paragrafów, zdecydowano się rozpatrywać na poziomie szczegółowości działów. Wyczerpujące analizę wydatków, wg stosowanej już zasady Pareto, prezentuje tabela 7 i wykres 7.

Tabela 7. Analiza wydatków Miasta w latach 2014-2018

Lp	Dział	Opis	Średnia wartość wydatków	Skumulowany udział wartości poszczególnych działów wydatków	% całości wydatków	2014	2015	2016	2017	2018
1	801	Oświata i wychowanie	16 613 566	28,34%	28,34%	15 301 863	15 959 182	15 986 861	17 264 766	18 555 156
2	852	Pomoc społeczna	12 036 459	48,86%	20,53%	12 713 284	12 800 728	20 732 628	6 997 954	6 937 699
3	855	Rodzina	6 228 931	59,49%	10,62%	-	-	-	15 695 165	15 449 490
4	900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 062 879	68,12%	8,64%	3 518 208	4 245 490	3 744 189	6 682 290	7 124 220
5	700	Gospodarka mieszkaniowa	4 889 281	76,46%	8,34%	3 178 642	4 839 594	9 949 900	3 517 320	2 960 951
6	750	Administracja publiczna	4 477 359	84,10%	7,64%	4 120 498	4 052 749	4 453 986	4 561 356	5 198 204
7	600	Transport i łączność	2 926 759	89,09%	4,99%	3 775 190	3 415 109	1 588 190	3 939 081	1 916 224
8	926	Kultura fizyczna i sport	2 214 410	92,87%	3,78%	2 323 663	2 010 680	2 108 562	2 157 884	2 471 259
9	921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 673 939	95,72%	2,86%	1 961 950	1 504 633	1 582 286	1 627 830	1 692 993
10	854	Edukacyjna opieka wychowawcza	535 456	96,64%	0,91%	572 527	536 557	541 024	541 775	485 395
11	853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	437 099	97,38%	0,75%	762 994	2 204	-	115 361	1 304 933
12	754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	416 235	98,09%	0,71%	411 059	328 029	343 988	428 855	569 246
13	851	Ochrona zdrowia	408 341	98,79%	0,70%	398 467	363 380	396 330	407 496	476 032
14	757	Obsługa długu publicznego	342 431	99,37%	0,58%	435 040	323 143	292 306	350 075	311 593
15	500	Handel	154 621	99,64%	0,26%	149 595	140 725	158 347	162 045	162 394
16	010	Rolnictwo i łowiectwo	101 225	99,81%	0,17%	62 760	52 752	54 465	51 941	284 208
17	751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	56 182	99,90%	0,10%	71 747	82 002	10 712	25 519	90 929
18	710	Działalność usługowa	47 807	99,99%	0,08%	55 064	68 691	35 000	35 304	44 975
19	630	Turystyka	8 560	100,00%	0,01%	10 000	10 100	10 600	6 000	6 100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Z danych przedstawionych powyżej wynika, iż najistotniejszym działem, który determinuje poziom wydatków jest oświata i wychowanie. Wysoki poziom wydatków na oświatę jest typowy dla samorządów tego szczebla, ponieważ wynika z ustawowo powierzonych im zadań. Istotnym źródłem finansowania zadań oświatowych jest subwencja oświatowa. W większości samorządów, również w przypadku Miasta Świdwin, subwencja ta nie pokrywa wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania jednostek oświatowych. Konieczne jest zatem dofinansowanie tej działalności przez Miasto z własnych środków. Środki na realizację celów oświatowych stanowią średnio około 28,3% wszystkich wydatków. W Tabeli 7 oraz na wykresie 6 przedstawiono sposób finansowania oświaty w latach 2014 - 2019. Z danych wynika, że

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

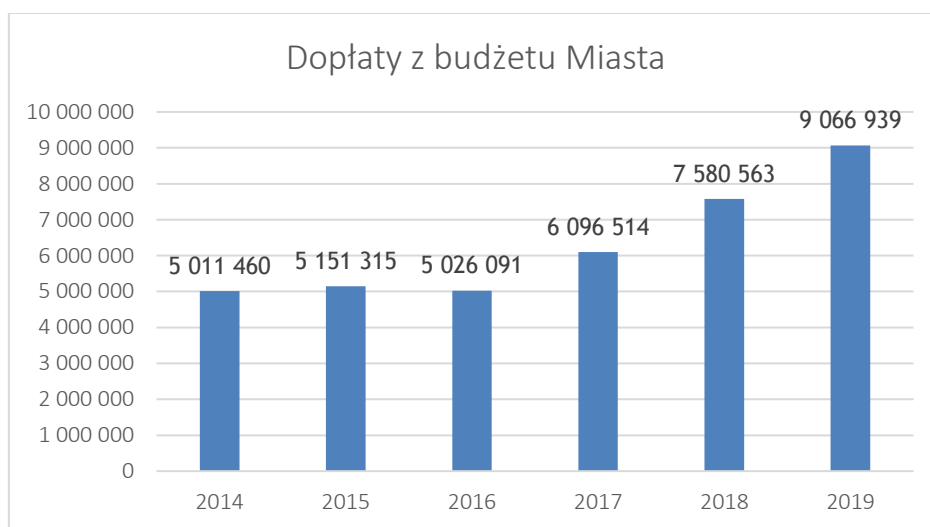
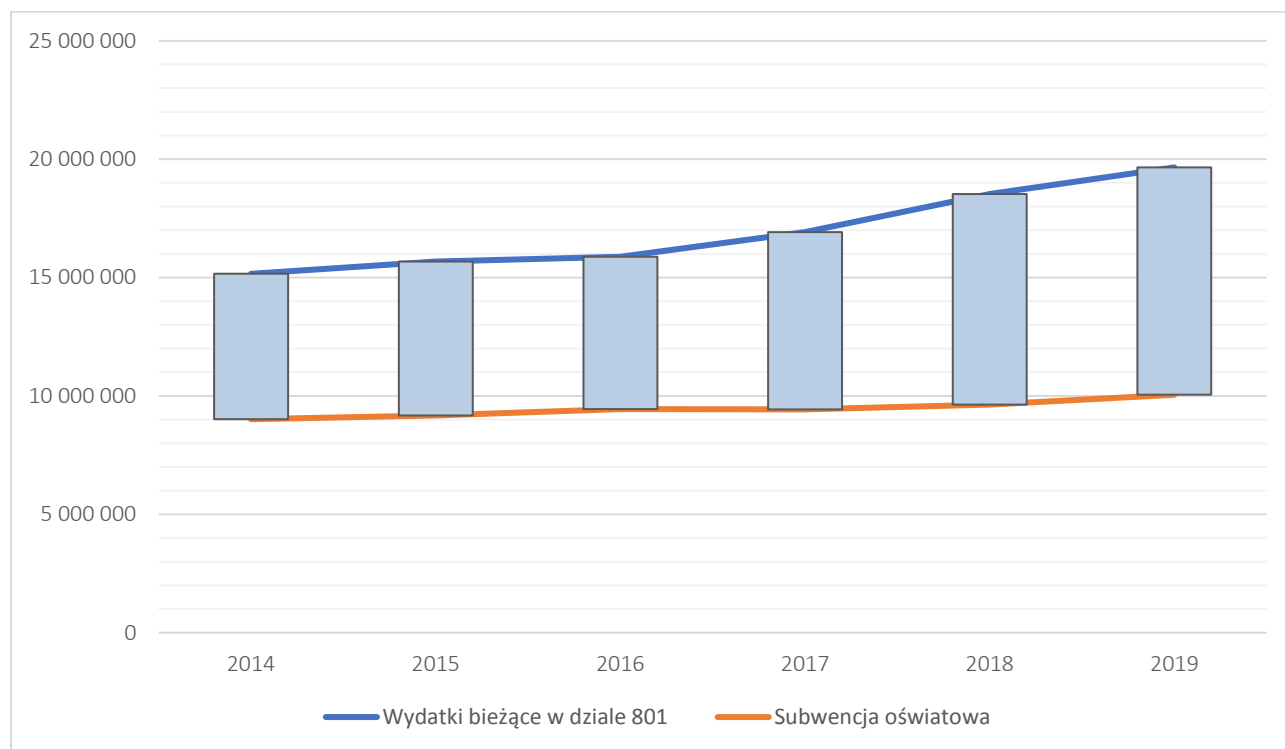
począwszy od roku 2014 mamy do czynienia ze wzrostem udziału środków własnych Miasta przeznaczonych na finansowanie oświaty, pomimo corocznej (z wyjątkiem roku 2017 kiedy Miasto otrzymało niższą kwotę subwencji, aniżeli rok wcześniej), wyższej kwoty otrzymanej subwencji oświatowej. Na koniec 2018 r. udział wydatków ze środków własnych Miasta na finansowanie oświaty wynosił 40,9% wobec 33,1% na koniec 2014 r. Największy wzrost wydatków nastąpił w 2018 roku. Wartość wydatków bieżących zwiększyła się o ponad 1,5 mln PLN w stosunku do roku 2017 (9,5%). Powodem tak istotnej zmiany jest m.in. wzrost wynagrodzeń. Rosnący poziom niedoboru jest niepokojący. Angażowanie przez Miasto coraz większych środków w wydatki oświatowe oznacza tym samym ograniczenie działalności Miasta w innych obszarach. Wysoka kwota dopłat w latach 2018 i 2019 ma odzwierciedlenie w malejącej kwocie wolnych środków operacyjnych. Wydatki związane z oświatą należy planować w sposób pozwalający na zachowanie stabilnej proporcji pomiędzy kwotą subwencji oświatowej, a środkami własnymi, jakie Miasto chce przeznaczyć na finansowanie oświaty. Niestety w roku 2019 widzimy zaplanowany kolejny, istotny wzrost wydatków bieżących (co zostanie omówione w dalszej części analizy).

Tabela 8. Analiza wydatków Miasta Świdwin na oświatę w latach 2014 - 2019

Lp. Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019 pl
1 Wydatki bieżące w dziale 801 (4 cyfra „0”)	15 160 859	15 674 934	15 876 214	16 918 696	18 523 661	19 655 500
2 Dochody bieżące w dziale 801 (4 cyfra „0”)	1 130 956	1 341 198	1 397 454	1 388 953	1 313 041	537 800
3 Subwencja oświatowa	9 018 444	9 182 420	9 452 669	9 433 228	9 630 057	10 050 761
4 Różnica (1-2-3)	5 011 460	5 151 315	5 026 091	6 096 514	7 580 563	9 066 939
5 % (4:1)	33,1%	32,9%	31,7%	36,0%	40,9%	46,1%

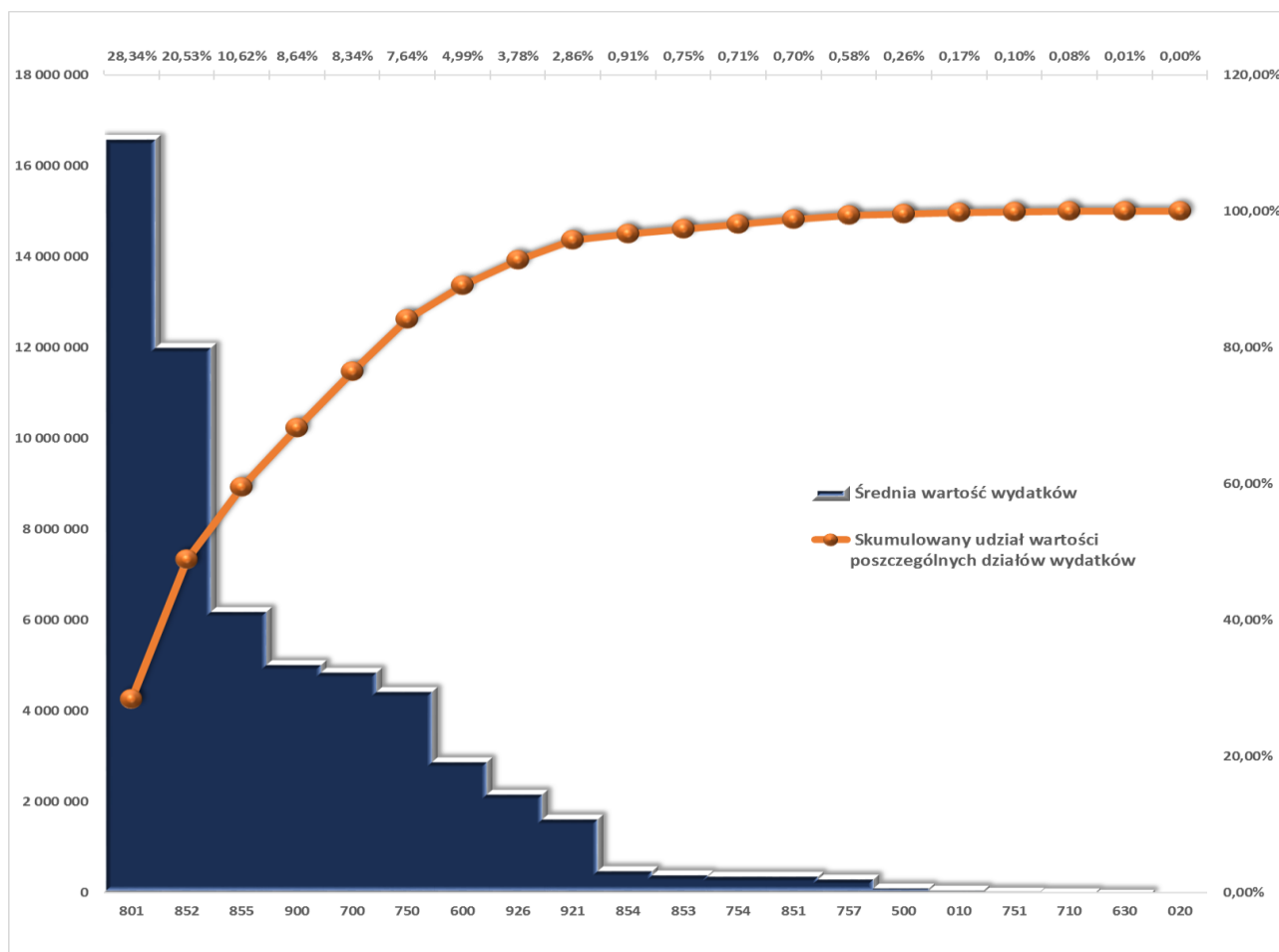
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Wykres 6. Analiza wydatków Miasta Świdwin na oświatę w latach 2014 - 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Drugie, co do wielkości, wydatki dotyczą pomocy społecznej. Rocznie na ten cel Miasto przeznacza średnio ok. 20,5% wydatków ogółem. Kolejne działy to rodzina, gospodarka komunalna i ochrona środowiska, gospodarka mieszkaniowa i administracja publiczna. Łącznie wszystkie wymienione wyżej wydatki, wraz z oświatą, stanowiły średnio 84,1% całego budżetu Miasta w latach 2014-2018, co spełnia zasadę Pareto. Zależność tę przedstawia wykres 7.

Wykres 7. Analiza wydatków Miasta w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne

W kolejnym etapie analizy, w celu zwiększenia przejrzystości, zdecydowano się na wyodrębnienie pojawiających się w ramach działów siedmiu grup wydatków. Są to: dotacje i subwencje, wynagrodzenia i składki od nich naliczane, świadczenia na rzecz osób fizycznych, remonty, zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług, pozostałe wydatki bieżące, odsetki od pożyczek, kredytów i papierów wartościowych. Dane te prezentują poniższe tabele 9 - 11.

Tabela 9. Wydatki Miasta w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
WYDATKI BIEŻĄCE:	43 703 645	43 861 731	52 201 551	56 034 203	60 180 323
Dotacje i subwencje	3 678 408	3 942 412	4 260 809	4 566 079	4 698 594
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	18 615 771	19 095 111	19 809 912	20 767 201	23 285 090
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	10 362 168	10 185 525	17 561 472	19 656 835	19 083 600
Remonty	599 491	687 283	777 704	718 456	943 980
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	7 475 825	6 922 381	7 019 546	7 240 770	8 453 459
Pozostałe wydatki bieżące	2 536 943	2 705 876	2 479 802	2 734 787	3 419 008
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	435 040	323 143	292 306	350 075	296 593
WYDATKI MAJĄTKOWE:	6 118 907	6 874 017	9 787 824	8 533 813	5 861 677
WYDATKI RAZEM	49 822 552	50 735 748	61 989 375	64 568 016	66 042 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 10. Struktura wydatków Miasta w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
WYDATKI BIEŻĄCE:	87,7%	86,5%	84,2%	86,8%	91,1%
Dotacje i subwencje	7,4%	7,8%	6,9%	7,1%	7,1%
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	37,4%	37,6%	32,0%	32,2%	35,3%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	20,8%	20,1%	28,3%	30,4%	28,9%
Remonty	1,2%	1,4%	1,3%	1,1%	1,4%
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	15,0%	13,6%	11,3%	11,2%	12,8%
Pozostałe wydatki bieżące	5,1%	5,3%	4,0%	4,2%	5,2%
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	0,9%	0,6%	0,5%	0,5%	0,4%
WYDATKI MAJĄTKOWE:	12,3%	13,5%	15,8%	13,2%	8,9%
WYDATKI RAZEM	100%	100%	100%	100%	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 11. Dynamika wydatków Miasta w latach 2014-2018

	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2018/2014
WYDATKI BIEŻĄCE:	100,4%	119,0%	107,3%	107,4%	137,7%
Dotacje i subwencje	107,2%	108,1%	107,2%	102,9%	127,7%
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	102,6%	103,7%	104,8%	112,1%	125,1%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	98,3%	172,4%	111,9%	97,1%	184,2%
Remonty	114,6%	113,2%	92,4%	131,4%	157,5%
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	92,6%	101,4%	103,2%	116,7%	113,1%
Pozostałe wydatki bieżące	106,7%	91,6%	110,3%	125,0%	134,8%
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	74,3%	90,5%	119,8%	84,7%	68,2%
WYDATKI MAJĄTKOWE:	112,3%	142,4%	87,2%	68,7%	95,8%
WYDATKI RAZEM	101,8%	122,2%	104,2%	102,3%	132,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

W analizowanym okresie poziom wykonanych wydatków wykazywał tendencję wzrostową. Łącznie w 2018 r. w porównaniu do roku 2014 wydatki ogółem zwiększyły się o 32,6%. Najwyższe wydatki Miasto zrealizowało w 2018 r. (66 mln PLN). Największy wzrost o 22,2% (11,3 mln PLN) w stosunku do roku poprzedniego nastąpił w 2016 r.

W badanym okresie istotnie wzrosły wydatki związane z wypłacanymi świadczeniami na rzecz osób fizycznych. W 2018 r. na ten cel wydano 8,7 mln PLN (84,2%) więcej niż w 2014 r. Zwiększenie wydatków w tej kategorii spowodowany jest realizacją rządowego programu „Rodzina 500+”. W strukturze wydatków należy także zauważyć wzrost wydatków na wynagrodzenia oraz pozostałe wydatki bieżące. Pierwsze z nich zwiększyły się w analizowanym okresie o 25,1% (4,7 mln PLN), natomiast w przypadku drugich wzrost wyniósł 34,8% (880 tys. PLN). Tabela 12 i 13 przedstawia kształtowanie się wysokości wynagrodzenia i wielkości zatrudnienia w oświacie i wychowaniu oraz w Urzędzie Miasta Świdwin w latach 2016 - 2018. W tabeli 14 przedstawiono liczbę uczniów w oświacie (szkoły, gimnazja) i w wychowaniu (przedszkola) oraz informację dotyczącą dowożenia dzieci do szkół w latach 2016 - 2018.

Tabela 12. Poziom wynagrodzeń i zatrudnienia w oświacie i wychowaniu w latach 2016 – 2018

	wynagrodzenie	zmiana r/r	liczba etatów na dzień 31.12.	zmiana r/r
2016	12 563 048	-	224,46	-
2017	13 165 530	4,80%	249,44	11,13%
2018	14 606 827	10,95%	248,89	-0,22%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 13. Poziom wynagrodzeń i zatrudnienia w Urzędzie Miasta w latach 2016 – 2018

	wynagrodzenie	zmiana r/r	liczba etatów na dzień 01.09.	zmiana r/r
2016	3 376 954	-	53,25	-
2017	3 390 124	0,39%	53,25	0,00%
2018	3 972 699	17,18%	58,25	9,39%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 14. Liczba uczniów i dzieci w oświacie i wychowaniu w latach 2016 – 2018

	2016	2017	2018
oświata	1 524	1 443	1 408
wychowanie	421	497	526
dowożenie dzieci do szkół	116	103	66
RAZEM	2 061	2 043	2 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

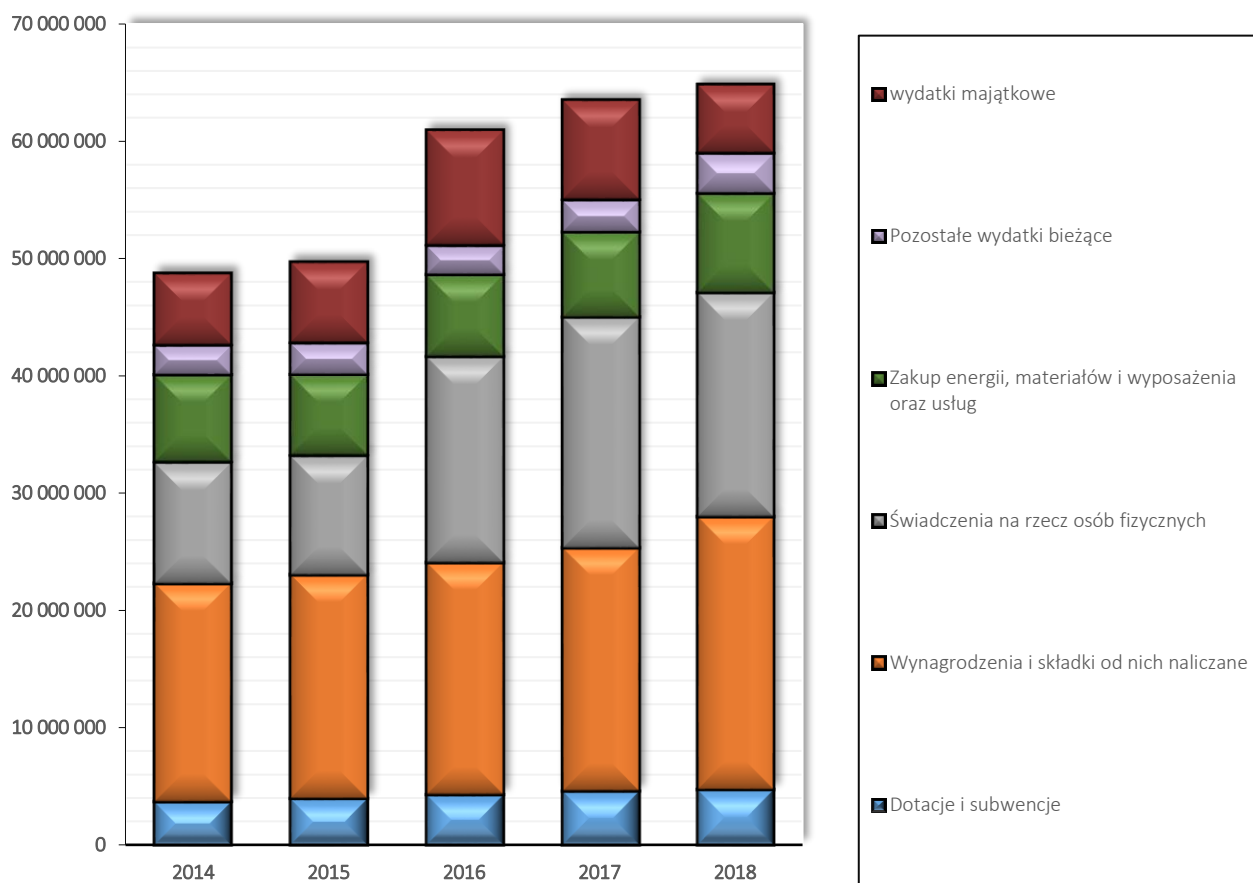
Z powyższych tabel wynika, że wzrost wynagrodzeń w oświacie i wychowaniu w 2018 r. wynikał ze zwiększenia w 2017 r. liczby etatów w szkołach o 23,5 i w przedszkolach o 1,5 etatu. Zwiększenie zatrudnienia w szkołach związany był z otwarciem od września 2017 r. w Świdwinie czwartej placówki szkolnej. Patrząc na liczbę dzieci uczęszczających do szkół i gimnazjów widać coroczny spadek. Otwarcie nowej szkoły generującej znaczne wydatki dla Miasta, w sytuacji malejącej liczby uczniów stawia pod znakiem zapytania celowość działania. Wydatki bieżące w oświacie wzrosły o ponad 1,5 mln PLN, co przełożyło się na niższą wartość wolnych środków operacyjnych, jakie Miasto wygenerowało w 2018 r. W analizowanym okresie zwiększyła się liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli o 105 na koniec 2018 roku w stosunku do roku 2016 co jest pozytywnym sygnałem. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców Miasta, która na koniec 2017 roku znajdowała się na poziomie z 2013 roku, nie wiadomo jak długo będziemy mieli do czynienia ze wzrostem liczby dzieci w przedszkolach. W przypadku dowożenia dzieci do szkół, ich liczba w 2018 roku w stosunku do roku 2016 zmniejszyła o prawie połowę (43%), natomiast wynagrodzenia wzrosły w 2018 r. o 18% w stosunku do roku 2017. Analizując wzrost wynagrodzeń w Urzędzie Miasta Świdwin widać, że przyczyną było zwiększenie zatrudnienia w 2018 r. o 5 etatów oraz rok wyborczy, w którym powszechnie występuje wzrost wynagrodzeń. Patrząc na strukturę zatrudnienia w Urzędzie Miasta uwagę zwraca etat gońca, który w czasach dużej konkurencji i stawek wśród firm kurierskich jest zastanawiający.

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

W strukturze wydatków ogółem dominują wydatki bieżące, które w 2018 roku stanowiły 91,1% wydatków, a w badanym okresie przeciętny ich udział wynosił 87,3%.

Wydatki majątkowe średnio stanowiły 12,7% wszystkich wydatków. Łącznie w latach 2014 - 2018 Miasto zrealizowało inwestycje, których wartość wyniosła 37,2 mln PLN. Najwyższy poziom wydatków majątkowych zrealizowano w 2016 roku (9,8 mln PLN), natomiast najniższy w kwocie 5,9 mln PLN został wykonany w 2018 r.

Wykres 8. Wydatki Miasta w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Wydatki bieżące w analizowanym okresie wzrosły o 37,7%. Warto podkreślić, że w tym czasie dochody bieżące wzrosły łącznie o 29,5%. Różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi ma istotne znaczenie dla kształtowania się nadwyżki operacyjnej, co zostanie omówione w kolejnym punkcie opracowania.

Z analizy wydatków Miasta wynika, że:

- Największą kwotę Miasto przeznacza na oświatę ze względu na ustawowo powierzone zadania. Od roku 2014 mamy do czynienia ze wzrostem udziału środków własnych Miasta przeznaczonych na finansowanie oświaty, pomimo corocznej (z wyjątkiem roku 2017 kiedy Miasto otrzymało niższą kwotę subwencji, aniżeli rok wcześniej), wyższej kwoty otrzymanej subwencji oświatowej. Na koniec 2018 r. udział wydatków ze środków własnych Miasta na finansowanie oświaty wynosił 40,9% wobec 33,1% na koniec 2014 r. Największy wzrost wydatków

nastąpił w 2018 roku. Wartość wydatków bieżących zwiększyła się o ponad 1,5 mln PLN w stosunku do roku 2017 (9,5%). Powodem tak istotnej zmiany jest m.in. wzrost wynagrodzeń. Rosnący poziom niedoboru jest niepokojący. Zaangażowanie większych środków w wydatki oświatowe oznacza tym samym ograniczenie działalności Miasta w innych obszarach. Wydatki związane z oświatą należy planować w sposób pozwalający na zachowanie stabilnej proporcji pomiędzy kwotą subwencji oświatowej, a środkami własnymi, jakie Miasto chce przeznaczyć na finansowanie oświaty.

- Poziom wydatków zdeterminowany jest przez wydatki bieżące, które w latach 2014-2018 wynosiły średnio 87,3% wydatków ogółem, a w samym 2018 r. 91,1%. Ich udział w wydatkach ogółem może ulec zwiększeniu w najbliższych latach ze względu na poszerzenie programu „500+” o pierwsze dziecko oraz niższą kwotę wydatków na inwestycje przeznaczaną przez Miasto.
- W strukturze wydatków najważniejszą kategorię stanowią wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane (35,3% wydatków ogółem w 2018 r.), co jest typowym zjawiskiem dla samorządów w Polsce. Wysokość wynagrodzeń w przedstawionym okresie zwiększyła się o 4,7 mln PLN (25,1%). Biorąc pod uwagę przeciętny wzrost wynagrodzeń wg GUS w latach 2014-2017 w Świdwinie oraz w województwie zachodniopomorskim, który odpowiednio wyniósł 14,4% i 13,8%, Miasto Świdwin odnotowało zwiększenie o 11,6%. W samym 2018 roku w stosunku do roku 2017 wzrost wyniósł 12,1% (2,5 mln PLN). Najwyższe wzrosty odnotowano w oświacie i Urzędzie Miasta. Wzrost wynagrodzeń w oświacie i wychowaniu w 2018 r. wynikał ze zwiększenia w 2017 r. liczby etatów w szkołach o 23,5 i w przedszkolach o 1,5 etatu. Powodem było otwarcie nowej placówki szkolnej, które w sytuacji spadku uczniów w Mieście Świdwin jest zastanawiające. Biorąc pod uwagę Urząd Miasta powodem wzrostu wynagrodzeń było zatrudnienie 5 osób w 2018 r. oraz rok wyborczy, w którym zazwyczaj wzrost wynagrodzeń (podwyżki i odprawy) jest wyższy, aniżeli w innych latach.
- Wydatki majątkowe średnio stanowiły 12,7% wydatków ogółem, zatem stosunkowo niewiele. Łącznie w latach 2014 - 2018 zrealizowano inwestycje, których wartość wyniosła 37,2 mln PLN. Miasto w badanym okresie na cele inwestycyjne uzyskało dotacje i środki pozabudżetowe w wysokości 10,4 mln PLN, czyli niespełna 28% wartości inwestycji. Najwyższy poziom wydatków majątkowych zrealizowano w 2016 roku (9,8 mln PLN). Od 2016 r. widać coroczny spadek środków przeznaczonych na inwestycje. Na koniec 2018 r. ich wartość wynosiła 5,9 mln PLN.

1.3. ZESTAWIENIE RELACJI MIĘDZY DOCHODAMI I WYDATKAMI BIEŻĄCYMI MIASTA ŚWIDWIN ORAZ WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE W LATACH 2014 - 2018

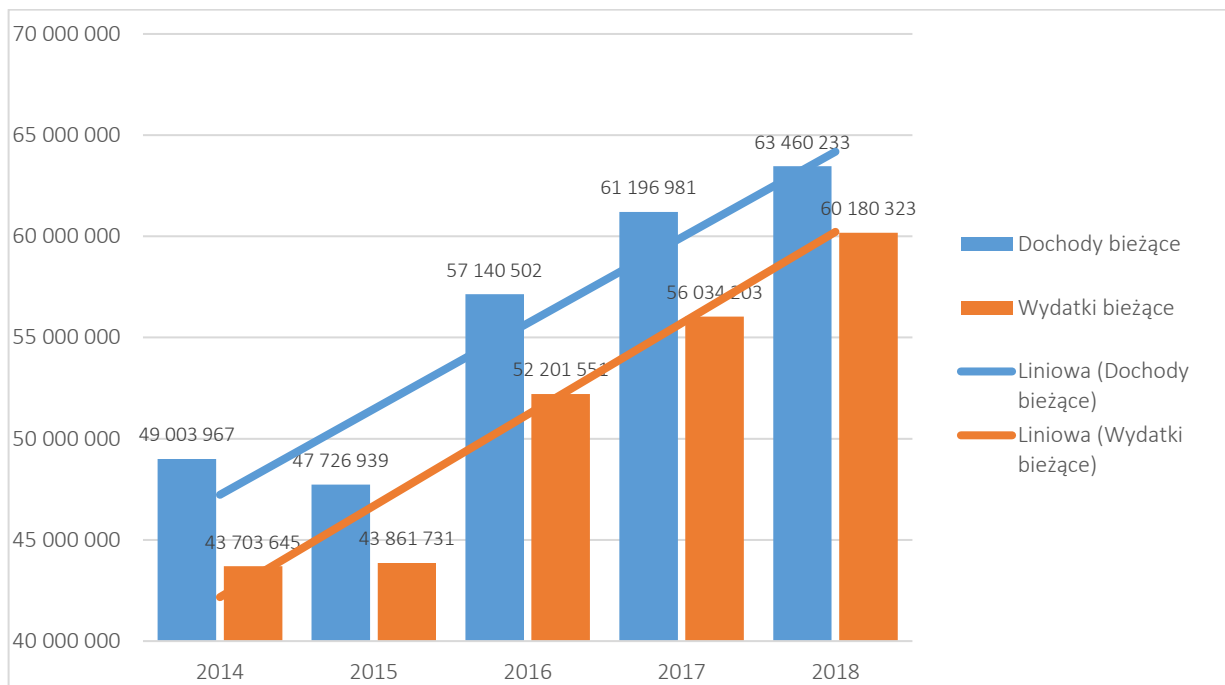
Określenie relacji występujących pomiędzy uzyskiwanymi dochodami, a ponoszonymi wydatkami oddaje efekty podejmowanych przez władze Miasta decyzji, ale również i skutki tych decyzji w zakresie realizowanych zadań.

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Wnioski płynące z dokonywanych analiz mogą być podstawą weryfikacji podejmowanych decyzji i polityki budżetowej. Analizując wzajemne relacje między dochodami i wydatkami, można wykazać pozytywne i negatywne trendy w dysponowaniu zasobami Miasta. Ponadto połączenie wskaźników strukturalnych z analizą dynamiki zmian, pomaga ukazać ogólny obraz sytuacji budżetu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Zestawienie wzajemnych zależności między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi prezentuje wykres 9. Widać na nim coroczny progres w obu przypadkach. Linie niebieska i pomarańczowa, oznaczają linię trendu odpowiednio dochodów bieżących oraz wydatków bieżących. Obszar zawarty pomiędzy wspomnianymi liniami na wykresie oznacza tzw. nadwyżkę operacyjną, która szczególnie w roku 2018 uległa znacznemu zmniejszeniu, co ma odzwierciedlenie na wykresie 9. Nadwyżka ta jest jednym z najistotniejszych parametrów służących ocenie kondycji finansowej samorządu, który informuje ile środków finansowych pozostaje po pokryciu najważniejszych wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem jednostki samorządu terytorialnego. Wysokość wolnych środków operacyjnych wskazuje na zdolność jednostki do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a więc do spłaty rat kapitałowych i odsetek, a także na zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji. Im wyższa wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji nowych przedsięwzięć majątkowych zarówno bezpośrednio, przeznaczając środki na inwestycje, jak i pośrednio poprzez spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań na cele inwestycyjne. Brak nadwyżki operacyjnej sygnalizuje, że jednostka albo wyprzedaje majątek samorządowy, albo zmuszona jest pożyczać pieniądze na zaspokajanie bieżących potrzeb.

Wykres 9. Poziom i dynamika dochodów bieżących oraz wydatków bieżących w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Z danych przedstawionych w poprzednich rozdziałach wynika, że ogółem w badanym okresie dochody bieżące cechowały się trendem wzrostowym – łączny wzrost wyniósł 29,5%, natomiast dynamika wzrostu wydatków bieżących była wyższa i wyniosła 37,7%. Zasadą powinno być, że to dynamika dochodów bieżących wyznacza maksymalny pułap wzrostu dla wydatków bieżących. Odpowiednie dostosowanie wydatków bieżących jest niezbędne celem spełnienia zasady zrównoważonego budżetu bieżącego oraz spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 ufp, nie tylko dla danego roku ale także w perspektywie wieloletniej.

Dla celów niniejszej analizy przyjęto kategorię "WOLNYCH ŚRODKÓW OPERACYJNYCH" jako różnicę:

Zgodnie z powyższym opisem układ wolnych środków operacyjnych może wyglądać następująco:

Tabela 15. Poziom wolnych środków operacyjnych Miasta w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Dochody bieżące	49 003 967	47 726 939	57 140 502	61 196 981	63 460 233
Wydatki bez obsługi długu	43 268 605	43 538 588	51 909 245	55 684 128	59 883 730
WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE	5 735 362	4 188 351	5 231 256	5 512 853	3 576 503
% DOCHODÓW BIEŻĄCYCH	11,7%	8,8%	9,2%	9,0%	5,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Poziom wolnych środków operacyjnych przedstawionych w tabeli 15 odzwierciedla opisywane wcześniej zmiany dochodów i wydatków bieżących. Ich wartość w badanym okresie wynosiła średniorocznie 4,85 mln PLN, przy czym w latach 2016 - 2017 mieliśmy do czynienia ze wzrostem wartości, natomiast w latach 2015 i 2018 poziom wolnych środków operacyjnych był niższy, aniżeli rok wcześniej. Wysokość wolnych środków operacyjnych w latach 2014 - 2017 była na dobrym poziomie i wynosiła średnio 9,7% pozyskanych dochodów bieżących. Na koniec 2018 r. ich wartość stanowiła zaledwie 5,6% dochodów bieżących. Przyczyną zaistniałej sytuacji był wyższy o prawie 2,0 mln PLN wzrost wartości wydatków bieżących (bez obsługi długu - odsetek) w stosunku do dochodów bieżących. Z doświadczenia wynika, iż samorząd dążący do rozwoju powinien osiągać poziom wolnych środków operacyjnych w wysokości co najmniej 8,0% dochodów bieżących, zatem wynik Miasta na koniec 2018 r. kształtował się poniżej wskazanego poziomu. Miasto powinno dążyć do zwiększenia tego wyniku, kontrolując wzrost wydatków bieżących (szczególnie

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

w zakresie wynagrodzeń, zakupów i usług), jak i zwiększając ewentualny niewykorzystany potencjał wzrostu dochodów bieżących. Utrzymanie tendencji spadkowej w 2019 roku i kolejnych latach spowoduje problem z bieżącą obsługą zobowiązań Miasta.

1.4. WYKONANIE BUDŻETU MIASTA W LATACH 2014-2018

Tabela 16 przedstawia zbiorczo dane dotyczące wykonania budżetu Miasta Świdwin w latach 2014-2018.

Tabela 16. Wykonanie budżetu Miasta w latach 2014-2018

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW	2014	2015	2016	2017	2018
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	49 003 967	47 726 939	57 140 502	61 196 981	63 460 233
Subwencje i dotacje:	21 761 995	20 371 080	28 180 490	31 223 022	31 318 013
Subwencje ogółem	10 385 495	9 672 184	9 906 280	10 481 910	10 664 563
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	11 376 500	10 698 896	18 274 210	20 741 112	20 653 450
Dochody własne:	27 241 972	27 355 859	28 960 012	29 973 959	32 142 220
Wpływy z podatków	10 592 500	10 173 697	10 655 636	10 510 413	11 016 091
Udział w podatkach budżetu państwa	9 978 279	10 634 150	11 200 722	12 341 955	13 896 321
Wpływy z opłat	3 318 693	3 249 589	3 830 005	3 831 115	4 177 225
Odsetki	144 866	126 649	161 463	118 274	99 538
Pozostałe dochody	3 207 635	3 171 776	3 112 186	3 172 202	2 953 045
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	43 268 605	43 538 588	51 909 245	55 684 128	59 883 730
Dotacje i subwencje	3 678 408	3 942 412	4 260 809	4 566 079	4 698 594
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	18 615 771	19 095 111	19 809 912	20 767 201	23 285 090
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	10 362 168	10 185 525	17 561 472	19 656 835	19 083 600
Remonty	599 491	687 283	777 704	718 456	943 980
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	7 475 825	6 922 381	7 019 546	7 240 770	8 453 459
Pozostałe wydatki bieżące	2 536 943	2 705 876	2 479 802	2 734 787	3 419 008
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	5 735 362	4 188 351	5 231 256	5 512 853	3 576 503
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	435 040	323 143	292 306	350 075	296 593
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	435 040	323 143	292 306	350 075	296 593
Obsługa poręczeń	0	0	0	0	0
V. NADWYŻKA OPERACYJNA (III - IV)	5 300 322	3 865 208	4 938 950	5 162 778	3 279 910
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	1 529 590	3 809 703	4 901 867	2 190 125	4 334 431
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności	59 521	54 007	59 889	54 903	82 108
Dochody ze sprzedaży majątku	537 407	1 496 465	1 972 468	665 969	1 378 929
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	932 662	2 259 232	2 869 510	1 469 254	2 873 394
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE inwestycje	6 118 907	6 874 017	9 787 824	8 533 813	5 861 677
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	711 005	800 894	52 994	-1 180 910	1 752 664
IX. PRZYCHODY:	3 212 525	2 415 140	5 595 694	3 848 688	3 817 778
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	0	3 000 000	0	3 000 000
Pozostałe przychody	3 212 525	2 415 140	2 595 694	3 848 688	817 778
X. ROZCHODY:	1 508 390	620 340	1 800 000	1 850 000	2 534 750
Splata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	1 508 390	620 340	1 800 000	1 850 000	2 534 750
XI. ROZLICZENIE BUDŻETU [VIII + IX - X]	2 415 140	2 595 694	3 848 688	817 778	3 035 692

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Analizując powyższą tabelę widzimy, że w badanym okresie Miasto generowało wolne środki operacyjne pozwalające na obsługę zadłużenia. W latach 2014 - 2017 kwota pozostająca po spłacie rat kapitałowych i odsetek wynosiła ponad 3 mln PLN. W 2018 roku było to zaledwie 744 tys. PLN ze względu na niższe o prawie 1,9 mln PLN wykonanie nadwyżki operacyjnej. Znaczny wzrost wydatków bieżących wynika ze zwiększenia wydatków przeznaczonych na wynagrodzenia, zakupy i usługi. Największy udział miał wzrost wynagrodzeń w obszarze oświaty i wyniósł blisko 1,5 mln PLN.

Biorąc pod uwagę dochody i wydatki majątkowe w latach 2014 - 2018 nie wystąpiła nadwyżka majątkowa tzn. dochody majątkowe nie były wyższe od wydatków majątkowych. W badanym okresie wydatki majątkowe wynosiły średnio 7,4 mln PLN i były wyższe od dochodów majątkowych o 4,0 mln PLN. Różnica pomiędzy wydatkami i dochodami majątkowymi była najniższa w 2018 r. i wyniosła 1,5 mln PLN, co miało odzwierciedlenie w wystąpieniu na koniec 2018 r. nadwyżki w wysokości ponad 1,7 mln PLN. W badanym okresie nadwyżka wystąpiła jeszcze w latach 2014 - 2016 i wyniosła łącznie niespełna 1,6 mln PLN. W roku 2017 Miasto posiadało deficyt w kwocie 1,2 mln PLN.

W analizowanym okresie najwyższy wzrost przychodów miał miejsce w 2016 r. i wyniósł 5,6 mln PLN. Wartość przychodów wyniosła średnio 3,8 mln PLN i była wyższa od rozchodów średniorocznie o 2,1 mln PLN. Najwyższa różnica pomiędzy przychodami i rozchodami wystąpiła w 2016 r. i wyniosła 3,8 mln PLN. Wysoka różnica wynikała z emisji obligacji w kwocie 3 mln PLN. Najniższa różnica w kwocie niespełna 1,3 mln PLN miała miejsce w 2018 r. (pomimo kolejnej emisji obligacji o wartości 3 mln PLN). Przyczyną zaistniałej sytuacji była niska wartość rozliczenia budżetu, jaką Miasto wygenerowało w 2017 roku.

Ocena finansów Miasta jedynie na podstawie wartości wynikającej z rozliczenia budżetu nie jest miarodajna, ponieważ dochody i wydatki majątkowe (podobnie jak przychody) zmieniają się corocznie w sposób trudny do przewidzenia. Patrząc na Miasto Świdwin widać, że obie wartości w analizowanym okresie ulegały znacznym wahaniom. Istotnym składnikiem dochodów majątkowych są dotacje i wpływy ze sprzedaży majątku, które nie występują regularnie, a ich wartość podlega istotnym zmianom. Jedynie wartość rozchodów jest możliwa do przewidzenia ze względu na konieczność spłaty (zgodnie z umowami) zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji.

Reasumując jednym z najbardziej miarodajnych kryteriów oceny sytuacji finansowej jednostki jest wartość wolnych środków operacyjnych. Stanowią one różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi, których wartość jest skrupulatnie planowana i możliwa do przewidzenia, a tym samym stanowi wiarygodny element oceny sytuacji finansowej jednostki.

1.5. ANALIZA ZADŁUŻENIA MIASTA W LATACH 2014-2018

W roku 2016 oraz 2018 Miasto pozyskało dodatkowe środki finansowe (przychody dłużne) celem sfinansowania wydatków majątkowych lub spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Tabela 17 przedstawia w sposób zbiorczy kształtowanie się spłaty zobowiązań i kwoty długu Miasta Świdwin w latach 2014-2018.

Tabela 17. Zobowiązania Miasta w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Transze	-	-	3 000 000	-	3 000 000
Raty kapitałowe	1 508 390	620 340	1 800 000	1 850 000	2 534 750
Odsetki	435 040	323 143	292 306	350 075	296 593
Stan na koniec roku	13 272 860	12 484 750	13 684 750	11 834 750	12 300 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Wielkość zadłużenia Miasta w analizowanym okresie wyniosła przeciętnie 12,7 mln PLN. W stosunku do 2014 r. nastąpił spadek zadłużenia. Na koniec 2018 r. jego wartość wyniosła 12,3 mln PLN wobec 13,3 mln PLN na koniec 2014 r. oraz 14,8 mln PLN na początek 2014 r.

Łącznie w latach 2014 - 2018 zrealizowano inwestycje, których wartość wyniosła 37,2 mln PLN (26,8 mln PLN bez uwzględniania uzyskanych na cele inwestycyjne dotacji i środków pozabudżetowych), co świadczy o dużej samodzielności inwestycyjnej Miasta, choć trzeba przyznać, że działalność inwestycyjna Miasta była skromna. W latach 2014-2017 wielkość wolnych środków operacyjnych przewyższała kwotę niezbędną na pokrycie długu z tytułu odsetek oraz zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji o ponad 3 mln PLN, co pozwalało na sfinansowanie części realizowanych przez Miasto inwestycji. Widoczny spadek wartości wolnych środków operacyjnych (co zostało opisane wcześniej) nastąpił w 2018 r. Miasto powinno dążyć do utrzymania wielkości wolnych środków operacyjnych na poziomie pozwalającym na swobodną obsługę długu i sfinansowanie możliwie dużej części inwestycji. Warunkiem jest planowanie i późniejsze wykonywanie dochodów bieżących i wydatków bieżących na poziomie spełniającym powyższe kryterium.

Przeprowadzając analizę zadłużenia należy dokonać oceny indywidualnego wskaźnika zadłużenia zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Według niego jednostka samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym łączna wartość spłaty zobowiązań (z kosztami obsługi) w stosunku do dochodów ogółem budżetu (lewa strona wskaźnika) nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z relacji sumy dochodów bieżących i dochodów ze sprzedaży majątku pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem z ostatnich 3 lat (prawa strona wskaźnika). Wzór przedstawia się następująco:

$$\left(\frac{R + O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} \times \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

gdzie:

- R – planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych przeznaczonych na sfinansowanie planowanego deficytu, spłatę zaciągniętych zobowiązań,

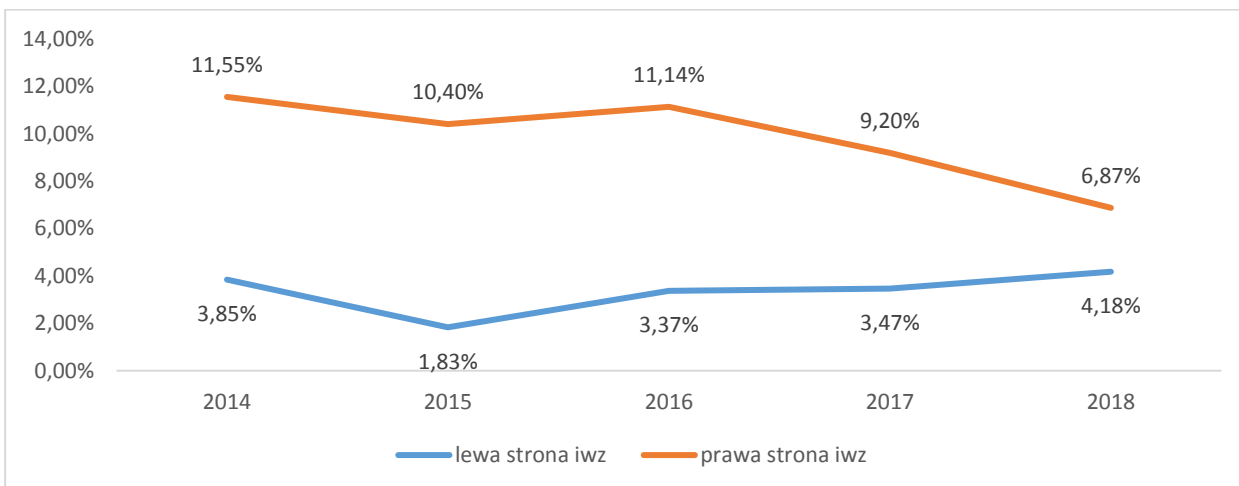
ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz na finansowanie wydatków na inwestycje,

- O – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek wyżej wymienionych oraz odsetki i dyskonto od papierów wartościowych,
- D – dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,
- Db – dochody bieżące,
- Sm – dochody ze sprzedaży majątku,
- Wb – wydatki bieżące,
- n – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- n – 1 – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- n – 2 – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,
- n – 3 – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

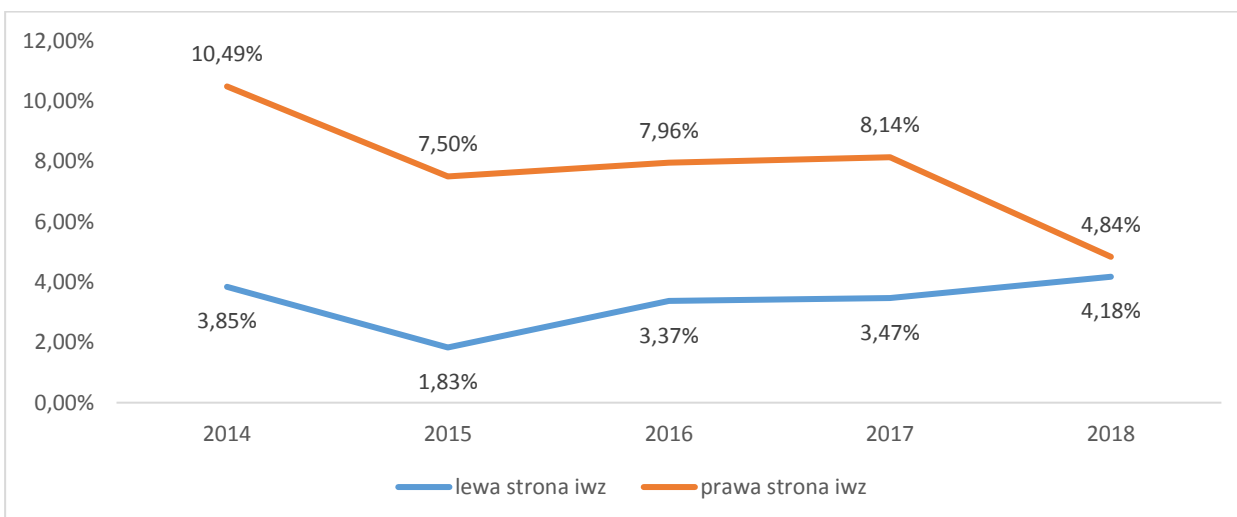
Wykres 10 przedstawia kształtowanie się wskaźnika jednorocznego z uwzględnieniem po prawej stronie dochodów ze sprzedaży majątku. Po lewej stronie wskaźnika ujęto pełną kwotę rozchodów (z uwzgl. wyłączeń zgodnie z art. 243 ufp). Na wykresie 11 po prawej stronie wskaźnika jednorocznego nie ujmowano dochodów ze sprzedaży majątku.

Wykres 10. Indywidualny wskaźnik zadłużenia Miasta Świdwin z uwzgl. dochodów ze sprz. maj. w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne

Wykres 11. Indywidualny wskaźnik zadłużenia Miasta Świdwin bez uwzgl. dochodów ze sprz. maj. w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne

Z wykresu 10 sporządzonego zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych wynika, że relacja jednoroczna, o której mowa w przedmiotowym artykule została zachowana. Pamiętać należy, że wskaźnik z art. 243 nie jest obliczany jednorocznie, lecz jako średnia trzyletnia. Przyjmując, że Miasto w analizowanym okresie nie uzyskało dochodów ze sprzedaży majątku, co zostało uwzględnione na wykresie 11, relacja jednoroczna również została zachowana, jednak w 2018 roku prawa strona wskaźnika znalazła się na niebezpiecznym poziomie, który zagrażał zachowaniu przedmiotowej relacji. Widzimy więc, że dochody ze sprzedaży majątku mają istotny wpływ na kształtowanie się lewej strony wskaźnika, a tym samym zachowanie relacji zgodnie z art. 243 ufp, oraz że opisywany wzrost wydatków bieżących w 2018 roku spowodował ryzyko naruszenia relacji z art. 243 ufp.

Od 2019 roku w ustawie o finansach publicznych nastąpiła zmiana indywidualnego wskaźnika zadłużenia, zgodnie z którą m.in. od 2026 roku prawa jego strona nie będzie uwzględniała dochodów ze sprzedaży majątku. Zasadniczo wskaźnik ten w 2019 roku liczy się bez zmian. Z kolei od 2020 roku będą miały miejsce następujące zmiany:

- Objęcie limitem niestandardowych instrumentów finansowania (z lewej strony wzoru) oraz jednocześnie wyłączenie wydatków na spłatę kapitału od niestandardowych instrumentów finansowych (z prawej strony IWZ).
- Objęcie limitem wszystkich kosztów obsługi długu (z lewej strony wzoru IWZ).
- Zastąpienie w mianowniku relacji z art. 243 dochodów ogółem dochodami bieżącymi, pomniejszonymi o środki UE o charakterze bieżącym.
- Wyłączenie kwot dochodów i wydatków o charakterze bieżącym związanych z realizacją projektu UE odpowiednio z dochodów i wydatków.

Natomiast od 2026 roku nastąpią kolejne zmiany:

- Wyłączenie z licznika prawej strony IWZ dochodów majątkowych ze sprzedaży majątku.
- Wyłączenie wydatków na obsługę długu z wydatków bieżących (prawa strona IWZ).

Wydłużeniu okresu, na podstawie którego liczona jest średnia nadwyżka operacyjna do 7 lat.

Wskaźnik po zmianach przedstawia się następująco:

$$\left(\frac{R + O}{Db}\right) \leq \frac{1}{7} \times \sum_{i=1}^7 \frac{(Dbei - Wbei)}{Dbi}$$

gdzie:

- R - planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz wykupów papierów wartościowych, z wyłączeniem kwot spłat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych odpowiednio zaciągniętych lub emitowanych na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, i zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1,
- O - planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu, w tym odsetki od zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,
- Db - planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,
- Dbei - dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,
- Dbi - dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,
- Wbei - wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2.

Wprowadzone zmiany spowodują, że jednostki samorządu terytorialnego będą musiały planować dochody i wydatki bieżące, zadłużenie oraz jego obsługę w sposób umożliwiający zachowanie relacji wynikającej z art. 243 ufp. Brak możliwości ujmowania dochodów ze sprzedaży majątku przy obliczaniu wskaźnika (od 2026 roku) może spowodować problem dla wielu jednostek samorządu terytorialnego z zachowaniem relacji, o której mowa powyżej.

1.6. ANALIZA PLANOWANIA BUDŻETOWEGO MIASTA ŚWIDWIN

Niezależnie od ocen i wniosków wynikających z ilościowej analizy danych budżetowych, niezbędne jest wskazanie na pewne zależności związane z zarządzaniem finansami Miasta. Nie mają one bezpośredniego wpływu na wykonane wyniki budżetu, jednak mogą wpływać na podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących prowadzenia finansów jednostki, szczególnie w momencie przyjmowania projektów budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej. Poniżej wskazano na dane dotyczące planu budżetu na dzień 01.01, planu po zmianach na dzień 31.12 oraz dane dotyczące wykonania. Dane te pokazują na rozbieżności między planem początkowym i końcowym, a także faktycznym wykonaniem w odniesieniu do dochodów bieżących, wydatków bieżących oraz nadwyżki operacyjnej.

Tabela 18. Planowanie budżetowe Miasta Świdwin w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Dochody bieżące					
Plan 01.01	46 550 304	45 566 272	46 508 013	58 856 266	61 640 106
Plan 31.12	48 777 142	47 399 719	56 259 509	61 292 138	62 863 179
Wykonanie	49 003 967	47 726 939	57 140 502	61 196 981	63 460 233
Procentowe wykonanie planu budżetu (wg planu na 01.01)	105,27%	104,74%	122,86%	103,98%	102,95%
Procentowe wykonanie planu budżetu (wg planu na 31.12)	100,47%	100,69%	101,57%	99,84%	100,95%
Wydatki bieżące					
Plan 01.01	43 480 635	44 041 094	44 699 583	55 424 965	59 980 579
Plan 31.12	46 344 257	45 939 975	54 315 577	57 710 483	62 111 811
Wykonanie	43 703 645	43 861 731	52 201 551	56 034 203	60 180 323
Procentowe wykonanie planu budżetu (wg planu na 01.01)	100,51%	99,59%	116,78%	101,10%	100,33%
Procentowe wykonanie planu budżetu (wg planu na 31.12)	94,30%	95,48%	96,11%	97,10%	96,89%
Nadwyżka operacyjna					
Plan 01.01	3 069 669	1 525 178	1 808 430	3 431 301	1 659 527
Plan 31.12	2 432 885	1 459 744	1 943 932	3 581 655	751 368
Wykonanie	5 300 322	3 865 208	4 938 951	5 162 778	3 279 910
Procentowe wykonanie planu budżetu (wg planu na 01.01)	172,67%	253,43%	273,11%	150,46%	197,64%
Procentowe wykonanie planu budżetu (wg planu na 31.12)	217,86%	264,79%	254,07%	144,15%	436,53%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Jak wynika z powyższej tabeli, w planie budżetu w badanym okresie (wg planu na dzień 31.12), wysokość nadwyżki operacyjnej była niższa od jej faktycznego wykonania. Podobna sytuacja ma miejsce biorąc pod uwagę plan na dzień 01.01. Analizując dane z tabeli można zauważyć, że różnica pomiędzy planem po zmianach na 31.12 danego roku a rzeczywistym wykonaniem, szczególnie biorąc pod uwagę wydatki bieżące i nadwyżkę operacyjną jest duża w całym analizowanym okresie. Wprowadzenie od kwietnia 2016 r. programu 500+ spowodowało znaczne rozbieżności pomiędzy planem na 01.01, a wykonaniem na koniec 2016 roku. Poniższe tabele przedstawiają paragrafy wchodzące w skład dochodów i wydatków bieżących, na których w badanym okresie rozbieżność pomiędzy planem na dzień 31.12, a wykonaniem wynosiła powyżej 80 tys. PLN.

Tabela 19. Dochody bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2014

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
756	75618	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 954 040	2 189 306	-235 266
756	75621	0010	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	9 539 067	9 702 073	-163 006
756	75615	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	6 350 000	6 438 646	-88 646
754	75416	0570	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	145 000	64 899	80 101
852	85212	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	5 048 000	4 850 198	197 802
700	70005	0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	2 533 428	2 269 051	264 377

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 20. Dochody bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2015

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
756	75615	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	6 300 000	6 634 085	-334 085
756	75616	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	2 560 000	2 731 991	-171 991
758	75814	0970	Wpływy z różnych dochodów	21 000	151 317	-130 317
900	90002	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 862 000	1 964 207	-102 207
756	75621	0010	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	10 246 088	10 334 952	-88 864
852	85212	0980	Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	83 000	0	83 000
852	85214	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	1 641 718	1 539 359	102 359
852	85212	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	5 126 000	5 016 594	109 406
700	70004	0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 167 906	986 350	181 556

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN
Tabela 21. Dochody bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2016

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
756	75616	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	2 560 000	3 057 013	-497 013
756	75621	0010	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	10 781 696	10 977 441	-195 745
756	75615	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	6 500 000	6 663 221	-163 221
756	75616	0500	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	425 300	586 301	-161 001
801	80104	0970	Wpływy z różnych dochodów	0	129 678	-129 678
756	75621	0020	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	323 000	223 281	99 719
852	85211	2060	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom	6 998 014	6 897 943	100 071
852	85214	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	1 553 327	1 442 244	111 083
852	85212	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	6 217 570	5 956 101	261 469

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 22. Dochody bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2017

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
756	75621	0010	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	11 801 756	12 069 623	-267 867
700	70004	0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 920 000	2 062 379	-142 379
756	75616	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	3 022 000	3 107 544	-85 544
855	85502	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	6 120 248	5 978 544	141 704
900	90002	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	2 423 200	2 276 426	146 774
600	60016	0960	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	165 000	0	165 000
756	75615	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	6 700 000	6 508 133	191 867

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 23. Dochody bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2018

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
855	85502	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	5 720 028	5 614 933	105 095
855	85501	2060	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom	9 012 203	8 879 524	132 679
900	90002	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	2 469 300	2 305 967	163 333

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Z tabel 19 - 23 wynika, że największymi pod względem wartości obszarami wchodzącymi w skład dochodów bieżących, na które Miasto ma istotny wpływ przy planowaniu, a na których występują rozbieżności pomiędzy planem na koniec roku, a wykonaniem są wpływy: z podatków, opłat oraz najmu i dzierżawy. Na wymienione obszary należy

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

zwrócić szczególną uwagę przy planowaniu budżetu na kolejne lata, ponieważ występują na nich znaczne kwotowo rozbieżności pomiędzy planem, a wykonaniem.

Tabela 24. Wydatki bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2014

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
700	70004	4260	Zakup energii	549 600	458 590	91 010
757	75702	8110	Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek	548 407	435 040	113 367
801	80101	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 673 813	4 500 620	173 193
900	90002	4300	Zakup usług pozostałych	1 817 104	1 637 467	179 637
852	85212	3110	Świadczenia społeczne	4 887 164	4 689 464	197 700
700	70004	4300	Zakup usług pozostałych	1 240 000	970 658	269 342

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 25. Wydatki bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2015

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
700	70004	4430	Różne opłaty i składki	885 000	802 635	82 365
852	85214	3110	Świadczenia społeczne	2 349 249	2 246 890	102 359
852	85212	3110	Świadczenia społeczne	4 972 220	4 862 814	109 406
700	70004	4260	Zakup energii	597 800	463 399	134 401
700	70004	4300	Zakup usług pozostałych	955 990	763 637	192 353
801	80101	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 484 267	4 280 349	203 918

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 26. Wydatki bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2016

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
801	80150	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	289 930	205 096	84 834
700	70004	4300	Zakup usług pozostałych	604 143	509 649	94 494
852	85211	3110	Świadczenia społeczne	6 858 060	6 758 025	100 035
700	70005	4300	Zakup usług pozostałych	185 000	84 759	100 241
801	80104	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	405 936	304 519	101 417
801	80101	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 629 584	4 527 764	101 820
852	85214	3110	Świadczenia społeczne	2 329 591	2 218 508	111 083
700	70004	4430	Różne opłaty i składki	949 508	784 219	165 289
852	85212	3110	Świadczenia społeczne	6 046 936	5 785 470	261 466

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 27. Wydatki bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2017

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
852	85215	3110	Świadczenia społeczne	803 826	715 754	88 072
855	85502	3110	Świadczenia społeczne	5 955 944	5 815 186	140 758

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 28. Wydatki bieżące – odchylenia na paragrafach pow. 80 tys. PLN w roku 2018

Dział	Rozdział	Par.	Opis	Plan na 31.12	Wykonanie	Różnica
801	80149	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepubl. jedn. systemu oświaty	239 200	153 037	86 163
855	85502	3110	Świadczenia społeczne	5 548 457	5 446 090	102 368
855	85501	3110	Świadczenia społeczne	8 867 163	8 746 062	121 101

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Z tabel 24 - 28 wynika, że największymi pod względem wartości obszarami, które wchodzą w skład wydatków bieżących, na których występują rozbieżności pomiędzy planem na koniec roku, a wykonaniem są zakupy, usługi, wynagrodzenia oraz różne opłaty i składki. Biorąc pod uwagę świadczenia społeczne i dotacje Miasto ma ograniczony wpływ na wielkość kwot w przeciwieństwie do ww. obszarów. Na przedstawione w tabeli paragrafy należy zwrócić uwagę przy planowaniu budżetu w bieżącym roku i w kolejnych latach.

Jak wspomniano w poprzednich rozdziałach, wysokość nadwyżki operacyjnej jest jednym z kluczowych elementów przy ocenie kondycji finansowej samorządu. Poziom nadwyżki operacyjnej ma istotny wpływ na kształtowanie się relacji z art. 243 ufp. tj. indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Im jest ona wyższa tym większe są możliwości finansowe (ilość środków do wykorzystania na wydatki majątkowe i spłatę zobowiązań). Wzrasta także maksymalny możliwy poziom zadłużania się Miasta. Przewidywana wielkość nadwyżki operacyjnej na koniec danego roku powinna być z dużym prawdopodobieństwem znana po III kwartale danego roku dzięki szczegółowej analizie realizacji dochodów bieżących i stopnia wykonania wydatków bieżących. Planowanie jest o tyle istotne, że przy projekcji budżetu i WPF, do wyliczenia limitu wskaźnika zadłużenia na kolejny rok budżetowy, przyjmuje się dane wynikające z planu. Rozbieżność pomiędzy planem a wykonaniem zaniża zatem faktyczne możliwości finansowe Miasta. Wskazuje to na potrzebę precyzyjnego planowania wielkości dochodów i wydatków bieżących na poziomie możliwym do zrealizowania w danym roku. Planowanie na etapie przygotowywania uchwały budżetowej na kolejny rok powinno opierać się o rzeczywiste potrzeby jednostek i wydziałów. Często mamy do czynienia z sytuacją, że plany przedkładane przez jednostki i wydziały opierają się o dane historyczne i nie odzwierciedlają bieżącej sytuacji gospodarczej. W trakcie roku okazuje się, że zaplanowane wartości są mniejsze od rzeczywistych potrzeb, co wymusza zwiększenie planu i powoduje, że plan na dzień 01.01 często jest znacznie niższy od planu na koniec roku. W Mieście Świdwin plan dochodów i wydatków bieżących na koniec roku w każdym z analizowanych lat jest wyższy od planu na dzień 01.01. Wiarygodne planowanie pozwoli na lepsze ustalenie przewidywanej wielkości inwestycji w danym roku oraz na określenie wysokości kwoty możliwej do wykorzystania na wcześniejszą spłatę kredytów.

1.7. WNIOSKI Z ANALIZY HISTORYCZNEJ

- ❖ Udział dochodów własnych Miasta w dochodach ogółem po spadku w 2016 r. ustabilizował się na poziomie ok. 50%. Spadek udziału dochodów własnych w ogólnej ich wartości wynikający z wprowadzenia programu 500+, nie powoduje istotnego pogorszenia sytuacji dochodowej Miasta. Proporcja może ulec zmniejszeniu już w 2019 roku ze względu na wprowadzenie od lipca br. dofinansowania na pierwsze dziecko w programie 500+, realizację przez rząd obietnicy obniżenia stawki podatku PIT od przyszłego roku i wprowadzenie jeszcze w tym roku ograniczeń w obowiązku płacenia podatku dla osób poniżej 26 lat. Miasto powinno dążyć do zwiększenia dochodów własnych poprzez m.in. stworzenie właściwych i konkurencyjnych warunków do życia i prowadzenia aktywności gospodarczej co będzie miało odzwierciedlenie we wzroście zatrudnienia i wpływów z tytułu podatku dochodowego.
- ❖ Udział podatku od nieruchomości, który jest najważniejszym podatkiem lokalnym, w dochodach budżetowych stanowił w badanym okresie 16,55% dochodów. Wpływy z podatku od nieruchomości są zależne bezpośrednio od decyzji Miasta. W badanym okresie wartość wpływów zwiększyła się zaledwie o 4,9 %. Po spadku wartości w latach 2015 i 2017, w 2018 roku wpływy z podatku uległy zwiększeniu w stosunku do roku 2017 o 4,7% ze względu na podwyższenie stawek podatków. Miasto posiada jeszcze możliwość niewielkiej podwyżki stawek podatków lokalnych, jednak ze względu na wysoki poziom bezrobocia i niską wartość przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i Polski, kwota stawek podatkowych po zmianie nie powinna być wyższa od stawek obowiązujących w Gminie Świdwin. Dokonując podwyżki stawek podatkowych należy również zwrócić uwagę na liczbę mieszkańców Miasta, która nie zwiększa się. Na koniec 2017 roku wynosiła tyle samo co w 2013 roku, a mniej, aniżeli w latach 2011 - 2012. Miasto powinno dążyć do tworzenia zachęt w celu zwiększenia liczby mieszkańców, a zbyt częste podwyższanie podatków nie będzie temu sprzyjało.
- ❖ W analizowanym okresie łączny wzrost dochodów bieżących wyniósł 29,5%, natomiast dynamika wzrostu wydatków bieżących była wyższa i wyniosła 37,7%. Niekorzystna proporcja wynika z wyższego o 2 mln PLN wzrostu wydatków bieżących w stosunku do dochodów bieżących, który miał miejsce w 2018 roku. Dynamika wzrostu w latach 2014 – 2017 była również niekorzystna i wyniosła odpowiednio: 24,9% (dochody bieżące) i 28,2% (wydatki bieżące). Jedynie w roku 2014 procentowy wzrost dochodów bieżących był wyższy od procentowego wzrostu wydatków bieżących w stosunku do roku poprzedniego. Utrzymanie w następnych latach wyższego wzrostu wydatków bieżących w stosunku do dochodów bieżących ograniczy zdolność Miasta do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a także zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji. Zasadą powinno być, że to dynamika dochodów bieżących wyznacza maksymalny pułap wzrostu dla wydatków bieżących. Odpowiednie dostosowanie wydatków bieżących jest

niezbędne celem spełnienia zasady zrównoważonego budżetu bieżącego oraz spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 ufp, nie tylko dla danego roku ale także w perspektywie wieloletniej.

- ❖ Najistotniejszym działem, który determinuje poziom wydatków jest oświata i wychowanie. Najwyższy wzrost wydatków na oświatę miał miejsce w latach 2017 i 2018. Ich wartość zwiększała się o ok. 1,3 mln PLN rocznie. Powodem zmiany był m.in. wzrost wynagrodzeń. Od roku 2014 mamy do czynienia ze wzrostem udziału środków własnych Miasta przeznaczonych na finansowanie oświaty, pomimo corocznej (z wyjątkiem roku 2017 kiedy Miasto otrzymało niższą kwotę subwencji, aniżeli rok wcześniej), wyższej kwoty otrzymanej subwencji oświatowej. Na koniec 2018 r. udział wydatków ze środków własnych Miasta na finansowanie oświaty wynosił 40,9% wobec 33,1% na koniec 2014 r. Największy wzrost wydatków nastąpił w 2018 roku. Wartość wydatków bieżących zwiększyła się o ponad 1,5 mln PLN w stosunku do roku 2017 (9,5%). Powodem tak istotnej zmiany jest wzrost wynagrodzeń. Rosnący poziom niedoboru jest niepokojący. Zaangażowanie większych środków w wydatki oświatowe oznacza tym samym ograniczenie działalności Miasta w innych obszarach. Wydatki związane z oświatą należy planować w sposób pozwalający na zachowanie stabilnej proporcji pomiędzy kwotą subwencji oświatowej, a środkami własnymi, jakie Miasto chce przeznaczyć na finansowanie oświaty.
- ❖ Poziom wydatków zdeterminowany jest przez wydatki bieżące, które w latach 2014-2018 wynosiły średnio 87,3% wydatków ogółem, a w samym 2018 r. 91,1%. Ich udział w wydatkach ogółem może ulec zwiększeniu w najbliższych latach ze względu na poszerzenie programu „500+” o pierwsze dziecko oraz malejącą kwotę wydatków na inwestycje przeznaczaną przez Miasto.
- ❖ Wydatki majątkowe średnio stanowiły 12,7% wydatków ogółem. Łącznie w latach 2014 - 2018 zrealizowano inwestycje, których wartość wyniosła 37,2 mln PLN. Miasto w badanym okresie na cele inwestycyjne uzyskało dotacje i środki pozabudżetowe w wysokości 10,4 mln PLN, czyli niespełna 28% wartości inwestycji. Najwyższy poziom wydatków majątkowych zrealizowano w 2016 roku (9,8 mln PLN). Od 2016 r. widać coroczny spadek środków przeznaczonych na inwestycje. Na koniec 2018 r. ich wartość wyniosła 5,9 mln PLN.
- ❖ W strukturze wydatków najważniejszą kategorię stanowią wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane (35,3% wydatków ogółem w 2018 r.), co jest typowym zjawiskiem dla samorządów w Polsce. Wysokość wynagrodzeń w przedstawionym okresie zwiększyła się o 4,7 mln PLN (25,1%). Biorąc pod uwagę przeciętny wzrost wynagrodzeń wg GUS w latach 2014-2017 w Świdwinie oraz w województwie zachodniopomorskim, który odpowiednio wyniósł 14,4% i 13,8%, Miasto Świdwin odnotowało zwiększenie o 11,6%. W samym 2018 roku w stosunku do roku 2017 wzrost wyniósł 12,1% (2,5 mln PLN), wobec przeciętnego wzrostu dla Świdwina i województwa zachodniopomorskiego odpowiednio o 7,7% i 5,3%. Najwyższe wzrosty odnotowano w oświacie i Urzędzie Miasta. Wzrost wynagrodzeń w oświacie i wychowaniu w 2018 r. wynikał ze zwiększenia w 2017 r. liczby etatów w szkołach o 23,5; w przedszkolach o 1,5 etatu. Powodem było otwarcie nowej placówki szkolnej, które w sytuacji malejącej liczby uczniów stawia pod znakiem zapytania celowość działania. Wydatki bieżące w oświacie wzrosły o ponad 1,5 mln PLN, co m.in. przedłożyło się na niższą wartość wolnych środków operacyjnych, jakie Miasto wygenerowało w 2018 r. W analizowanym okresie liczba dzieci uczęszczających do

przedszkoli zwiększyła się o 105 na koniec 2018 roku w stosunku do roku 2016, co jest pozytywnym sygnałem. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców Miasta, która na koniec 2017 roku znajdowała się na poziomie z 2013 roku nie wiadomo jak długo będziemy mieli do czynienia ze wzrostem liczby dzieci w przedszkolach. W przypadku dowożenia dzieci do szkół, ich liczba w 2018 roku w stosunku do roku 2016 zmniejszyła o prawie połowę (43%), natomiast wynagrodzenia wzrosły w 2018 r. o 18% w stosunku do roku 2017. Analizując wzrost wynagrodzeń w Urzędzie Miasta Świdwin widać, że przyczyną było zwiększenie zatrudnienia w 2018 r. o 5 etatów oraz rok wyborczy kiedy z doświadczenia wiadomo, że następuje wzrost wynagrodzeń. Patrząc na strukturę zatrudnienia w Urzędzie Miasta uwagę zwraca etat gońca, który w czasach dużej konkurencji cenowej wśród firm kurierskich jest zastanawiający.

- ❖ Wielkość zadłużenia Miasta w analizowanym okresie utrzymuje się na przeciętnym poziomie 12,7 mln PLN. Wzrost zadłużenia nastąpił w latach 2016 r. oraz 2018 r. i wyniósł odpowiednio 1,2 mln PLN i 470 tys. PLN w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost spowodowany był emisją obligacji w kwocie 3 mln PLN każda. Emisja w 2016 roku wynikała z inwestycji realizowanych przez Miasto. Ich wartość zwiększyła się o blisko 3 mln PLN w stosunku do roku 2015 i wyniosła 9,8 mln PLN (bez udziału środków z UE). W latach 2014-2017 wielkość wolnych środków operacyjnych przewyższała kwotę niezbędną na pokrycie długu z tytułu odsetek oraz zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji o ponad 3 mln PLN, co pozwalało na sfinansowanie części realizowanych przez Miasto inwestycji. Widoczny spadek wartości wolnych środków nastąpił w 2018 r. Pomimo, że wartość inwestycji w 2018 r. wyniosła 5,9 mln PLN (najmniej w badanym okresie), a prawie połowa środków pochodziła z UE, Miasto nie posiadało środków własnych, z których mogłoby je sfinansować. Kwota wolnych środków operacyjnych wygenerowanych w 2018 r. pozwoliła jedynie na bieżącą obsługę zobowiązań Miasta i pokrycie niewielkiej części inwestycji.

Z porównania wielkości inwestycji oraz długu w latach 2014 – 2018 wynika, że przy spadającym zadłużeniu, Miasto realizowało jednocześnie inwestycje, co świadczy o dużej samodzielności inwestycyjnej Miasta. Miasto powinno dążyć do utrzymania wielkości wolnych środków operacyjnych na poziomie pozwalającym na swobodną obsługę długu i sfinansowanie możliwie dużej części inwestycji. Warunkiem jest planowanie i późniejsze wykonywanie dochodów bieżących i wydatków bieżących na poziomie spełniającym powyższe kryterium.

- ❖ Analiza wykonania budżetu na tle wysokości ostatecznego planu, dla badanego okresu, wskazuje na pewne zależności. Dane z lat 2014-2018 pokazują na rozbieżności między końcowym planem (na dzień 31.12) a faktycznym wykonaniem budżetu. Jest to o tyle istotne, że w kluczowym dla Miasta momencie tzn. przy opracowywaniu projektu budżetu i projektu WPF, do wyliczenia limitu wskaźnika zadłużenia na kolejny rok budżetowy, przyjmuje się dane wynikające z planu. Rozbieżność pomiędzy planem a wykonaniem zaniża zatem faktyczne możliwości finansowe Miasta. Wskazuje to na potrzebę precyzyjnego planowania wielkości dochodów bieżących i wydatków bieżących na poziomie możliwym do zrealizowania w danym roku. Szczególną uwagę należy zwrócić na planowanie wydatków związanych z zakupami, usługami, wynagrodzeniami oraz opłatami.

Biorąc pod uwagę dochody największe rozbieżności pomiędzy planem na koniec roku, a wykonaniem występują w przypadku wpływów z podatków, opłat oraz najmu i dzierżawy. Na przedstawionych powyżej paragrafach wydatkowych często planuje się kwoty, które są wyższe od rzeczywistego wykonania na koniec roku, natomiast patrząc na dochody planuje się niższe kwoty. Planowanie na etapie przygotowywania uchwały budżetowej na kolejny rok powinno odbywać się z uwzględnieniem bieżącej sytuacji gospodarczej oraz potrzeb poszczególnych jednostek i wydziałów przedkładających plany. Często mamy do czynienia z sytuacją, że plany przedkładane przez jednostki i wydziały opierają się o dane historyczne i nie odzwierciedlają bieżącej sytuacji gospodarczej. W trakcie roku okazuje się, że zaplanowane wartości są niższe od rzeczywistych potrzeb co wymusza zwiększenie planu i powoduje, że plan na dzień 01.01 jest niższy od planu na koniec roku. Wprowadzone zmiany w ustalaniu indywidualnego wskaźnika zadłużenia spowodują, że jednostki samorządu terytorialnego będą musiały planować dochody i wydatki bieżące, zadłużenie oraz jego obsługę w sposób umożliwiający zachowanie relacji zgodnie z art. 243 ufp. Brak możliwości ujmowania dochodów ze sprzedaży majątku przy obliczaniu wskaźnika (od 2026 r.) może spowodować problem dla wielu jednostek samorządu terytorialnego (w tym Miasta Świdwin) z zachowaniem relacji, o której w art. 243 ufp.

2. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ SPÓŁEK MIEJSKICH I ZAKŁADU BUDŻETOWEGO W LATACH 2016 – 2018

2.1. ZAKŁAD USŁUG KOMUNALNYCH SP. Z O.O.

Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świdwinie została zawiązana aktem notarialnym z dnia 25.11.1999r. Dnia 21.01.2008r. uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników dokonano połączenia Spółki pod nazwą Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świdwinie i Spółki pod nazwą Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Świdwinie na Spółkę pod nazwą Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. Postanowieniem z dnia 31.03.2008r. Sądu Rejonowego w Koszalinie IX Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego Spółka została wpisana do rejestru KRS pod numerem 0000085020. Kapitał podstawowy Spółki wynosi 11.470.000,00 PLN. Wszystkie udziały Spółki posiada Miasto Świdwin.

Przedmiotem działalności Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świdwinie jest zaspokajanie potrzeb w zakresie usług komunalnych, zgodnie z zapisem kodów i treści Polskiej Klasyfikacji Działalności poprzez:

- pobór i uzdatnianie wody, z wyjątkiem działalności usługowej;
- działalność usługową w zakresie rozprowadzania wody;
- wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych;
- wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów liniowych: rurociągów, linii elektroenergetycznych, elektrotrakcyjnych i telekomunikacyjnych- przesyłowych;
- wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie rozdzielczych obiektów liniowych: rurociągów, linii elektroenergetycznych telekomunikacyjnych – lokalnych;
- odprowadzenie ścieków;
- wywóz śmieci i odpadów;
- unieszkodliwianie odpadów;
- obsługę i naprawę pojazdów mechanicznych;
- budowę dróg kołowych i szynowych;
- pogrzeby i działalność pokrewną;
- zarządzanie nieruchomościami niemieszkalnymi;
- sprzedaż detaliczną części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych;
- pozostałą sprzedaż detaliczną poza siecią sklepową;
- wynajem nieruchomości na własny rachunek;
- zarządzanie nieruchomościami mieszkalnymi.

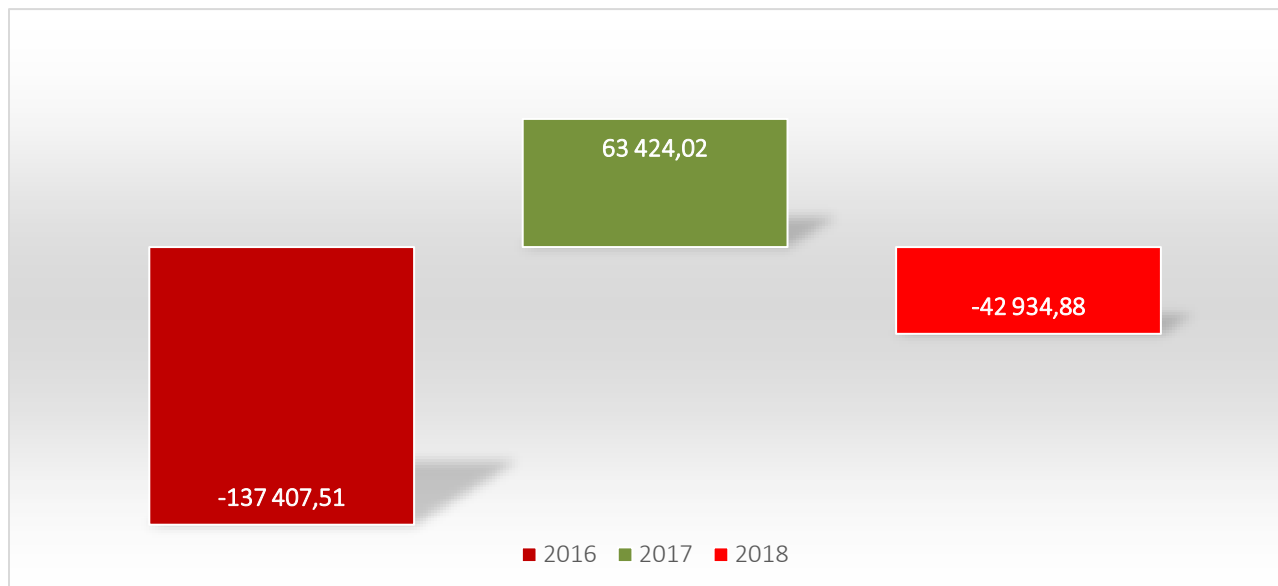
Tabela 29. Rachunek zysków i strat w latach 2016 – 2018

Rachunek zysków i strat (w PLN)	2016	2017	2018
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	6 590 270,92	6 673 792,05	6 954 131,23
Przychody netto ze sprzedaży produktów	6 592 259,25	6 690 145,98	6 975 075,96
Zmiana stanu produktów	-2 523,90	-18 071,67	-21 128,91
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	535,57	1 717,74	184,18
Przychody netto ze sprzedaży towarów, materiałów	0,00	0,00	0,00
Koszty działalności operacyjnej, z tego:	6 766 368,89	6 663 798,96	6 934 785,32
Amortyzacja	1 080 338,54	1 082 419,59	1 096 697,75
Zużycie materiałów i energii	1 066 424,53	938 609,62	1 005 625,67
Usługi obce	779 779,62	750 107,12	771 791,63
Wynagrodzenia	2 445 235,37	2 474 365,41	2 580 934,97
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	607 963,43	596 218,75	611 288,92
Pozostałe koszty w tym:	786 266,40	820 640,97	868 271,19
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	361,00	1 437,50	175,19
Podatki i opłaty	624 490,68	667 714,94	b.d.
Pozostałe koszty rodzajowe	161 414,72	151 488,53	b.d.
Zysk/strata ze sprzedaży	-176 097,97	9 993,09	19 345,91
Pozostałe przychody operacyjne	62 340,17	54 968,90	46 891,90
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	0,00
Dotacje	24 117,00	b.d.	b.d.
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	6 897,92	5 380,38
Inne przychody operacyjne	38 223,17	b.d.	b.d.
Pozostałe koszty operacyjne	42 915,88	21 871,67	135 113,17
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 469,43	b.d.	b.d.
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	23 258,61	17 665,98	15 007,82
Inne koszty operacyjne	18 187,84	b.d.	b.d.
Zysk/strata z działalności operacyjnej	-156 673,68	43 090,32	-68 875,36
Przychody finansowe, w tym:	19 275,52	22 902,70	25 952,23
Odsetki	19 275,52	22 902,70	25 952,23
Inne	0,00	0,00	0,00
Koszty finansowe, w tym:	9,35	0,00	11,75
Odsetki	0,00	0,00	0,00
Inne	9,35	0,00	11,75
Zysk/strata brutto	-137 407,51	65 993,02	-42 934,88
Podatek dochodowy	0,00	2 569,00	0,00
Zysk/starta netto	-137 407,51	63 424,02	-42 934,88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

W analizowanym okresie Spółka jedynie w roku 2017 wygenerowała zysk netto w kwocie 63,4 tys. PLN. Zgodnie z uchwałą Zgromadzenia Wspólników z dnia 18 czerwca 2018 r. o podziale zysku za 2017r. z wygenerowanej kwoty zysku 45 tys. PLN przeznaczono na nagrody dla pracowników Spółki. Pozostałą kwotę 18,4 tys. PLN przeznaczono na zwiększenie kapitału zapasowego. W latach 2016 i 2018 poniosła stratę odpowiednio 137,4 tys. PLN oraz 42,9 tys. PLN. Poniesione straty w całości umniejszą wartość kapitału zapasowego. Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się wyniku finansowego Spółki.

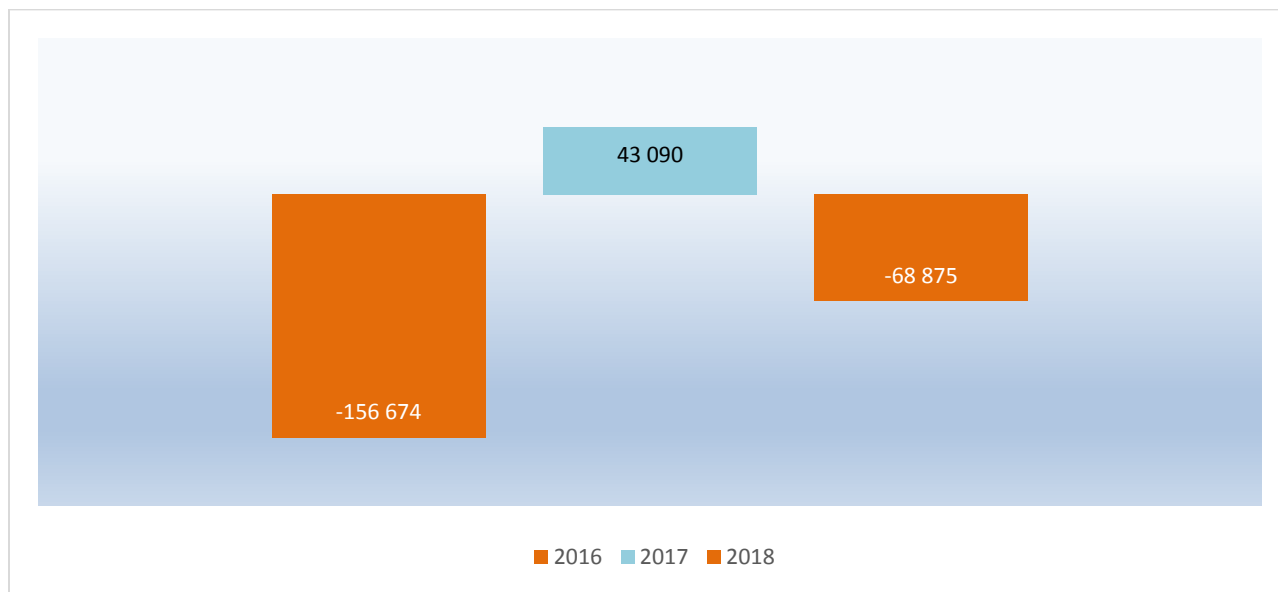
Wykres 12. Wynik Spółki w latach 2016 – 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Analizując wynik ze sprzedaży Spółka w 2016 r. poniosła stratę 176 tys. PLN. W latach 2017 - 2018 wypracowała niewielki zysk odpowiednio 10 tys. PLN i 19 tys. PLN. Biorąc pod uwagę wynik na działalności operacyjnej sytuacja nie wygląda dobrze. W latach 2016 i 2018 Spółka poniosła stratę odpowiednio 157 tys. PLN oraz 69 tys. PLN. W 2017 r. wystąpił zysk operacyjny w kwocie 43 tys. PLN. Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się wyniku na działalności operacyjnej.

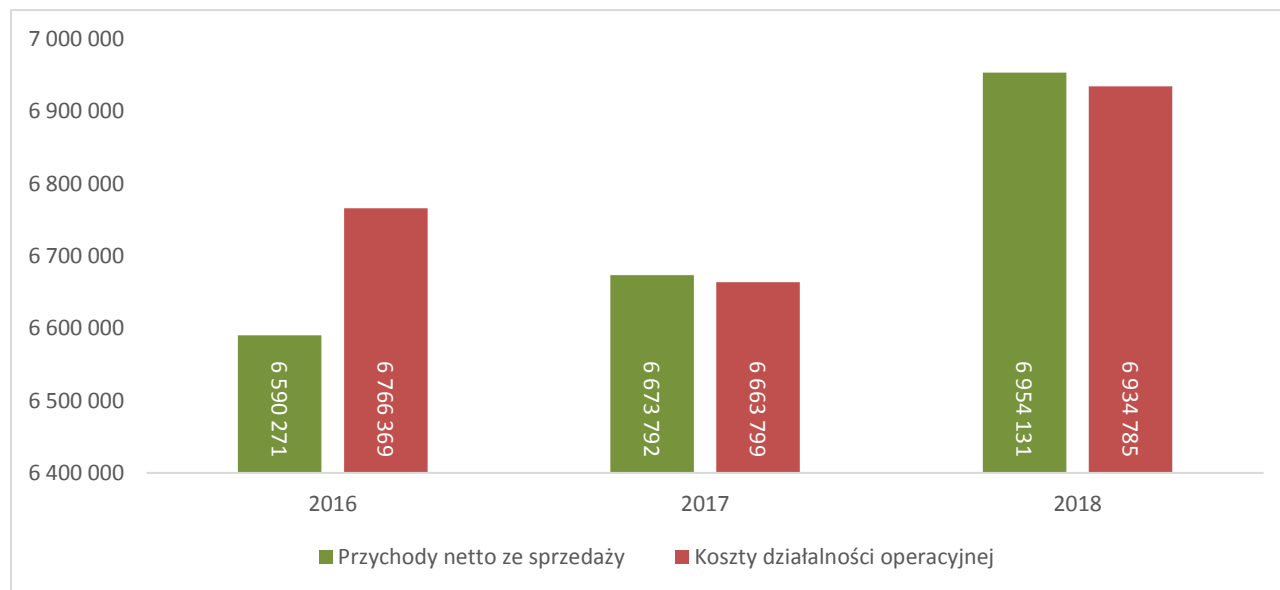
Wykres 13. Wynik operacyjny Spółki w latach 2016 – 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

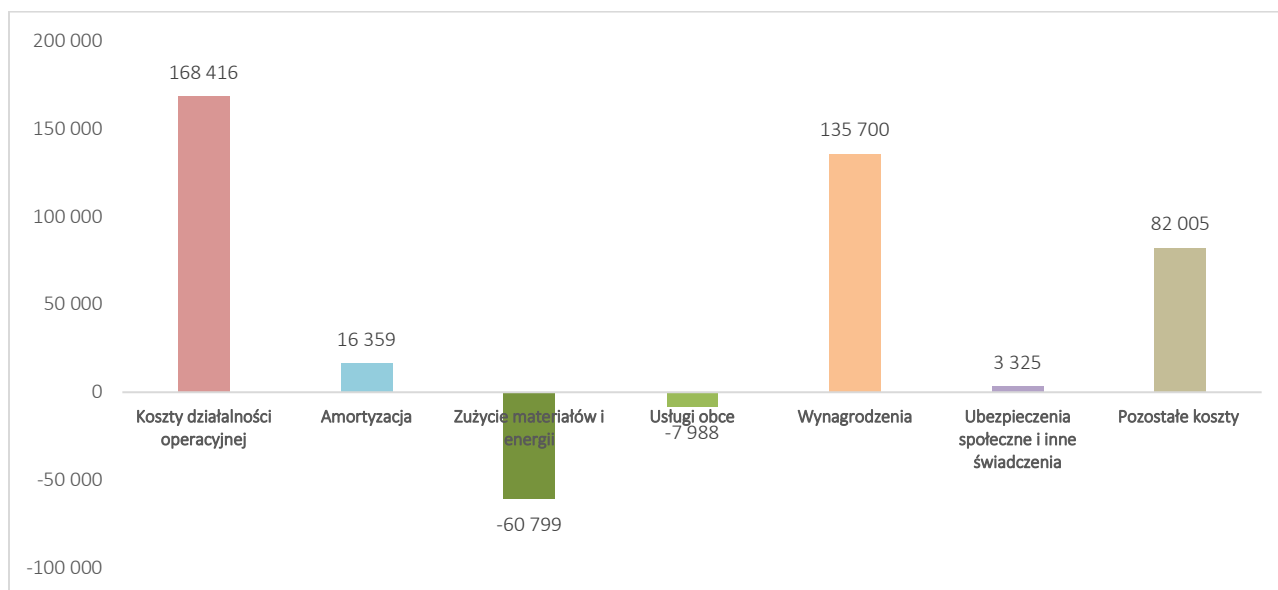
Podstawową zależnością finansową każdej Spółki jest właściwa relacja pomiędzy realizowanymi przychodami ze sprzedaży a ponoszonymi kosztami operacyjnymi, związanymi z uzyskaniem przychodów. Zasadą powinno być zatem, że poziom wzrostu przychodów ze sprzedaży, wyznacza górną granicę wzrostu dla kosztów operacyjnych.

Wykres 14. Przychody netto ze sprzedaż i koszty operacyjne Spółki w latach 2016-2018

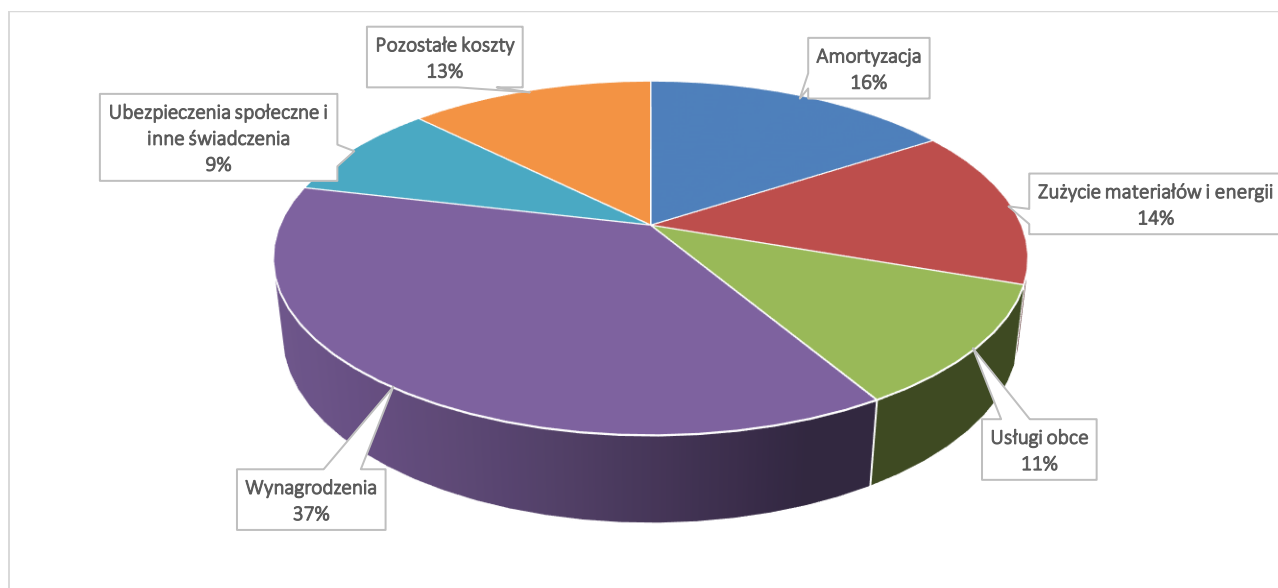

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Jak wynika z powyższego wykresu przychody netto ze sprzedaży w latach 2017 - 2018 osiągnęły nieznacznie wyższą wartość od kosztów z działalności operacyjnej odpowiednio o 10 tys. PLN i 19 tys. PLN. W 2016 roku Spółka poniosła stratę ze sprzedaży w wysokości 176 tys. PLN. Ze sprawozdania za 2017 rok wynika, że najgorsze wyniki Spółka uzyskuje w obszarze odbioru i wywozu odpadów komunalnych stałych. Na koniec 2017 r. z tego tytułu poniosła stratę w wysokości 132 tys. PLN; w 2016 r. strata wyniosła 141 tys. PLN. Wykres 15 i 16 przedstawia kwotową zmianę wartości oraz strukturę kosztów operacyjnych.

Wykres 15. Kształtowanie się zmian kosztów operacyjnych Spółki w latach 2016-2018 w ujęciu kwotowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Wykres 16. Struktura kosztów operacyjnych Spółki w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki

Z wykresu 15 wynika, że wzrost kosztów operacyjnych w latach 2016 - 2018 spowodowany był zwiększeniem wartości wynagrodzeń oraz pozostałych kosztów (podatków i opłat) odpowiednio o 136 tys. PLN i 82 tys. PLN. Oba obszary stanowią 50% kosztów operacyjnych. Biorąc pod uwagę zużycie materiałów i energii oraz usługi obce mieliśmy do czynienia ze spadkiem wartości odpowiednio o 61 tys. PLN i 8 tys. PLN.

Tabela 30. Bilans Spółki w latach 2016-2018

Aktywa (w PLN)	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Aktywa trwałe	12 217 698,77	11 912 996,41	11 311 391,46
Wartości niematerialne i prawne	816,11	0,00	0,00
Rzeczowe aktywa trwałe	12 187 530,33	11 905 512,13	11 311 391,46
Środki trwałe	12 041 329,33	11 790 311,13	11 139 085,99
- grunty	146 309,88	b.d.	b.d.
- budynki, lokale i obiekty	9 350 020,51	b.d.	b.d.
- urządzenia techniczne i maszyny	2 239 518,12	b.d.	b.d.
- środki transportu	262 929,77	b.d.	b.d.
- inne środki trwałe	42 551,05	b.d.	b.d.
Środki trwałe w budowie	146 201,00	115 201,00	172 305,47
Należności długoterminowe	0,00	0,00	0,00
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	29 352,33	7 484,28	0,00
Aktywa obrotowe	2 529 859,25	2 808 277,54	3 253 139,01
Zapasy	47 331,16	36 583,53	35 729,50
Należności krótkoterminowe	820 124,02	831 460,93	894 685,36
- należności z tytułu dostaw i usług	720 251,47	701 614,64	774 063,45
- należności z tyt. podatków, dotacji, ubez. społecznych	66 850,40	b.d.	b.d.
- inne środki trwałe	33 022,15	b.d.	b.d.
Krótkoterminowe aktywa finansowe	1 608 219,91	1 882 252,54	2 278 388,24
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	52 000,05	b.d.	b.d.
- inne środki pieniężne	1 556 219,86	b.d.	b.d.
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	54 184,16	57 980,54	44 335,91
AKTYWA RAZEM	14 747 558,02	14 721 273,95	14 564 530,47
Pasywa (w PLN)	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Fundusz	13 215 956,75	13 279 380,77	13 191 445,89
Kapitał podstawowy	11 470 000,00	11 470 000,00	11 470 000,00
Kapitał zapasowy	1 883 364,26	1 745 956,75	1 764 380,77
Wynik finansowy netto (zysk+, strata -)	-137 407,51	63 424,02	-42 934,88
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	1 531 601,27	1 441 893,18	1 373 084,58
Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania krótkoterminowe	729 296,93	707 835,15	670 570,05
- kredyty i pożyczki	0,00	0,00	0,00
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług	317 724,76	261 951,09	153 295,07
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń	144 469,70	b.d.	b.d.
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	74 503,86	b.d.	b.d.
- inne	192 598,61	b.d.	b.d.
Fundusze specjalne	35 172,08	33 414,75	34 353,49
Rozliczenia międzyokresowe	767 132,26	734 058,03	702 514,53
PASYWA RAZEM	14 747 558,02	14 721 273,95	14 564 530,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Z analizy bilansu Spółki w latach 2016 - 2018 wynika, że:

- aktywa trwałe stanowiły średnio 79,3% całego majątku Spółki, a w ramach tych aktywów dominują budynki, lokale i obiekty (wg danych za 2016 r. – brak informacji dot. wartości poszczególnych składników środków trwałych w latach 2017 - 2018),

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

- wielkość rzeczowych aktywów trwałych zmniejszyła się, co oznacza, że wielkość nakładów inwestycyjnych na odnowienie majątku trwałego kształtowała się w tym okresie poniżej wielkości odpisu amortyzacyjnego,
- środki trwałe w budowie stanowią środki na modernizację oczyszczalni ścieków,
- nastąpiło zwiększenie wielkości aktywów obrotowych, w tym szczególnie środków pieniężnych, które stanowią główną pozycję aktywów obrotowych (wg danych za 2016 r. większość środków pieniężnych stanowią inne środki pieniężne - brak danych za 2017 i 2018 r.); wzrosły należności z tytułu dostaw i usług o 8% co świadczy o rosnących problemach odbiorców z terminowym opłacaniem faktur,
- głównym źródłem finansowania majątku Spółki był kapitał własny i jego udział w pasywach ogółem wyniósł średnio 90,4%,
- nastąpił spadek wartości zobowiązań handlowych o ponad 50%,

Na dzień sporządzania analizy, Spółka nie posiadała zobowiązań długoterminowych.

Analiza wskaźnikowa Spółki za lata 2016-2018 obejmuje analizę rentowności, sprawności działania, zadłużenia i płynności.

Tabela 31. Wskaźniki finansowe Spółki w latach 2016-2018

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość pożądana	2016	2017	2018
Wskaźniki rentowności					
Rentowność sprzedaży	zysk (strata) ze sprzedaży/przychody ze sprzedaży	max (w %)	-2,67	0,15	0,28
Rentowność sprzedaży netto	zysk (strata) netto / przychody netto ze sprzedaży	max (w %)	-2,09	0,95	-0,62
Rentowność majątku (ROA)	zysk (strata) netto / aktywa ogółem	max (w %)	-0,93	0,43	-0,29
Rentowność kapitału własnego (ROE)	zysk (strata) netto / kapitał własny	max (w %)	-1,04	0,48	-0,33
Wskaźniki sprawności					
Wskaźnik rotacji majątku	przychody netto ze sprzedaży / aktywa ogółem	max	0,45	0,45	0,48
Wskaźnik obrotu rzeczowych aktywów trwałych	przychody netto ze sprzedaży / aktywa trwałe	max	0,54	0,56	0,61
Wskaźnik rotacji należności w dniach	(należności z tytułu dostaw i usług / przychody netto ze sprzedaży)*360	min	39,34	37,85	40,07
Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	(zobowiązania z tytułu dostaw i usług / koszty działalności operacyjnej)*360	min	16,90	14,15	7,96
Wskaźniki zadłużenia / finansowania					
Współczynnik zadłużenia	kapitał obcy / kapitały ogółem	0,3-0,5	0,10	0,10	0,09
Pokrycie zadłużenia kapitałem własnym	kapitał własny / kapitał obcy	>1	8,63	9,21	9,61
Stopień pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	kapitał własny / aktywa trwałe	>1	1,08	1,11	1,17
Trwałość struktury finansowania	kapitał własny / pasywa ogółem	max	0,90	0,90	0,91
Wskaźniki płynności					

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość pożądana	2016	2017	2018
Wskaźnik płynności bieżącej	aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe	1,3-2,0	3,47	3,97	4,85
Wskaźnik płynności szybkiej	aktywa obrotowe - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe - zapasy / zobowiązania krótkoterminowe	0,8-1,2	3,33	3,83	4,73
Wskaźnik wypłacalności gotówkowej	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne / zobowiązania krótkoterminowe	0,2	2,21	2,66	3,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Wskaźniki rentowności (zyskowności) obrazują relację osiągniętych przez Spółkę wyników finansowych do różnych kategorii ekonomicznych, a w szczególności do przychodów, majątku lub kapitału własnego. Są one podstawową miarą szybkości zwrotu majątku lub kapitału własnego.

Wskaźniki rentowności w latach 2016 i 2018 (za wyjątkiem rentowności sprzedaży, która w 2018 roku osiągnęła wartość dodatnią) przyjmują wartość ujemną co oznacza, że Spółka z 1 PLN sprzedaży netto, aktywów ogółem oraz kapitału własnego nie wygenerowała w powyższym okresie żadnego zysku. Wyjątkiem jest rentowność sprzedaży, gdzie w 2018 r. Spółka z 1 PLN sprzedaży uzyskała 28 groszy zysku. Ujemna wartość wskaźnika rentowności sprzedaży netto świadczy, że prowadzona działalność nie jest opłacalna. Biorąc pod uwagę wskaźniki rentowności majątku oraz kapitału własnego, ich ujemna wartość świadczy o nieefektywnym zarządzaniu przedsiębiorstwem. Spółka powinna dążyć do dodatniej rentowności, ponieważ w ten sposób jej działalność będzie opłacalna i sensowna.

Wskaźniki sprawności działania (sprawności wykorzystania zasobów) wskazują na efektywność zarządzania poszczególnymi składnikami aktywów Spółki. Wskaźniki te wskazują na zdolność poszczególnych składników majątku do generowania przychodów, a tym samym zysku. W ramach tej grupy wskaźników należy wskazać na niekorzystną strukturę kształtowania się rotacji należności i zobowiązań. Optymalna sytuacja w tym zakresie występuje, gdy wskaźnik rotacji zobowiązań jest większy od wskaźnika rotacji należności. W przypadku Zakładu Usług Komunalnych mamy do czynienia z płynnym, coraz krótszym regulowaniem zobowiązań przez Spółkę, a z wydłużającym się terminem regulowania zobowiązań przez odbiorców. W 2018 r. Spółka z 1 PLN majątku wypracowała 0,48 PLN przychodów, natomiast 1 PLN majątku trwałego wygenerowała 0,61 PLN przychodów. Wynik jest typowy dla Spółek o wysokiej wartości majątku trwałego.

Wskaźniki zadłużenia (finansowania) pozwalają ocenić poziom zadłużenia Spółki, możliwości jego obsługi oraz wskazują skalę ryzyka związanego ze strukturą źródeł finansowania majątku Spółki. Wskaźniki zadłużenia potwierdzają, że majątek Spółki był finansowany w istotnej części kapitałem własnym. Spółka nie posiada zobowiązań kredytowych. Obecnie nie występuje ryzyko związane ze strukturą źródeł finansowania.

Wskaźniki płynności finansowej służą do oceny zdolności Spółki do terminowego regulowania zobowiązań bieżących. Poziom wskaźników poniżej wskazanych norm stwarza ryzyko wystąpienia trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań. Jednocześnie zbyt wysoki poziom wskaźników sugeruje nie wykorzystanie w pełni możliwości alokacji

wolnych środków. Należy jednak pamiętać, że wzorcowa wartość wskaźników powinna być uzależniona od branży, jak i od konkretnego przedsiębiorstwa. W analizowanym okresie wskaźniki płynności znacznie przekraczały wartości wzorcowe. Spółka nie ma zatem żadnych problemów z płynnością.

Podsumowując podstawowe parametry sytuacji finansowej Spółki w latach 2016 - 2018:

- zysk netto wypracowany jedynie w 2017 r., w latach 2016 i 2018 Spółka poniosła stratę; należy poprawić wynik m.in. w obszarze odbioru i wywozu odpadów komunalnych stałych, gdzie Spółka ponosi stratę (132 tys. PLN w 2017 r. oraz 141 tys. PLN w 2016 r.),
- strata poniesiona w latach 2016 i 2018 umniejszyła wartość kapitału zapasowego Spółki; zysk wypracowany w 2017 r. został przeznaczony w kwocie 45 tys. PLN (70%) na nagrody dla pracowników Spółki. Pozostałą kwotę 18,4 tys. PLN przeznaczono na zwiększenie kapitału zapasowego,
- w latach 2016 i 2018 działalność Spółki w obszarze rentowności sprzedaży netto, majątku i kapitału własnego była ujemna, a tym samym nierentowna. Jedynie w roku 2017 wskaźniki uzyskały wartość dodatnią,
- w ramach kosztów operacyjnych największy wzrost zanotowały koszty wynagrodzeń (o 136 tys. PLN) oraz pozostałe koszty - podatki i opłaty (o 82 tys. PLN),
- niekorzystna struktura kształtowania się rotacji należności i zobowiązań. Mamy do czynienia z coraz krótszym regulowaniem zobowiązań przez Spółkę, a z utrzymującym się długim terminem regulowania zobowiązań przez odbiorców,
- aktywa trwałe stanowiły średnio 79,3% całego majątku Spółki, a w ramach tych aktywów dominują budynki, lokale i obiekty (wg danych za 2016 r. – brak informacji dot. wartości poszczególnych składników środków trwałych w latach 2017 - 2018),
- głównym źródłem finansowania majątku Spółki był kapitał własny i jego udział w pasywach ogółem wyniósł średnio 90,4%
- rosnąca wartość środków pieniężnych. Na koniec 2018 r. wynosiła 2,28 mln PLN,
- nie ma problemów z płynnością Spółki,
- na dzień sporządzania analizy, Spółka nie posiada zobowiązań długoterminowych ani żadnych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

2.2. MIEJSKA ENERGETYKA CIEPLNA SP. Z O.O.

Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Świdwinie została powołana uchwałą Rady Miasta dnia 20 marca 1997 r. pod nazwą Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Świdwinie. Dnia 01.01.1998r. została przekształcona w Miejską Energetykę Ciepłą Sp. z o.o. Postanowieniem z dnia 04.01.2002r. Sądu Rejonowego w Koszalinie IX Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego Spółka została wpisana do rejestru KRS pod numerem 0000070336. Kapitał podstawowy Spółki wynosi 2.706.000,00 PLN. Wszystkie udziały Spółki posiada Miasto Świdwin.

Przedmiotem działalności jest wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii ciepłej.

Tabela 32. Rachunek zysków i strat w latach 2016 – 2018

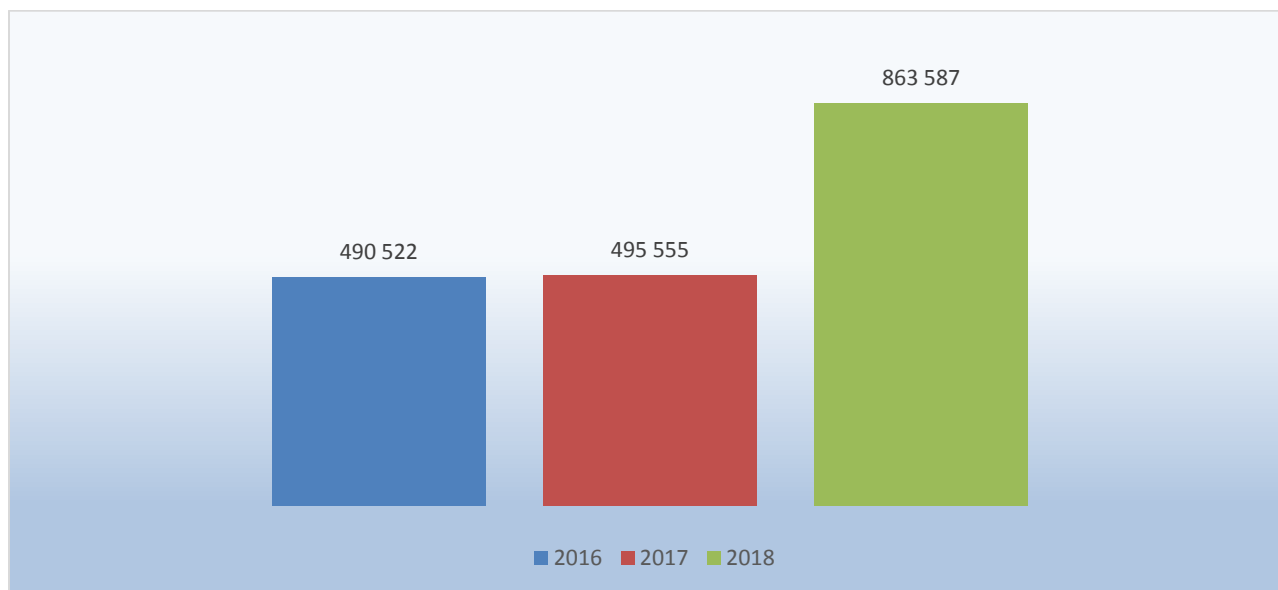
Rachunek zysków i start (w PLN)	2016	2017	2018
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	6 173 338,32	6 295 695,66	6 461 568,72
Przychody netto ze sprzedaży produktów	6 157 838,32	6 267 232,46	6 442 207,72
Zmiana stanu produktów	0,00	0,00	0,00
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	0,00	20 000,00	0,00
Przychody netto ze sprzedaży towarów, materiałów	15 500,00	8 463,20	19 361,00
Koszty działalności operacyjnej, z tego:	5 533 504,70	5 621 439,35	5 830 758,91
Amortyzacja	459 181,86	561 665,97	571 022,54
Zużycie materiałów i energii	2 972 767,40	2 790 645,21	3 029 223,68
Usługi obce	188 305,74	328 674,12	167 159,27
Podatki i opłaty	297 295,33	269 799,19	291 638,82
Wynagrodzenia	1 247 906,49	1 295 054,17	1 370 657,42
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	327 121,91	334 615,11	345 345,04
Pozostałe koszty rodzajowe	32 478,47	33 683,55	36 463,50
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	8 447,50	7 302,03	19 248,64
Zysk/strata ze sprzedaży	639 833,62	674 256,31	630 809,81
Pozostałe przychody operacyjne	64 836,61	12 430,61	484 037,90
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	0,00
Dotacje	47 300,00	0,00	0,00
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00
Inne przychody operacyjne	17 536,61	12 430,61	484 037,90
Pozostałe koszty operacyjne	33 508,42	5 252,24	6 320,88
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	0,00
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00
Inne koszty operacyjne	33 508,42	5 252,24	6 320,88
Zysk/strata z działalności operacyjnej	671 161,81	681 434,68	1 108 526,83
Przychody finansowe, w tym:	3 287,72	5 490,70	4 776,54
Odsetki	3 287,72	5 490,70	4 776,54
Inne	0,00	0,00	0,00
Koszty finansowe, w tym:	51 093,94	61 735,53	33 688,37
Odsetki	13 803,10	31 010,53	17 853,05
Inne	37 290,84	30 725,00	15 835,32
Zysk/strata brutto	623 355,59	625 189,85	1 079 615,00
Podatek dochodowy	132 834,00	129 635,00	216 028,00
Zysk/starta netto	490 521,59	495 554,85	863 587,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

W analizowanym okresie Spółka corocznie generowała zysk netto z prowadzonej działalności. Na koniec 2016 r. kwota zysku netto wyniosła 491 tys. PLN, w 2017 r. 496 tys. PLN, natomiast na koniec 2018 r. kwota wzrosła do poziomu

864 tys. PLN ze względu na wysoką wartość innych przychodów operacyjnych. Zgodnie z uchwałą Zgromadzenia Wspólników z dnia 7 czerwca 2018 r. o podziale zysku za 2017r. wygenerowany zysk w kwocie 495,5 tys. PLN rozporządzono w następujący sposób: 345,5 tys. PLN na inwestycje modernizacyjno - remontowe, 100 tys. PLN na nagrodę z zysku dla pracowników oraz 50 tys. PLN na wypłatę dywidendy dla Właściciela - Miasta Świdwin. Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się wyniku finansowego Spółki.

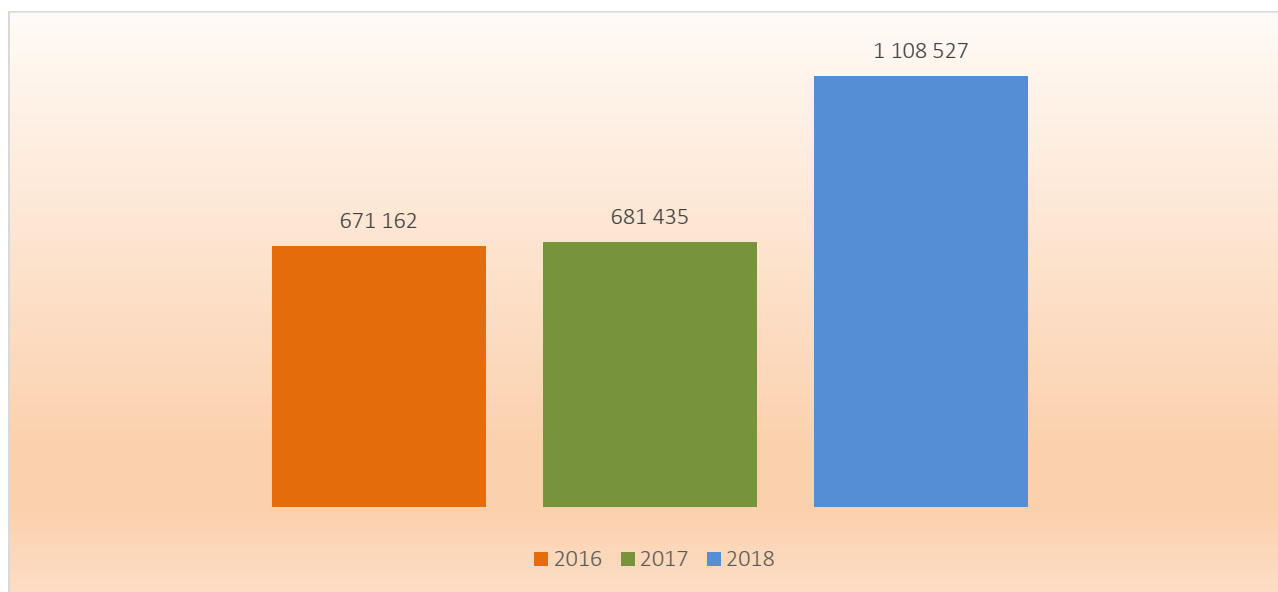
Wykres 17. Wynik Spółki w latach 2016 – 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Analizując wynik ze sprzedaży Spółka w badanym okresie uzyskała dodatnie wartości. Po wzroście zysku ze sprzedaży w 2017 r. o ponad 34 tys. PLN w stosunku do roku 2016, rok 2018 przynosi zmniejszenie wyniku o ponad 43 tys. PLN r/r. Biorąc pod uwagę wynik na działalności operacyjnej Spółka z każdym rokiem generuje wyższy zysk odpowiednio 671 tys. PLN (2016 r.), 681 tys. PLN (2017 r.) i 1,1 mln PLN (2018 r.). Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się wyniku na działalności operacyjnej.

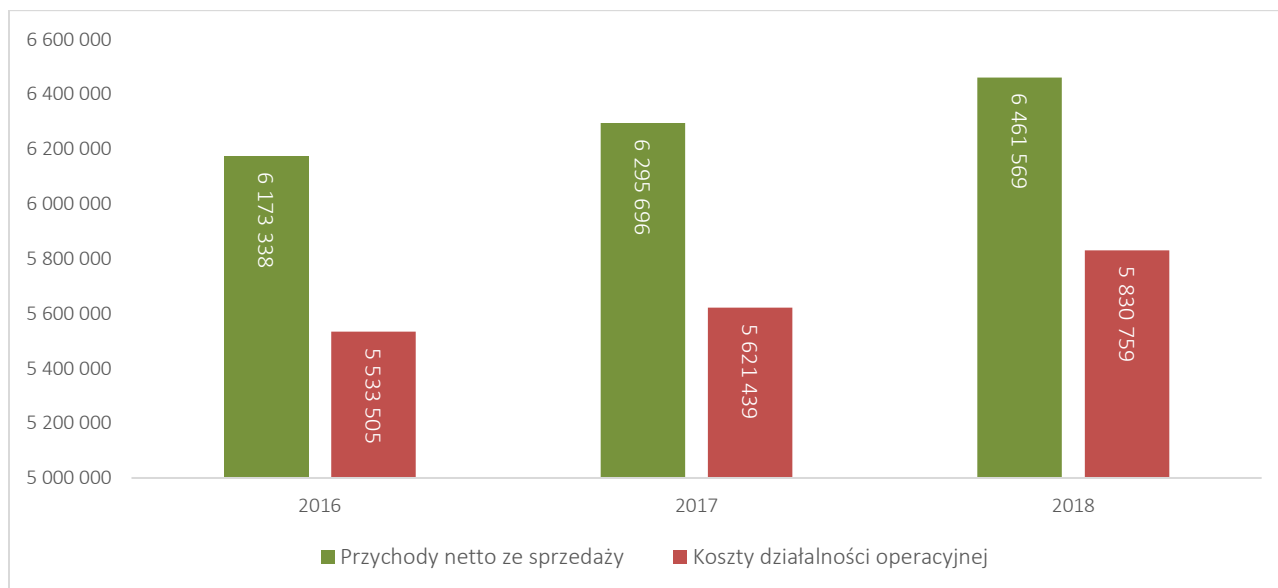
Wykres 18. Wynik operacyjny Spółki w latach 2016 – 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Podstawową zależnością finansową każdej Spółki jest właściwa relacja pomiędzy realizowanymi przychodami ze sprzedaży a ponoszonymi kosztami operacyjnymi, związanymi z uzyskaniem przychodów. Zasadą powinno być zatem, że poziom wzrostu przychodów ze sprzedaży, wyznacza górną granicę wzrostu dla kosztów operacyjnych.

Wykres 19. Przychody netto ze sprzedaż i koszty operacyjne Spółki w latach 2016-2018

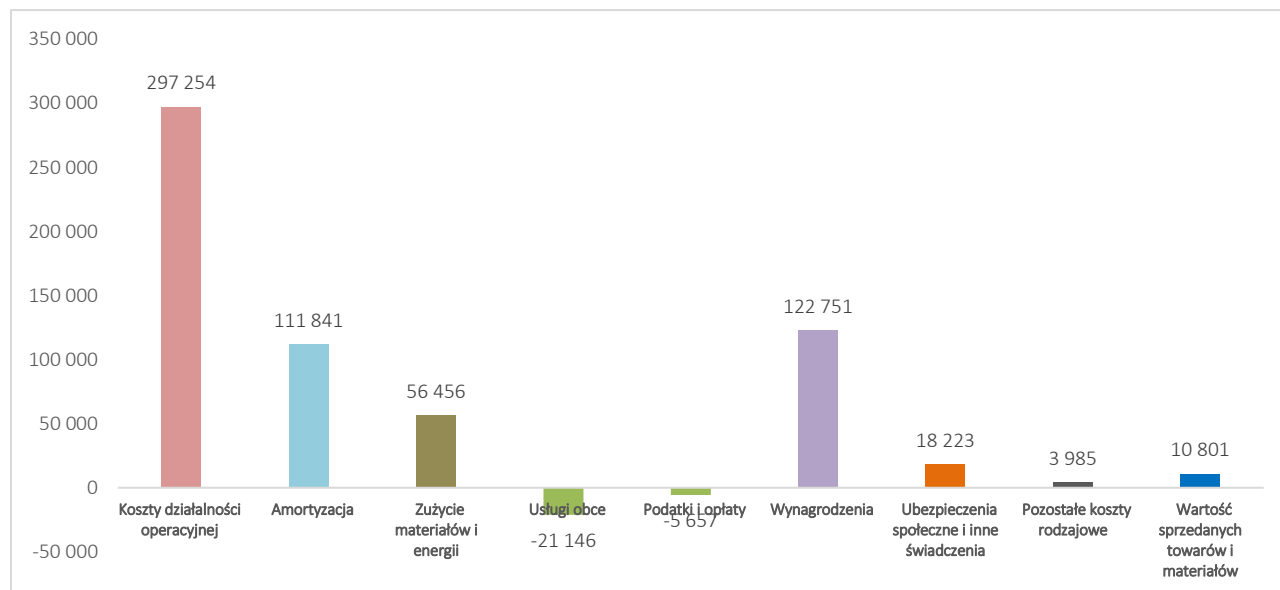

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

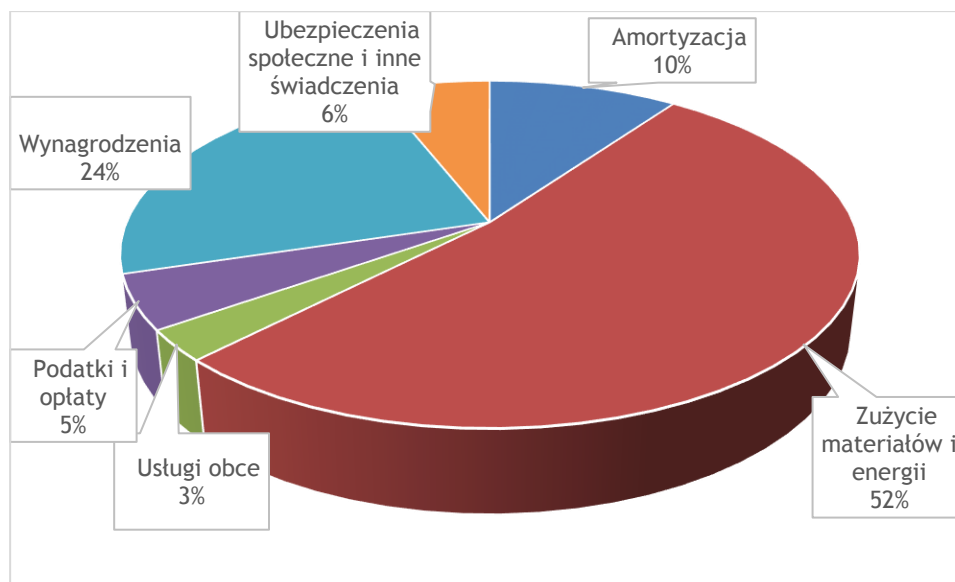
Jak wynika z powyższego wykresu przychody netto ze sprzedaży w latach 2016 - 2018 osiągnęły wyższą wartość od kosztów z działalności operacyjnej odpowiednio o 640 tys. PLN (2016 r.), 674 tys. PLN (2017 r.) oraz 631 tys. PLN (2018 r.). Wykres 20 i 21 przedstawia kwotową zmianę wartości oraz strukturę kosztów operacyjnych.

Wykres 20. Kształtowanie się zmian kosztów operacyjnych Spółki w latach 2016-2018 w ujęciu kwotowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Wykres 21. Struktura kosztów operacyjnych Spółki w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki

Z wykresu 21 wynika, że wzrost kosztów operacyjnych w latach 2016 - 2018 spowodowany był zwiększeniem wartości wynagrodzeń, amortyzacji oraz zużycia materiałów i energii, odpowiednio o 123 tys. PLN, 112 tys. PLN

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

i 56 tys. PLN. Powyższe obszary stanowią 86% kosztów operacyjnych. Biorąc pod uwagę podatki i opłaty oraz usługi obce mieliśmy do czynienia ze spadkiem wartości odpowiednio o 6 tys. PLN i 21 tys. PLN.

Tabela 33. Bilans Spółki w latach 2016-2018

Aktywa (w PLN)	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Aktywa trwałe	4 944 465,98	4 746 155,80	5 184 042,14
Wartości niematerialne i prawne	3 696,11	0,00	0,00
Rzeczowe aktywa trwałe	4 940 769,87	4 746 155,80	5 184 042,14
Środki trwałe	4 907 960,30	4 699 441,23	5 166 132,57
- grunty	46 103,44	37 074,94	28 046,44
- budynki, lokale i obiekty	2 544 484,13	2 509 430,80	3 288 897,06
- urządzenia techniczne i maszyny	2 310 866,88	2 137 570,81	1 837 157,56
- środki transportu	0,00	0,00	0,00
- inne środki trwałe	6 505,85	15 364,68	12 031,51
Środki trwałe w budowie	32 809,57	46 714,57	17 909,57
Należności długoterminowe	0,00	0,00	0,00
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00	0,00
Aktywa obrotowe	1 548 521,68	1 723 622,95	1 277 358,85
Zapasy	152 103,71	162 902,71	113 618,37
Należności krótkoterminowe	879 086,17	883 753,03	836 604,11
- należności z tytułu dostaw i usług	624 648,42	799 031,09	799 577,73
- należności z tyt. podatków, dotacji, ubez. społecznych	167 395,00	0,00	0,00
- inne środki trwałe	87 042,75	84 721,94	37 026,38
Krótkoterminowe aktywa finansowe	507 429,41	664 132,52	316 409,96
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	507 429,41	664 132,52	316 409,96
- inne środki pieniężne	0,00	0,00	0,00
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	9 902,39	12 834,69	10 726,41
AKTYWA RAZEM	6 492 987,66	6 469 778,75	6 461 400,99
Pasywa (w PLN)	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Fundusz	4 116 241,19	4 277 913,74	4 991 394,07
Kapitał podstawowy	2 706 000,00	2 706 000,00	2 706 000,00
Kapitał zapasowy	919 719,60	1 076 358,89	1 421 807,07
Wynik finansowy netto (zysk+, strata -)	490 521,59	495 554,85	863 587,00
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	2 376 746,47	2 191 865,01	1 470 006,92
Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania długoterminowe	1 312 500,00	1 125 000,00	487 500,00
Zobowiązania krótkoterminowe	993 326,07	1 004 760,44	929 959,03
- kredyty i pożyczki	187 500,00	187 500,00	187 500,00
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług	475 534,02	472 584,44	389 586,77
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń	282 346,16	250 882,61	285 117,44
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	30 992,25	34 389,38	36 267,78
- inne	16 953,64	59 404,01	31 487,04
Fundusze specjalne	25 777,04	25 989,65	25 461,41
Rozliczenia międzyokresowe	45 143,36	36 114,92	27 086,48
PASYWA RAZEM	6 492 987,66	6 469 778,75	6 461 400,99

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Z analizy bilansu Spółki w latach 2016 - 2018 wynika, że:

- aktywa trwałe stanowiły średnio 76,8% całego majątku Spółki, a w ramach tych aktywów dominują budynki, lokale i obiekty oraz urządzenia techniczne i maszyny. W 2018 r. ich wartość wzrosła o 438 tys. PLN (9,2%) ze względu na istotne zwiększenie wartości budynków, lokali i obiektów o 780 tys. PLN (31%),
- w 2018 r. nastąpiło zmniejszenie wielkości aktywów obrotowych o 446 tys. PLN (25,9%), w tym szczególnie środków pieniężnych, których wartość była niższa, aniżeli rok wcześniej o blisko 348 tys. PLN (52,4%); jedyną pozycją, która odnotowała minimalny wzrost były należności z tytułu dostaw i usług,
- głównym źródłem finansowania majątku Spółki był kapitał własny i jego udział w pasywach ogółem wyniósł średnio 71,7%,
- w 2018 r. nastąpił spadek wartości zobowiązań handlowych o 83 tys. PLN (17,5%),

Na dzień sporządzania analizy, Spółka posiadała zobowiązania długoterminowe, które stanowi pożyczka w kwocie 1,5 mln PLN zaciągnięta w 2016 r. w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na modernizację kotła w kotłowni rejonowej w Świdwinie w celu redukcji zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery. Wartość zadłużenia wg bilansu na koniec 2018 r. wynosi 675 tys. PLN.

Analiza wskaźnikowa Spółki za lata 2016-2018 obejmuje analizę rentowności, sprawności działania, zadłużenia i płynności.

Tabela 34. Wskaźniki finansowe Spółki w latach 2016-2018

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość pożądana	2016	2017	2018
Wskaźniki rentowności					
Rentowność sprzedaży	zysk (strata) ze sprzedaży/przychody ze sprzedaży	max (w %)	10,36	10,71	9,76
Rentowność sprzedaży netto	zysk (strata) netto / przychody netto ze sprzedaży	max (w %)	7,95	7,87	13,36
Rentowność majątku (ROA)	zysk (strata) netto / aktywa ogółem	max (w %)	7,55	7,66	13,37
Rentowność kapitału własnego (ROE)	zysk (strata) netto / kapitał własny	max (w %)	11,92	11,58	17,30
Wskaźniki sprawności działania					
Wskaźnik rotacji majątku	przychody netto ze sprzedaży / aktywa ogółem	max	0,95	0,97	1,00
Wskaźnik obrotu rzeczowych aktywów trwałych	przychody netto ze sprzedaży / aktywa trwałe	max	1,25	1,33	1,25
Wskaźnik rotacji należności w dniach	(należności z tytułu dostaw i usług / przychody netto ze sprzedaży)*360	min	36,43	45,69	44,55
Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	(zobowiązania z tytułu dostaw i usług / koszty działalności operacyjnej)*360	min	30,94	30,26	24,05
Wskaźniki zadłużenia / finansowania					
Współczynnik zadłużenia	kapitał obcy / kapitały ogółem	0,3-0,5	0,37	0,34	0,23
Pokrycie zadłużenia kapitałem własnym	kapitał własny / kapitał obcy	>1	1,73	1,95	3,40
Stopień pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	kapitał własny / aktywa trwałe	>1	0,83	0,90	0,96

Nazwa wskaźnika	Formuła obliczeniowa	Wartość pożądana	2016	2017	2018
Trwałość struktury finansowania	kapitał własny / pasywa ogółem	max	0,63	0,66	0,77
Wskaźniki płynności					
Wskaźnik płynności bieżącej	aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe	1,3-2,0	1,56	1,72	1,37
Wskaźnik płynności szybkiej	aktywa obrotowe - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe - zapasy / zobowiązania krótkoterminowe	0,8-1,2	1,40	1,54	1,24
Wskaźnik wypłacalności gotówkowej	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne / zobowiązania krótkoterminowe	0,2	0,51	0,66	0,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych finansowych Spółki za lata 2016-2018

Wskaźniki rentowności (zyskowności) obrazują relację osiągniętych przez Spółkę wyników finansowych do różnych kategorii ekonomicznych, a w szczególności do przychodów, majątku lub kapitału własnego. Są one podstawową miarą szybkości zwrotu majątku lub kapitału własnego. Z uwagi na wypracowany przez Spółkę zysk w latach 2016-2018, wskaźniki rentowności przyjmują wartości dodatnie. Warto jednak zwrócić uwagę na spadek rentowności sprzedaży w 2018 r. o blisko 1%. Powodem spadku jest wygenerowanie przez Spółkę niższej o blisko 44 tys. PLN wartości zysku ze sprzedaży w 2018 r. w stosunku do roku 2017.

Wskaźniki sprawności działania (sprawności wykorzystania zasobów) wskazują na efektywność zarządzania poszczególnymi składnikami aktywów Spółki. Wskaźniki te wskazują na zdolność poszczególnych składników majątku do generowania przychodów, a tym samym zysku. W ramach tej grupy wskaźników należy wskazać na niekorzystną strukturę kształtowania się rotacji należności i zobowiązań. Optymalna sytuacja w tym zakresie występuje, gdy wskaźnik rotacji zobowiązań jest większy od wskaźnika rotacji należności. W przypadku analizowanej Spółki mamy do czynienia z coraz krótszym regulowaniem zobowiązań przez Spółkę, a z utrzymującym się długim terminem regulowania zobowiązań przez odbiorców. W 2018 r. Spółka z 1 PLN majątku wypracowała 1 PLN przychodów, natomiast 1 PLN majątku trwałego wygenerowała 1,25 PLN przychodów. Wynik jest dobry dla Spółek o wysokiej wartości majątku trwałego.

Wskaźniki zadłużenia (finansowania) pozwalają ocenić poziom zadłużenia Spółki, możliwości jego obsługi oraz wskazują skalę ryzyka związanego ze strukturą źródeł finansowania majątku Spółki. Wskaźniki zadłużenia na koniec 2018 r. pokazują, że kapitał obcy stanowił niewielką część kapitałów ogółem Spółki, a kapitał własny znacznie przewyższa kapitały obce. Powodem jest znaczny spadek zadłużenia Spółki w 2018 r. Kapitał własny nie finansuje w całości aktywów trwałych. Spółka powinna dążyć do sytuacji, w której wartość kapitałów własnych jest wyższa od aktywów trwałych. Kapitał własny stanowił 77% pasywów co należy odebrać pozytywnie. Obecnie nie występuje ryzyko związane ze strukturą źródeł finansowania.

Wskaźniki płynności finansowej służą do oceny zdolności Spółki do terminowego regulowania zobowiązań bieżących. Poziom wskaźników poniżej wskazanych norm stwarza ryzyko wystąpienia trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań. Jednocześnie zbyt wysoki poziom wskaźników sugeruje nie wykorzystanie w pełni możliwości alokacji wolnych środków. Należy jednak pamiętać, że wzorcowa wartość wskaźników powinna być uzależniona od branży, jak

i od konkretnego przedsiębiorstwa. W analizowanym okresie wskaźniki płynności na prawidłowym poziomie. Należy zwrócić uwagę na niższą wartość wskaźników w 2018 r., spowodowaną znacznym spadkiem wartości majątku obrotowego. Spółka nie ma problemów z płynnością.

Podsumowując podstawowe parametry sytuacji finansowej Spółki w latach 2016 - 2018:

- coroczny zysk netto z prowadzonej działalności. Na koniec 2016 r. kwota zysku netto wyniosła 491 tys. PLN, w 2017 r. 496 tys. PLN, natomiast na koniec 2018 r. kwota wzrosła do poziomu 864 tys. PLN ze względu na wysoką wartość innych przychodów operacyjnych,
- systematycznie generowany zysk ze sprzedaży odpowiednio 640 tys. PLN (2016 r.), 674 tys. PLN (2017 r.) oraz 631 tys. PLN (2018 r.). W 2018 r. nastąpił niewielki spadek w stosunku do roku 2017,
- wzrost kosztów operacyjnych w latach 2016 - 2018 spowodowany był zwiększeniem wartości wynagrodzeń, amortyzacji oraz zużycia materiałów i energii, odpowiednio o 123 tys. PLN, 112 tys. PLN i 56 tys. PLN. Powyższe obszary stanowią 86% kosztów operacyjnych
- aktywa trwałe stanowiły średnio 76,8% całego majątku Spółki, a w ramach tych aktywów dominują budynki, lokale i obiekty, których wartość w 2018 r. wzrosła o 780 tys. PLN (31%),
- działalność Spółki w obszarze rentowności na dobrym poziomie. Należy odnotować w 2018 r. niewielki spadek rentowności sprzedaży o blisko 1%,
- głównym źródłem finansowania majątku Spółki był kapitał własny i jego udział w pasywach ogółem wyniósł średnio 68,7%. Kapitał własny nie finansuje jednak w całości aktywów trwałych. Spółka powinna dążyć do sytuacji, w której wartość kapitałów własnych jest wyższa od aktywów trwałych,
- niekorzystna struktura kształtowania się rotacji należności i zobowiązań. Mamy do czynienia z coraz krótszym regulowaniem zobowiązań przez Spółkę, a z utrzymującym się długim terminem regulowania zobowiązań przez odbiorców,
- znaczny spadek wartości środków pieniężnych w 2018 r. o 348 tys. PLN (52,4%) w stosunku do roku 2017,
- nie ma problemów z płynnością Spółki,

Na dzień sporządzania analizy, Spółka posiadała zobowiązania długoterminowe, które stanowi pożyczka w kwocie 1,5 mln PLN zaciągnięta w 2016 r. w WFOŚiGW w Szczecinie. Zadłużenie wg bilansu na koniec 2018 r. wynosi 675 tys. PLN.

2.3. PARK WODNY „RELAX” W ŚWIDWINIE

Park Wodny „RELAX” w Świdwinie jest zakładem budżetowym. Został utworzony uchwałą Rady Miasta Świdwin Nr XXXVI/288/01 z dnia 25 października 2001 r. Przedmiotem funkcjonowania jest prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej, współpraca z podmiotami zajmującymi się różnymi formami rehabilitacji zdrowotnej oraz administrowanie obiektami będącymi w jego zarządzie.

W skład PW „Relax” wchodzi następujące obiekty:

- wielozadaniowa kryta pływalnia
- budynek biurowo - usługowo - handlowy przy ul. 3-go Marca 50
- sala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1
- stadion miejski (płyta główna, płyta zapasowa, korty tenisowe)
- kompleks boisk wielofunkcyjnych Orlik 2012
- skatepark

Działalność Zakładu jest dotowana przez Miasto Świdwin. Poniższe tabele przedstawiają najważniejsze pozycje przychodów i kosztów w latach 2016 – 2018.

Tabela 35. Najważniejsze pozycje przychodów w latach 2016 - 2018

par.	nazwa	2016			2017			2018		
		plan na 31.12	wykonanie	% wyk. planu	plan na 31.12	wykonanie	% wyk. planu	plan na 31.12	wykonanie	% wyk. planu
0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	126 413,0	123 204,8	97,5%	142 886,0	121 292,1	84,9%	152 885,0	122 152,9	79,9%
0830	Wpływy z usług	1 542 431,0	1 204 316,6	78,1%	1 510 372,0	1 145 532,7	75,8%	1 754 931,0	1 110 659,7	63,3%
0970	Wpływy z różnych dochodów	147 708,0	120 573,4	81,6%	158 762,0	121 960,5	76,8%	160 966,0	109 798,3	68,2%
2510	Dotacja podmiotowa	4 850,0	4 850,0	100,0%	5 000,0	5 000,0	100,0%	5 000,0	5 000,0	100,0%
2650	Dotacja przedmiotowa	1 759 228,0	1 759 228,0	100,0%	1 803 427,0	1 803 427,0	100,0%	2 066 205,0	2 066 205,0	100,0%
	RAZEM PRZYCHODY*	3 580 630,0	3 798 153,4	106,1%	3 622 647,0	3 875 403,5	107,0%	4 142 187,0	4 110 642,6	99,2%
	RAZEM PRZYCHODY**	3 580 630,0	3 213 330,5	89,7%	3 622 647,0	3 265 208,8	90,1%	4 142 187,0	3 538 782,7	85,4%

*wykonanie zawiera odpisy amortyzacyjne i inne zwiększenia
 **wykonanie nie zawiera odpisów amortyzacyjnych i innych zwiększeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 36. Najważniejsze pozycje kosztów w latach 2016 - 2018

par.	nazwa	2016			2017			2018		
		plan na 31.12	wykonanie	% wyk. planu	plan na 31.12	wykonanie	% wyk. planu	plan na 31.12	wykonanie	% wyk. planu
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 183 358,0	1 161 922,9	98,2%	1 236 281,0	1 162 144,1	94,0%	1 425 323,0	1 249 524,1	87,7%
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	97 786,0	91 989,0	94,1%	101 309,0	89 559,0	88,4%	106 219,0	96 752,0	91,1%
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	214 567,0	189 526,6	88,3%	221 134,0	173 748,0	78,6%	240 062,0	205 019,0	85,4%
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	120 000,0	91 426,0	76,2%	120 000,0	111 135,5	92,6%	146 000,0	130 597,9	89,5%
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	192 186,0	188 560,2	98,1%	153 601,0	128 359,3	83,6%	150 100,0	114 220,5	76,1%
4260	Zakup energii	891 149,0	750 393,9	84,2%	888 129,0	763 467,3	86,0%	1 064 535,0	739 703,7	69,5%
4270	Zakup usług remontowych	214 117,0	137 084,5	64,0%	212 053,0	130 464,2	61,5%	173 308,0	96 009,8	55,4%
4300	Zakup usług pozostałych	177 610,0	155 286,9	87,4%	217 920,0	209 478,6	96,1%	211 920,0	205 073,4	96,8%
4480	Podatek od nieruchomości	222 409,0	221 492,0	99,6%	204 409,0	203 661,0	99,6%	222 409,0	190 096,0	85,5%
RAZEM KOSZTY*		3 581 130,0	3 773 903,1	105,4%	3 622 647,0	3 875 403,5	107,0%	4 142 187,0	4 110 642,6	99,2%
RAZEM KOSZTY**		3 581 130,0	3 213 515,6	89,7%	3 622 647,0	3 324 055,9	91,8%	4 142 187,0	3 403 852,8	82,2%
*wykonanie zawiera odpisy amortyzacyjne i inne zmniejszenia										
**wykonanie nie zawiera odpisów amortyzacyjnych i innych zmniejszeń										

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Z analizy przychodów Parku Wodnego „Relax” wynika, że działalność biorąc pod uwagę plan na dzień 31.12 jest w ok. 50% finansowana (w postaci dotacji) z budżetu Miasta Świdwin. Pozostałą część stanowią wpływy: z najmu i dzierżawy, z usług oraz z różnych dochodów. Wartość dotacji z każdym rokiem wzrasta przeciętnie o 8,7%. W 2018 r. wielkość dotacji zwiększyła się r/r o 14,5%, wobec niewielkiego wzrostu o 2,5% w 2017 r. w stosunku do roku 2016. Istotny wzrost dotacji w 2018 r. jest niepokojący i może wynikać z niskiego wykonania planów przez Zakład. Wartość wpływów z usług, które stanowią główne źródło przychodów własnych Zakładu z każdym rokiem maleje, pomimo tego, że plan na 2018 r. zakładał ich wzrost o 16,2%. Na koniec 2016 r. wpływy z usług wyniosły 1,20 mln PLN, w 2017 r. 1,15 mln PLN, natomiast w roku 2018 1,11 mln PLN, pomimo planowanej do uzyskania kwoty 1,75 mln PLN. Najniższe wykonanie w 2018 r. miało miejsce na pływalni, gdzie wpływy z usług zostały wykonane zaledwie w 62,3%. Podobna sytuacja w kwestii planowania ma miejsce w przypadku przychodów z najmu i dzierżawy oraz pozostałych dochodów. Ich udział jest jednak niewielki. Wykonanie wskazuje, że Miasto dotuje Park Wodny w 56%.

W badanym okresie najwyższą część wydatków stanowiły wynagrodzenia oraz zakupy i usługi. Wynagrodzenia wraz z pochodnymi stanowiły przeciętnie ok. 40% kosztów. Wartość wynagrodzeń zwiększyła się przeciętnie o 7,6%, z czego cały wzrost nastąpił w 2018 r. Zgodnie z planem wzrost wynagrodzeń w 2018 r. miał wynieść 15,2%. Biorąc pod uwagę zakupy i usługi największą ich część stanowią zakupy energii, które w latach 2016 - 2018 stanowiły przeciętnie 22,7% kosztów. Na koniec 2018 r. wyniosły 740 tys. PLN, wobec planu 1,06 mln PLN. Pozostałe zakupy i usługi wyniosły 605 tys. PLN, wobec planu 758 tys. PLN na koniec 2018 r.

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Tabele 37 i 38 przedstawiają strukturę przychodów i kosztów wg planu i wykonania.

Tabela 37. Struktura przychodów w latach 2016 – 2018

paragraf	nazwa	2016		2017		2018		średnio	
		plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	wykonanie
0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	3,5%	3,8%	3,9%	3,7%	3,7%	3,5%	3,7%	3,7%
0830	Wpływy z usług	43,1%	37,5%	41,7%	35,1%	42,4%	31,4%	42,4%	34,6%
0970	Wpływy z różnych dochodów	4,1%	3,8%	4,4%	3,7%	3,9%	3,1%	4,1%	3,5%
2510	Dotacja podmiotowa	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
2650	Dotacja przedmiotowa	49,1%	54,7%	49,8%	55,2%	49,9%	58,4%	49,6%	56,1%
RAZEM PRZYCHODY*		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

*wykonanie nie zawiera odpisów amortyzacyjnych i innych zwiększeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 38. Struktura kosztów w latach 2016 – 2018

par.	nazwa	2016		2017		2018		średnio	
		plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	wykonanie
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	33,0%	36,2%	34,1%	35,0%	34,4%	36,7%	33,9%	35,9%
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2,7%	2,9%	2,8%	2,7%	2,6%	2,8%	2,7%	2,8%
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	6,0%	5,9%	6,1%	5,2%	5,8%	6,0%	6,0%	5,7%
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	3,4%	2,8%	3,3%	3,3%	3,5%	3,8%	3,4%	3,3%
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5,4%	5,9%	4,2%	3,9%	3,6%	3,4%	4,4%	4,4%
4260	Zakup energii	24,9%	23,4%	24,5%	23,0%	25,7%	21,7%	25,0%	22,7%
4270	Zakup usług remontowych	6,0%	4,3%	5,9%	3,9%	4,2%	2,8%	5,3%	3,7%
4300	Zakup usług pozostałych	5,0%	4,8%	6,0%	6,3%	5,1%	6,0%	5,4%	5,7%
4480	Podatek od nieruchomości	6,2%	6,9%	5,6%	6,1%	5,4%	5,6%	5,7%	6,2%
RAZEM KOSZTY*		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

*wykonanie nie zawiera odpisów amortyzacyjnych i innych zmniejszeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Z tabeli 37 wynika, że największy udział w przychodach własnych Zakładu Budżetowego stanowią wpływy z usług, które przeciętnie stanowiły 34,6% przychodów wg wykonania. Biorąc pod uwagę plan, ich udział wynosił 42,4% przychodów. Rozbieżność wynika z nieprawidłowego planowania przez Zakład. Z analizy danych wynika, że wykonanie wpływów z usług stanowiło odpowiednio 78,1% (2016 r.), 75,8% (2017 r.) oraz 63,3% (2018 r.). Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku planowania wpływów z najmu i dzierżawy oraz wpływów z różnych dochodów, których wykonanie w latach 2016 - 2018 stanowiło 81,4% planu. Ich łączny udział w przychodach wynosił przeciętnie 7,2%. Najniższe wykonanie planu nastąpiło w 2018 r. Wszystkie przychody własne zostały wykonane w 70,4% co jest bardzo negatywnym

wynikiem. Biorąc pod uwagę wymienione w tabeli 35 przychody, przeciętne wykonanie w analizowanym okresie wyniosło 88,4%.

Zgodnie z tabelą 38 największy udział w wydatkach stanowią wynagrodzenia z pochodnymi oraz zakup energii, które na koniec 2018 r. wg wykonania stanowiły łącznie 63,3% kosztów Zakładu. Wykonanie kosztów ogółem wyniosło 87,9%, z czego najniższą wartość 82,2% Park Wodny uzyskał w 2018 r. Posiadające najwyższy udział w kosztach wynagrodzenia zostały wykonane w 87,7% (blisko 176 tys. PLN poniżej planu), natomiast zakup energii, stanowiący drugi z największych kosztów Zakładu został wykonany zaledwie w 69,5% (blisko 325 tys. PLN poniżej planu).

Podsumowując działalność Parku Wodnego „Relax” w latach 2016 – 2018 należy stwierdzić, że:

- corocznie maleją wpływy z usług, które stanowią główne źródło przychodów własnych. Na koniec 2016 r. wyniosły 1,20 mln PLN, w 2017 r. 1,15 mln PLN, natomiast w roku 2018 1,11 mln PLN,
- niższe przychody własne powodują, że Miasto musi przeznaczać więcej środków na dotacje dla Zakładu. Kwota dotacji systematycznie rosła odpowiednio o 263 tys. PLN (14,5%) w 2018 r. r/r oraz 44 tys. PLN (2,5%) w 2017 r. w stosunku do roku 2016,
- najwyższy udział w wydatkach stanowią wynagrodzenia z pochodnymi oraz zakup energii, które na koniec 2018 r. wg wykonania stanowiły łącznie 63,3% kosztów. Wartość wynagrodzeń zwiększyła się przeciętnie o 7,6%, z czego cały wzrost nastąpił w 2018 r. Zgodnie z planem wzrost wynagrodzeń w 2018 r. miał wynieść 15,2%. Koszty związane z zakupem energii zmniejszyły się w 2018 r. o 3,1% w stosunku do roku 2017, pomimo planowanego wzrostu o blisko 20%,
- negatywnym czynnikiem mającym istotny wpływ na funkcjonowanie Zakładu jest planowanie. Wykonanie zarówno w przypadku przychodów jak i kosztów jest znacznie niższe od planu na dzień 31.12. Przeciętne wykonanie przychodów w analizowanym okresie wyniosło 88,4%, a najniższa wartość 85,4% wystąpiła w 2018 r. Powodem jest zbyt optymistyczne planowanie wpływów stanowiących przychody własne, a w szczególności wpływów z usług, które stanowią największe źródło przychodów własnych. Biorąc pod uwagę koszty, przeciętne wykonanie w badanym okresie wyniosło 87,9%, natomiast najniższa wielkość 82,2% miała miejsce w 2018 r. Wynagrodzenia stanowiące najwyższy koszt zostały wykonane przeciętnie w 93,3%, z czego w roku 2018 w 87,7%. Zakup energii stanowiący drugi z najistotniejszych kosztów został wykonany przeciętnie w 79,9%, z czego w 2018 r. zaledwie w 69,5%.
- Miasto powinno na etapie przygotowywania projektu budżetu oraz w trakcie roku ustalać wspólnie z Zakładem Budżetowym plan przychodów i kosztów w oparciu o możliwości finansowe Miasta Świdwin i panujące realia rynkowe. Dotacja powinna być ustalana na podstawie widocznego zaangażowania Parku Wodnego „Relax” w dążeniu do optymalizacji działań mających na celu maksymalizację wpływów stanowiących przychody własne Zakładu.

3. PORÓWNANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW MIASTA ŚWIDWIN W LATACH 2017 – 2019

3.1. PORÓWNANIE DOCHODÓW BIEŻĄCYCH

Tabela 39 przedstawia porównanie najważniejszych grup dochodów bieżących Miasta wg planu na dzień 31.03.2019 r. i porównanie ich z wykonaniem z lat 2017 – 2018.

Tabela 39. Dochody Miasta Świdwin wg grup

	2017	2018	2019 pl	2019/2018		2019/2017	
				kwota	%	kwota	%
Subwencje z budżetu państwa	10 481 910	10 664 563	11 810 917	1 146 354	110,75%	1 329 007	112,68%
Dotacje celowe z budżetu państwa	20 741 112	20 653 450	18 767 936	-1 885 514	90,87%	-1 973 175	90,49%
Wpływy z podatków	10 510 413	11 016 091	11 229 300	213 209	101,94%	718 887	106,84%
Udział w podatkach budżetu państwa	12 341 955	13 896 321	14 707 267	810 946	105,84%	2 365 312	119,16%
Wpływy z opłat	3 831 115	4 177 225	4 155 800	-21 425	99,49%	324 685	108,47%
Odsetki	118 274	99 538	39 400	-60 138	39,58%	-78 874	33,31%
Pozostałe dochody	3 172 202	2 953 045	2 744 520	-208 525	92,94%	-427 682	86,52%
SUMA Dochody bieżące razem	61 196 981	63 460 233	63 455 140	-5 093	99,99%	2 258 160	103,69%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Z powyższej tabeli wynika, że najbardziej rosną dochody z tytułu subwencji z budżetu państwa oraz udziału w podatkach dochodowych budżetu państwa (które w 2019 r. stanowią 21,9% dochodów ogółem). Ich wartość zwiększa się odpowiednio o 811 tys. PLN (15,2%) w 2019 roku r/r oraz 2,4 mln PLN w stosunku do roku 2017. Ponad 98% stanowią wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Biorąc pod uwagę zmiany w podatkach, jakie mają zostać wprowadzone przez rząd tzn. obniżenie stawki podatku PIT z 18% na 17% oraz ograniczenie w płaceniu podatku osób poniżej 26 roku życia, spowodują mniejsze wpływy z tytułu PIT. Według wstępnych wyliczeń Unii Metropolii Polskich straty samorządów w wyniku zmian w podatkach mogą wynieść ok. 4,5 mld PLN. Biorąc pod uwagę wpływy Miasta z tytułu podatków i opłat zmiany nie są duże. Podatki własne stanowią 16,7% dochodów ogółem. Wpływy z tytułu podatków własnych wzrosną w 2019 roku o 213 tys. PLN (1,9%) r/r oraz 719 tys. PLN w stosunku do roku 2017. Zwiększenie wpływów (szczególnie w 2018 r.) wynika z podwyższenia stawek podatków. Dochody z tytułu opłat stanowią 6,2% dochodów ogółem. Ich wartość maleje o 21 tys. PLN (-0,5%) w 2019 r. w stosunku do 2018 r. oraz rośnie 325 tys. PLN (8,5%) w stosunku do roku 2017. Subwencje (oświatowa) i dotacje (m.in. program 500+) stanowią istotną część dochodów, jednak Miasto nie ma znaczącego wpływu na ich wysokość.

3.2. PORÓWNANIE WYDATKÓW

Celem analizy jest ocena najważniejszych obszarów wydatkowych Miasta wg planu na dzień 31.03.2019 r. i porównanie ich z wykonaniem z lat 2017 – 2018. Tabele 40 i 41 przedstawiają porównanie wg głównych działów i grup rodzajowych.

Tabela 40. Wydatki bieżące Miasta Świdwin wg działów

	2017	2018	2019 pl	2019/2018		2019/2017	
				kwota	%	kwota	%
600 Transport i łączność	277 882	355 327	400 300	44 973	112,66%	122 418	144,05%
700 Gospodarka mieszkaniowa	2 232 156	2 284 734	2 657 200	372 466	116,30%	425 044	119,04%
750 Administracja publiczna	244 862	302 772	175 400	-127 372	57,93%	-69 462	71,63%
750 Administracja publiczna - koszty funkcjonowania organów JST	4 316 494	4 875 754	5 120 200	244 447	105,01%	803 706	118,62%
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	374 714	421 246	648 400	227 154	153,92%	273 686	173,04%
801 Oświata i wychowanie	16 918 696	18 523 661	19 655 500	1 131 839	106,11%	2 736 804	116,18%
852 Pomoc społeczna	6 993 984	6 937 699	7 261 297	323 598	104,66%	267 313	103,82%
854 Edukacyjna opieka wychowawcza	541 775	485 395	496 200	10 805	102,23%	-45 575	91,59%
855 Rodzina	15 695 165	15 449 490	14 869 924	-579 566	96,25%	-825 241	94,74%
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 604 842	4 082 550	4 286 500	203 950	105,00%	681 658	118,91%
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 627 830	1 692 993	1 475 769	-217 224	87,17%	-152 061	90,66%
926 Kultura fizyczna i sport	2 064 363	2 422 959	2 519 632	96 673	103,99%	455 269	122,05%
Wydatki bieżące razem	56 034 203	60 180 323	61 670 175	1 489 852	102,48%	5 635 972	110,06%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Tabela 41. Wydatki Miasta Świdwin wg paragrafów

	2017	2018	2019 pl	2019/2018		2019/2017	
				kwota	%	kwota	%
Dotacje i subwencje	4 566 079	4 698 594	4 663 602	-34 992	99,26%	97 523	102,14%
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	20 767 201	23 285 090	25 013 620	1 728 531	107,42%	4 246 420	120,45%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	19 656 835	19 083 600	18 335 407	-748 194	96,08%	-1 321 428	93,28%
Remonty	718 456	943 980	586 600	-357 380	62,14%	-131 856	81,65%
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	7 240 770	8 453 459	8 615 386	161 927	101,92%	1 374 615	118,98%
Pozostałe wydatki bieżące	2 734 787	3 419 008	4 125 561	706 552	120,67%	1 390 774	150,85%
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	350 075	296 593	330 000	33 407	111,26%	-20 075	94,27%
SUMA Wydatki bieżące razem	56 034 203	60 180 323	61 670 175	1 489 852	102,48%	5 635 972	110,06%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Z powyższych tabel wynika, że w 2019 roku najbardziej wzrastają wydatki na gospodarkę mieszkaniową o 372 tys. PLN (16,3% w stosunku do roku 2018) oraz 425 tys. PLN (19,0% w stosunku do roku 2017). Tak znaczna kwota wynika z planowanego zwiększenia wynagrodzeń, dotacji, zakupów i usług oraz pozostałych wydatków bieżących.

Na większości działów widzimy wzrost wydatków w stosunku do lat 2017 i 2018. Obszarami, na których następuje wzrost wydatków to Administracja publiczna w zakresie kosztów generowanych przez Urząd Miasta oraz oświata i wychowanie. W obu przypadkach zwiększenie wydatków następuje zarówno w 2019 i 2018 roku. W przypadku Administracji publicznej wzrost wynosi odpowiednio 244 tys. PLN (5,0%) w stosunku do roku 2018 i 804 tys. PLN (18,6%) do roku 2017, a jego przyczyną są koszty związane z wynagrodzeniami oraz pozostałymi wydatkami bieżącymi. Biorąc pod

uwagę oświatę i wychowanie wzrosły są istotne i wynoszą 1,1 mln PLN w 2019 r. r/r i 2,7 mln PLN w stosunku do roku 2017. Powodem zwiększenia wydatków są wynagrodzenia, których wartość z każdym rokiem jest wyższa. **Wzrost wynagrodzeń wraz z pochodnym w latach 2018 - 2019 wyniósł 3 mln PLN, wobec wzrostu w wysokości ok. 1 mln PLN w latach 2014 - 2017. Tak widoczny wzrost ma odzwierciedlenie w rosnącym poziomie niedoboru środków na finansowanie oświaty. Zaangażowanie większych środków własnych w wydatki oświatowe oznacza tym samym ograniczenie działalności Miasta w innych obszarach.** Widoczny wzrost wydatków nastąpił w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska odpowiednio o 204 tys. PLN (5,0%) w stosunku do roku 2018 r. i 682 tys. PLN (18,9%) do roku 2017, a powodem jest wzrost wydatków na zakupy i usługi. Porównując z rokiem 2017 wydatki związane z zakupami i usługami wzrosły o ponad 500 tys. PLN. Wyższą wartość wydatków widzimy na kulturze fizycznej i sporcie odpowiednio 97 tys. PLN w stosunku do roku 2018 i 455 tys. PLN do roku 2017. Powodem jest wzrost wartości dotacji przekazywanej przez Miasto dla zakładu budżetowego Park Wodny „Relax” w Świdwinie na jego utrzymanie.

W przypadku Rodziny widzimy niższą wartość wydatków w 2019 r. o 580 tys. PLN r/r oraz 825 tys. PLN w stosunku do roku 2017. Zmiana wynika z planowanej niższej wartości świadczeń na rzecz osób fizycznych na 2019 rok. Należy zwrócić uwagę na wzrost pozostałych wydatków bieżących, których wartość zwiększyła się w latach 2017 – 2019 o 480 tys. PLN. Zmniejszenie wydatków następuje w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego odpowiednio o 217 tys. PLN w stosunku do roku 2018 i 152 tys. PLN do roku 2017, a powodem jest niższa wartość środków przeznaczona na dotacje.

Z tabeli 41 wynika, że największy wzrost wydatków nastąpił na: pozostałych wydatkach bieżących, wynagrodzeniach oraz zakupach i usługach. Wartość pozostałych wydatków bieżących wzrosła odpowiednio o 707 tys. PLN (20,7%) w 2019 r. r/r oraz 1,4 mln PLN (50,9%) w stosunku do roku 2017. **Biorąc pod uwagę wynagrodzenia planowane w 2019 r. zwiększenie kosztów wynosi 1,73 mln PLN (7,4%) w stosunku do roku 2018. Porównując z rokiem 2017 wzrost wynosi 4,25 mln PLN (20,4%).** Przedmiotową kwotę w 80% stanowią wynagrodzenia związane z oświatą i wychowaniem oraz administracją publiczną w zakresie funkcjonowania Urzędu Miasta Świdwin. W 2019 r. na oświatę i wychowanie zaplanowano 16,14 mln PLN (64,6% łącznej sumy wynagrodzeń) co stanowi wzrost o 1,5 mln PLN (10,3%) w stosunku do roku 2018. Porównując z rokiem 2017 wzrost wynagrodzeń wynosi blisko 3,00 mln PLN (22,4%). Planowane w 2019 r. zwiększenie wydatków w tym zakresie może okazać się niewystarczające ze względu na protest nauczycieli domagających się znacznego wzrostu wynagrodzeń. Zaistniała sytuacja spowoduje dalsze zwiększenie niedoboru środków na finansowanie oświaty i wychowania co przedłoży się na wzrost wydatków bieżących Miasta. Biorąc pod uwagę administrację publiczną w zakresie funkcjonowania Urzędu Miasta Świdwin w 2019 r. zaplanowano wynagrodzenia w kwocie 4,00 mln PLN (16,0% łącznej sumy wynagrodzeń). Porównując z rokiem 2017 wzrost wyniósł blisko 600 tys. PLN (17,6%) i miał miejsce w 2018 r. W badanym okresie nastąpił widoczny wzrost wydatków bieżących w zakresie zakupów i usług. Ich wartość w 2019 roku wyniesie 8,62 mln PLN co stanowi 12,9% wydatków ogółem. W stosunku do roku 2018 wzrost wyniesie 162 tys. PLN (1,9%), natomiast w porównaniu z rokiem 2017 to kwota 1,37 mln PLN (19,0%). Przedmiotową kwotę w ponad 76% stanowią zakupy i usługi dokonywane przez Gospodarkę mieszkaniową, Oświatę i wychowanie oraz Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska. W każdym z ww. działów nastąpił wzrost wydatków

zarówno w roku 2019 jak i 2018. Najwyższy wzrost w stosunku do roku 2018 nastąpił w Gospodarce mieszkaniowej o blisko 200 tys. PLN, natomiast w stosunku do roku 2017 najwyższy wzrost wydatków o ponad 500 tys. PLN odnotowała Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

W przypadku dotacji i subwencji oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych Miasto nie ma istotnego wpływu na wartość otrzymywanych środków. Należy zwrócić uwagę na znaczny spadek wartości inwestycji o 3,2 mln PLN w stosunku do roku 2017. Zmniejszenie wydatków nastąpiło w przypadku remontów, jednak ich udział w wydatkach ogółem jest znikomy.

Z porównania wydatków w badanym okresie wynika, że następuje ich stały wzrost w zakresie wynagrodzeń, zakupów i usług oraz pozostałych wydatków bieżących. Wydatki te są o tyle istotne, że stanowią ponad 60% wydatków bieżących Miasta Świdwin. Ich planowanie powinno odbywać się wspólnie z jednostkami i wydziałami w oparciu o szczegółową analizę bieżących potrzeb i możliwości Miasta. W zakresie zakupów i usług często mamy do czynienia z rozbieżnościami pomiędzy planem, a wykonaniem. Z doświadczenia wynika, że jednostki i wydziały na powyższych paragrafach planują kwoty „na górkę”, które często znacznie przekraczają rzeczywiste potrzeby.

4. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW W URZĘDZIE MIASTA W ŚWIDWINIE

Regulamin organizacyjny Urzędu Miasta w Świdwinie został wprowadzony Zarządzeniem Nr WO/21/19 Burmistrza Miasta z dnia 28 stycznia 2019r., a następnie zmieniony Zarządzeniem Nr WO/35/19 z dnia 27 lutego 2019r. Urząd Miasta realizuje zadania własne, zadania zlecone, a także zadania przyjęte przez Miasto w wyniku porozumień z organami administracji rządowej i samorządowej zapewniając ekonomiczną, profesjonalną i skuteczną realizację tych zadań.

Kierownictwo Urzędu tworzą: Burmistrz, Zastępca Burmistrza, Sekretarz Miasta, Skarbnik Miasta.

W ramach Urzędu funkcjonują komórki organizacyjne – Wydziały oraz samodzielne stanowiska pracy:

1. Samodzielne stanowisko ds. obsługi Rady – 1 etat,
2. Wydział Organizacyjny – 10 etatów,
3. Wydział Planowania i Finansowo – Budżetowy – 10 etatów,
4. Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska – 6 etatów,
5. Wydział Gospodarki Mieszkaniowej – 6 etatów,
6. Wydział Przedsiębiorczości, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego – 7,75 etatu,
7. Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego – 4 etaty,
8. Wydział Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu – 4 etaty,
9. Wydział Inwestycji, Rozwoju i Promocji – 3 etaty,
10. Urząd Stanu Cywilnego – 1 etat,
11. Straż Miejska – 5,9 etatu,
12. Samodzielne stanowisko ds. informatyki – 1 etat,
13. Radca prawny – brak informacji,
14. Audyt wewnętrzny – 0,5 etatu,
15. Pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych.

Wydziałami i referatami kierują Kierownicy. W wydziałach o dużym zakresie zadań i liczbie stanowisk Burmistrz może tworzyć referaty.

W regulaminie organizacyjnym określono podstawowe zadania należące do kierownictwa Urzędu oraz poszczególnych komórek organizacyjnych.

Analizując strukturę organizacyjną i podział obowiązków/przydział zadań można zauważyć dużą niejednorodność w tym zakresie. Uwagi dotyczące organizacji przedstawiono poniżej:

Sekretarz prowadzi nadzór nad Wydziałem Organizacyjnym, Samodzielnym stanowiskiem ds. obsługi Rady oraz Samodzielnym stanowiskiem ds. informatyki.

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Wydział Organizacyjny liczy 10 etatów, w tym stanowisko kierownika Wydziału, maszynistki oraz 2 gońców. Ostatnie 2 stanowiska w dzisiejszych czasach, przy dużej liczbie firm kurierskich oraz informatyzacji stanowią zupełny anachronizm. Obecny wykaz stanowisk w Wydziale Organizacyjnym przedstawia się następująco:

1. Referent ds. techniczno - kancelaryjnych - obsługa sekretariatu, prace kancelaryjne.
2. Maszynistka - sporządzanie maszynopisów, kserokopii na potrzeby pracowników i osób z zewnątrz – przeżytek.
3. Podinspektor ds. organizacyjnych - odbiór poczty elektronicznej, obsługa BIP - obowiązki dodatkowe a nie osobny etat, obsługa systemu Kadry (czy prowadzenie kadr?), rejestr urlopów.
4. Podinspektor ds. administracyjno - gospodarczych – archiwum, koordynacja czynności kancelaryjnych, naprawa sprzętu biurowego, utrzymanie porządku wewnątrz i na zewnątrz budynku.
5. Podinspektor ds. techniczno - kancelaryjnych – przygotowywanie pism dla Burmistrza i kierowników, sporządzanie kserokopii, obsługa programu Legislator, przyjmowanie korespondencji i prowadzenie książki nadawczej.
6. Kierownik Wydziału - prowadzenie rejestru uchwał Rady Miejskiej, publikowanie uchwał, obsługa spraw socjalnych
7. Gонец - 2 etaty.
8. Sprzątaczkę - 2 etaty.

Proponowane zmiany w samym Wydziale Organizacyjnym: obsługa spraw kancelaryjnych i sekretariatu – 2 osoby, wspomagane przez Podinspektora ds. administracyjno - gospodarczych, etat maszynistki do likwidacji, podobnie jak gońców, Kierownik Wydziału - nadzór nad czynnościami kancelaryjnymi, przekazanie spraw związanych z uchwałami do Biura Rady, Podinspektor ds. organizacyjnych - 0,5 etatu lub zwiększenie zakresu obowiązków.

Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego składa się z następujących stanowisk:

1. Stanowisko ds. obronności, OC i zarządzania kryzysowego – zadania z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego - proponowane samodzielne stanowisko.
2. Stanowisko ds. ewidencji ludności (w trakcie aplikacji radcowskiej) - obecnie zatrudniony pracownik może nie być zainteresowany pracą w Wydziale Spraw Obywatelskich; zakres obowiązków (sprawy meldunkowe, rejestr wyborców itp., obowiązki z ustawy dot. powszechnego obowiązku obrony, zastępstwo pracownika ds. zarządzania kryzysowego i kierownika Wydziału) - w przypadku nieobecności Kierownik będzie zastępował pracownika na podstawie zakresu obowiązków. Do czasu reorganizacji nie ma potrzeby tworzenia stanowiska p.o. (pełniący obowiązki).
3. Kierownik Wydziału (dowody osobiste, zastępstwo kierownika USC) - w najbliższym czasie na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.
4. Stanowisko ds. ewidencji ludności (ewidencja ludności, rejestr wyborców, sprawy meldunkowe) – zakres zbliżony do pierwszego stanowiska ds. ewidencji ludności.

Oddzielne stanowisko pod nazwą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Proponowane zmiany:

Należy rozważyć połączenie Wydziału Organizacyjnego z Wydziałem Spraw Obywatelskich i Kierownikiem USC, utworzenie samodzielnego stanowiska ds. zarządzania kryzysowego. Kolejną opcją jest pozostawienie dwóch odrębnych

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Wydziałów - Organizacyjny, którego kierownikiem byłby Sekretarz oraz Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności, którego kierownikiem mógłby zostać Kierownik USC.

W przypadku zastosowania powyższych zmian struktura wyglądałaby następująco:

Kierownik Wydziału Organizacyjnego, Ewidencji Ludności i Stanu Cywilnego (mógłby zostać nim Sekretarz)

Etaty:

2 etaty z dotychczasowego wydziału obywatelskiego i ewidencji ludności,

1 etat Kierownik USC,

1 etat z dotychczasowego wydziału organizacyjnego - kierownik dawnego wydziału organizacyjnego

2 etaty z dotychczasowego wydziału organizacyjnego ds. kancelaryjnych i obsługi sekretariatu,

1 etat z dotychczasowego wydziału organizacyjnego ds. administracyjno - gospodarczych

1 etat z dotychczasowego wydziału organizacyjnego ds. organizacyjnych

2 etaty sprzętaczek

1 etat sprawy zarządzania kryzysowego - samodzielne stanowisko

Razem 11 etatów w miejsce 15 etatów (likwidacja 1 etatu w Wydziale Spraw Obywatelskich i 3 etatów w Wydziale Organizacyjnym)

Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

1. Robotnik gospodarczy - bardzo ograniczony zakres czynności jak na 1 etat, zakres czynności sporządzony dla robotnika gospodarczego, aneks do zakresu czynności dla konserwatora - kierowcy (zalecane nie stosowanie nazwy stanowiska „kierowca” z uwagi na normy czasu pracy kierowców; ewentualnie powierzenie samochodu służbowego do wykorzystania w trakcie wykonywanych obowiązków i jako powierzenie mienia),

2. Stanowisko ds. komunalnych, stanowisko ds. dróg, stanowisko ds. gospodarki odpadami, stanowisko ds. ochrony środowiska - 4 etaty, rozważenie ograniczenia liczby stanowisk ze względu na to, że pewne obowiązki z zakresu ochrony środowiska (pozwolenia na wycinkę drzew, utrzymanie zieleni miejskiej, projekty inwestycyjne w zakresie gospodarki komunalnej itp.) należą do Kierownika Wydziału.

Wydział Gospodarki Mieszkaniowej - brak uwag.

Wydział Przedsiębiorczości, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego - brak uwag.

Wydział Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu; Wydział Inwestycji, Rozwoju i Promocji

Rozważyć połączenie obu wydziałów, ze względu na niewielką liczbę etatów (4 osoby w Wydziale Oświaty, łącznie z kierownikiem, 3 osoby w Wydziale Promocji łącznie z kierownikiem), natomiast do obowiązków na stanowisku ds. dotacji i organizacji pozarządowych należą czynności z zakresu dowozu uczniów do szkół oraz organizacja imprez oświatowych, kulturalnych i sportowych. Zgodnie z powyższym co najmniej jeden etat oraz jedno stanowisko kierownika Wydziału podlegałoby likwidacji.

Wydział Planowania oraz Finansowo - Budżetowy

1. Podinspektor ds. budżetowych - zmiana zakresu obowiązków, ponieważ np. od 2018 r. nie sporządza się sprawozdań Rb-WS,
2. Stanowisko ds. windykacji - 1 etat, sprawy windykacji powinny prowadzić osoby zajmujące się sprawami podatkowymi; można rozważyć likwidację stanowiska

Audytorka – 0,5 etatu – obowiązek audytorki zatrudnionej na etat dotyczy jednostek samorządu terytorialnego, których budżet przekracza 100 mln. zł lub jednostka zatrudnia ponad 200 pracowników (art. 278 ustawy o finansach publicznych), w pozostałych przypadkach możliwość prowadzenia audytu przez usługodawcę na podstawie umowy cywilnoprawnej (umowa o dzieło).

Z przedłożonego zakresu czynności nie wynika ile zadań zapewniających jest prowadzonych w ciągu roku; audytorka przeprowadza także kontrole. Wykonuje ponadto inne czynności na zlecenie Burmistrza, Zastępcy Burmistrza i Sekretarza Miasta. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych audyt jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze. Nie są to zadania tożsame z kontrolą, a tym bardziej nie mogą dotyczyć wykonywania zadań na zlecenie Zastępcy czy Sekretarza (ewentualne sugestie uwzględniane przy sporządzaniu planu audytu).

Zapisy Regulaminu organizacyjnego sugerują, że Kierownicy Wydziałów nie prowadzą spraw merytorycznych, a tak nie jest. Liczba zadań niezwiązanych z kierowaniem wydziałem jest różna w zależności od wydziału, ale każdy kierownik ma co najmniej 2-3 zadania merytoryczne.

Organizacja kontroli zarządczej - zalecane odrębne zarządzenie. Należałoby bardziej szczegółowo uregulować sposób funkcjonowania kontroli na I i II poziomie (Burmistrz sprawuje kontrolę na I poziomie w Urzędzie oraz na II poziomie wobec jednostek organizacyjnych). W Regulaminie wystarczyłoby zapis, że organizacja kontroli zarządczej w odrębnych regulacjach lub w ogóle pominąć tę kwestię.

5. METODA PROGNOZOWANIA

5.1. METODA ANALITYCZNA

W literaturze znaleźć można wiele sposobów przetwarzania informacji o przeszłości zjawiska oraz metod przejścia od informacji przetworzonej do prognozy. Najczęściej sklasyfikowane są one z podziałem na dwie grupy: metod statystyczno - matematycznych, czy też ilościowych oraz nie matematycznych, określanych również jako jakościowe. Różnice między powyższymi grupami sprowadzają się do oparcia na formalnym modelu prognostycznym, zbudowanym na podstawie danych o historycznym kształtowaniu się wartości zmiennej prognozowanej i zmiennych objaśniających, w przypadku pierwszej grupy. Natomiast druga grupa metod opiera się na osądach ekspertów, które mogą, lecz nie muszą być formułowane na podstawie danych o kształtowaniu się wartości zmiennej prognozowanej i zmiennych objaśniających w przeszłości. Niestety, z uwagi na niewielki materiał statystyczny, ograniczony małą liczbą i niską częstotliwością obserwacji, a także bardzo prawdopodobny wpływ zdarzeń jednorazowych na analizowany obszar badawczy, nie można zastosować żadnych metod statystyczno - matematycznych. Z tej samej przyczyny w analizie nie używa się żadnych średnich i innych miar statystycznych, unikając tym samym błędu, polegającego na wnioskowaniu opartym na zbyt małej, niereprezentatywnej próbie.

Do prognozowania użyto rozbudowanej metody Naive forecast (metoda naiwna). Naive forecast stosuje się w sytuacjach, gdy brak jest możliwości użycia innych metod lub użycie tych metod, skazane jest na niepowodzenie, choćby z powodu dużej losowości obserwacji. Metody naiwne są proste, przez to łatwe i szybkie w użyciu. Opierają się one na założeniu, że wahania przypadkowe prognozowanej zmiennej są niewielkie, oraz że dotychczasowy wpływ czynników, kształtujący obserwowane zjawisko, nie ulegnie zmianie.

Najprostsza metoda naiwna zakłada, że prognozowana wielkość zjawiska w okresie lub momencie t będzie taka sama, jak ostatnio zaobserwowana wartość.

Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1}$$

gdzie:

y_t^* - prognoza zmiennej Y na moment t ,

y_{t-1} - wartość zmiennej prognozowanej w momencie $t - 1$.

Jeżeli prognozowana zmienna charakteryzuje się istnieniem tendencji do wzrostu (spadku), to do prognozowania można użyć metody, która zakłada, że wartość prognozowanej zmiennej wzrośnie (spadnie) w momencie lub okresie prognozy o określony procent w momencie lub okresie poprzednim. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = (1 + c) \cdot y_{t-1}$$

gdzie:

c - wskaźnik wzrostu (spadku).

W niniejszej analizie do prognozowania wykorzystano metodę, która jest rozszerzoną wersją przytoczonych wyżej metod naiwnych.

Zastosowany model umożliwia budowanie prognozy w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku) lub jako funkcję inflacji albo PKB. Jeśli wybierzemy stały wskaźnik wzrostu (spadku), to formalny zapis wygląda identycznie jak równanie wyżej.

Jeżeli nie zdecydujemy się na prognozowanie w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku), to prognozę możemy uzależnić od wag stojących przy inflacji i wskaźniku wzrostu PKB.

Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1} \cdot [1 + CPI_t \cdot W(cpi)] \cdot [1 + PKB_t \cdot W(pkb)]$$

gdzie:

CPI_t - wskaźnik inflacji w momencie t ,

$W(cpi)$ - waga inflacji,

PKB_t - wzrost PKB w momencie t ,

$W(pkb)$ - waga PKB.

Wielkość wag została wyznaczona na podstawie historycznego kształtowania się danych w cenach stałych i bieżących, zaobserwowanej dynamiki w cenach bieżących i dynamiki cen, a także opinii opartych na eksperckiej wiedzy i doświadczeniu.

Z kilkunastoletniego doświadczenia wynika, że w przypadku finansów JST metoda ta daje najlepsze rezultaty. Jest odporna na wahania danych, będące wynikiem np. zmian legislacyjnych, jednocześnie dając duże możliwości w zakresie korekt eksperckich, opartych na wiedzy i doświadczeniu. Dobór tej metody służy celowi, jakim w niniejszym opracowaniu jest sporządzenie planu finansowego, który zapewniłby odpowiedni poziom nadwyżki operacyjnej, niezbędny do obsłużenia zadłużenia.

5.2. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA GOSPODARKĘ BUDŻETOWĄ I FINANSE ORAZ ZAŁOŻENIA MAKROEKONOMICZNE PRZYJĘTE DO PROGNOZY

CZYNNIKI MAJĄCE WPŁYW NA GOSPODARKĘ BUDŻETOWĄ I FINANSE

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w okresie analizy będą zależały od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- czynniki wewnętrzne, na które jednostka ma wpływ,
- czynniki zewnętrzne, na które jednostka nie ma wpływu.

Do czynników wewnętrznych należy przede wszystkim polityka finansowa jednostki.

Czynniki zewnętrzne to przede wszystkim regulacje prawne obowiązujące samorządy. Są to np.:

- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych (w szczególności limity zadłużenia oraz wydatków na obsługę długu).

Inne zewnętrzne czynniki mogące wpłynąć na sytuację finansową i gospodarczą to lokalne potrzeby społeczne i uwarunkowania gospodarcze regionu.

Istotnym czynnikiem o charakterze zewnętrznym o ogromnym wpływie na finanse jednostki jest ogólna sytuacja gospodarcza kraju.

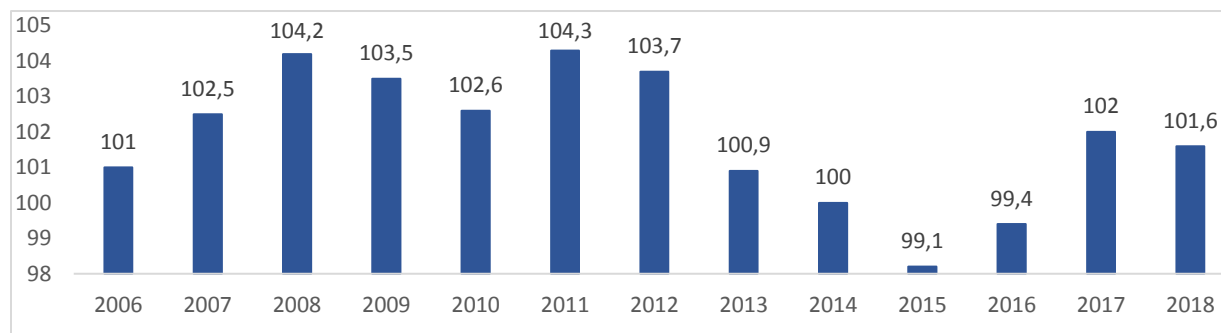
INFLACJA

Z analizy głównych źródeł dochodów i wydatków wynika, iż w dużej mierze wielkości te zmieniają się pod wpływem inflacji.

Proces dezinflacji zapoczątkowany w gospodarce polskiej w 1991 r. i kontynuowany, dzięki prowadzonej polityce fiskalnej i monetarnej, przez kolejne lata doprowadził do ograniczenia dynamiki cen z poziomu 585,8% w 1990 r. do 1,6% w 2018 r.

Na wykresie 22 zamieszczono dane pokazujące zmiany wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych w latach 2006 – 2018.

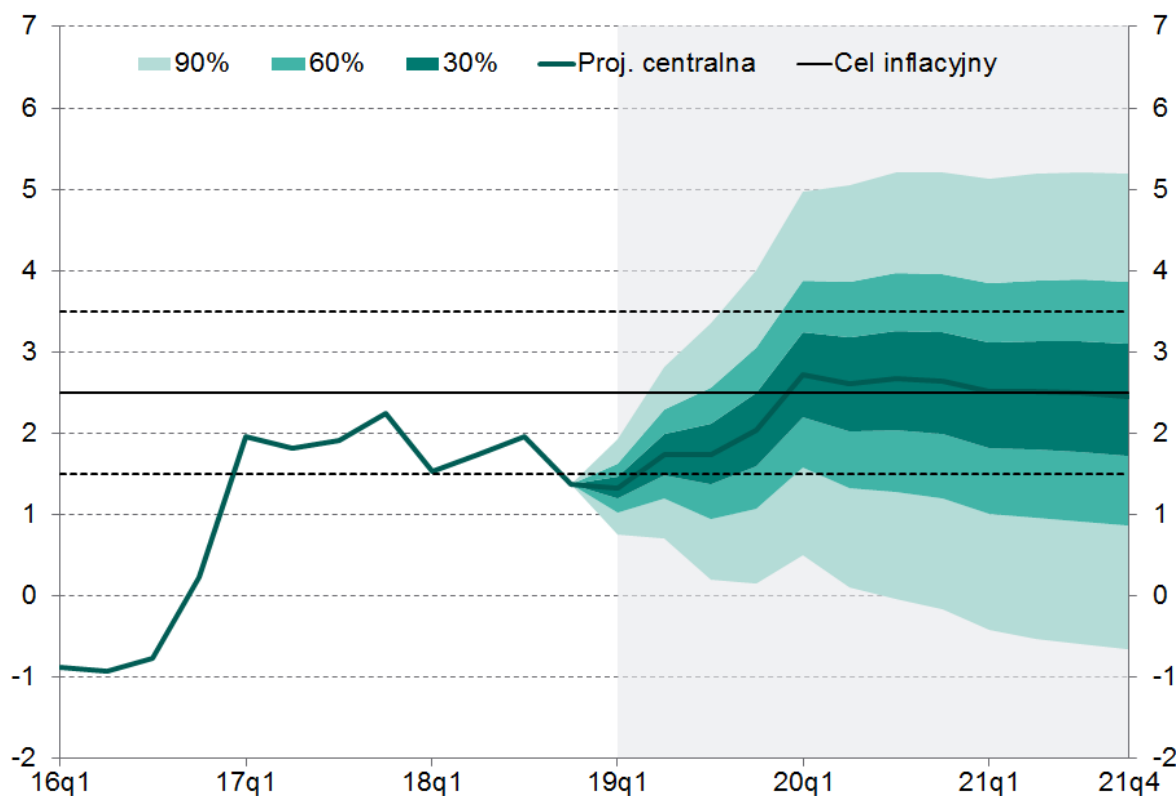
Wykres 22. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na wykresie 23 przedstawiono w formie graficznej kształtowanie się bieżącej prognozy wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wg Narodowego Banku Polskiego. Jest to tzw. wykres wachlarzowy.

Wykres 23. Centralna projekcja oraz wykres wachlarzowy - inflacja

Źródło: Narodowy Bank Polski

W opracowaniu przyjęto następujące założenia dotyczące prognozy inflacji w latach 2019 - 2023 (tabela 42), które są zgodne z wytycznymi Ministerstwa Finansów dotyczącymi założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela 42. Prognoza inflacji w latach 2019 - 2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Prognoza inflacji	2,30%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%

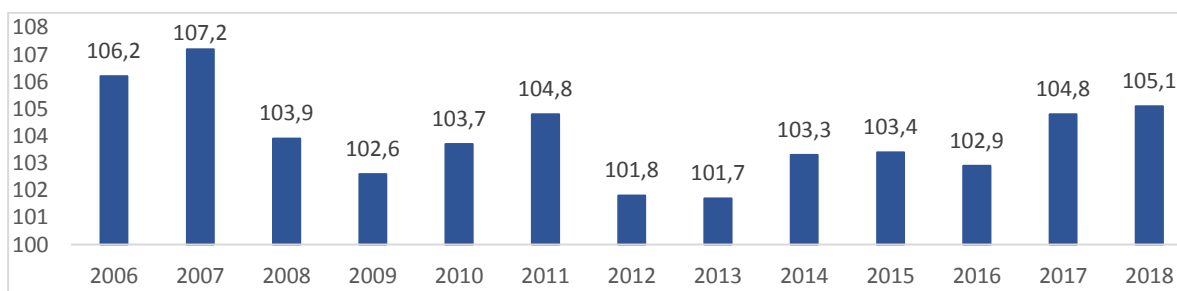
Źródło: opracowanie własne

PKB

Analiza kształtowania się dochodów pochodzących z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych stanowiących dochód budżetu państwa wykazała, że jednym z czynników mającym wpływ na dochody z tego tytułu jest wzrost Produktu Krajowego Brutto.

Na wykresie 24 zamieszczone zostały informacje na temat dynamiki zmian PKB w Polsce w latach 2006 - 2018.

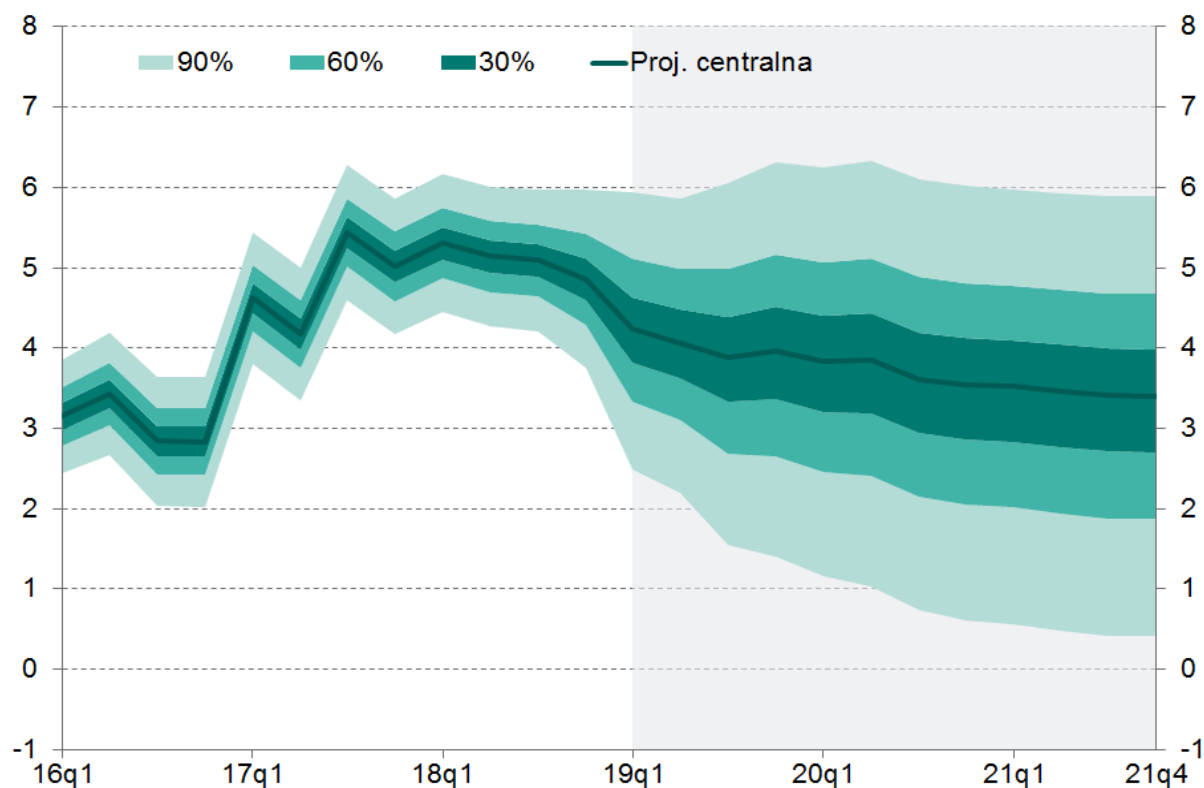
Wykres 24. Zmiany Produktu Krajowego Brutto (rok poprzedni = 100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na wykresie 25 przedstawiono w formie graficznej kształtowanie się bieżącej prognozy wskaźnika wzrostu PKB wg Narodowego Banku Polskiego.

Wykres 25. Centralna projekcja oraz wykres wachlarzowy - PKB

Źródło: Narodowy Bank Polski

W opracowaniu przyjęto następujące założenia dotyczące prognozy wzrostu PKB w latach 2019 - 2023 (tabela 43), które są zgodne z wytycznymi Ministerstwa Finansów dotyczącymi założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela 43. Prognoza wzrostu PKB w latach 2019 - 2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Prognoza wzrostu PKB	3,80%	3,70%	3,60%	3,50%	3,50%

Źródło: opracowanie własne

6. PROJEKCJE FINANSOWE

Analiza sytuacji finansowej Miasta Świdwin opiera się na danych historycznych dotyczących wykonania budżetów za lata 2014 - 2018 oraz planu budżetu na 2019 rok, a także na projekcjach finansowych bazujących na długoterminowej prognozie wolnych środków finansowych. Ich wielkość wskazuje na zdolność jednostki do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a więc do spłaty rat kapitałowych i odsetek, a także na zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji.

Zamieszczone w niniejszym opracowaniu tabele i wykresy zostały przygotowane w celu zobrazowania zjawisk występujących w budżecie jednostki w latach objętych analizą. Przedstawione tabele obrazują sytuację finansową jednostki oraz odzwierciedlają przepływy środków pieniężnych w kolejnych latach w sposób przypominający analizę „cash flow” stosowaną w przedsiębiorstwach.

W prognozach uwzględniono aktualny harmonogram spłaty zobowiązań Miasta.

6.1. ZAŁOŻENIA ANALIZY, ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE MIASTA

Założenia ogólne

Punktem wyjścia dla prognoz były dane dotyczące wykonania budżetów z lat 2014-2018, a także planu budżetu na rok 2019 według stanu na koniec marca.

Tabela 44 przedstawia zbiorczo harmonogram spłaty zobowiązań Miasta, wynikający z dotychczas podpisanych umów kredytowych, pożyczkowych oraz związanych z emisją obligacji.

Tabela 44. Harmonogram spłaty dotychczas zaciągniętych zobowiązań Miasta

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Transze	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe	2 000 000	2 000 000	2 300 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Odsetki	330 000	325 500	250 250	183 750	131 250	78 750	26 250
Stan na koniec roku	10 300 000	8 300 000	6 000 000	4 500 000	3 000 000	1 500 000	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdwin

Spłata zadłużenia (wraz z odsetkami) zgodnie z powyższym harmonogramem, została uwzględniona w przedstawionych poniżej prognozach.

Dane dotyczące poszczególnych parametrów budżetu na lata 2020 - 2024 są pochodną wielkości z 2019 roku, indeksowanych o odpowiednie wskaźniki, dla których wagi określono w kolumnie „założenia wzrostu” (tabela 44 i 45). Oprócz tego przyjęto 2 warianty projekcji. W 1 wariantcie projekcje zostały sporządzone w oparciu o plan na koniec marca 2019 bez dokonywania korekt. Wariant 2 zakłada korekty wybranych pozycji wydatków bieżących (na łączną kwotę 1,0 mln PLN), w związku z analizą dotyczącą planowania budżetowego opisanego w pkt. 1.6. W oparciu o tę analizę,

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

dostosowano plan wybranych pozycji budżetu, w zakresie wydatków bieżących, do przewidywanego wykonania wyliczonego na podstawie realizacji budżetu z lat poprzednich. Dla ułatwienia odbioru, korektę tą wprowadzono do pozycji „Pozostałe wydatki bieżące”.

Ze względu na niezbędną w procesie prognozowania ostrożność, na lata 2025 - 2030 poszczególne pozycje dochodów bieżących i wydatków bieżących (bez kosztów obsługi długu) przyjmują stałą wartość na poziomie 2025 roku.

Prognoza nie zakłada dochodów majątkowych oraz wydatków majątkowych po 2019 roku.

Założenia do prognoz dochodów

Dochody budżetowe podzielono wg źródeł i przyjęto dla nich następujące założenia (tabela 45).

Tabela 45. Wzrost dochodów – przyjęte założenia

Wyszczególnienie	Założenia wzrostu			2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-2030
	stały	% PKB	% inflacji							
Wpływy z podatków				11 229 300	11 508 685	11 795 055	12 088 583	12 389 451	12 389 451	12 389 451
Podatek rolny	0%	0%	100%	65 000	66 625	68 291	69 998	71 748	71 748	71 748
Podatek leśny	0%	0%	100%	8 200	8 405	8 615	8 831	9 051	9 051	9 051
Podatek od nieruchomości	0%	0%	100%	10 300 000	10 557 500	10 821 438	11 091 973	11 369 273	11 369 273	11 369 273
Podatek od środków transportowych	0%	0%	100%	215 000	220 375	225 884	231 531	237 320	237 320	237 320
Podatek od spadków i darowizn	0%	0%	0%	24 300	24 300	24 300	24 300	24 300	24 300	24 300
Podatek od czynności cywilnoprawnych	0%	0%	100%	587 200	601 880	616 927	632 350	648 159	648 159	648 159
Wpływy z karty podatkowej	0%	0%	0%	29 600	29 600	29 600	29 600	29 600	29 600	29 600
Wpływy z opłat				4 080 800	4 182 820	4 287 391	4 394 575	4 504 440	4 504 440	4 504 440
Opłata skarbową	0%	0%	100%	114 600	117 465	120 402	123 412	126 497	126 497	126 497
Wpływy z opłaty targowej	0%	0%	100%	50 000	51 250	52 531	53 845	55 191	55 191	55 191
Opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	0%	0%	100%	380 000	389 500	399 238	409 218	419 449	419 449	419 449
Inne opłaty	0%	0%	100%	3 536 200	3 624 605	3 715 220	3 808 101	3 903 303	3 903 303	3 903 303
Udział w podatkach budżetu państwa				14 707 267	15 246 163	15 789 800	16 337 272	16 903 815	16 903 815	16 903 815
Pod. dochodowy od osób fizycznych	0%	100%	0%	14 422 267	14 955 891	15 494 303	16 036 604	16 597 885	16 597 885	16 597 885
Pod. dochodowy od osób prawnych	0%	50%	0%	285 000	290 273	295 497	300 669	305 930	305 930	305 930
Dochody z majątku				3 328 900	2 776 623	2 846 038	2 917 189	2 990 119	2 990 119	2 990 119
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	0%	0%	100%	2 582 200	2 646 755	2 712 924	2 780 747	2 850 266	2 850 266	2 850 266
Wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	0%	0%	100%	51 700	52 993	54 317	55 675	57 067	57 067	57 067
Wpływy z tyt. odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości				620 000	0	0	0	0	0	0
Wpływy z opłat za zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości	0%	0%	100%	75 000	76 875	78 797	80 767	82 786	82 786	82 786
Odsetki				39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400
Pozostałe odsetki	0%	0%	0%	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400
Pozostałe dochody				162 320	165 128	168 006	170 956	173 980	173 980	173 980
Grzywny, mandaty i kary pieniężne	0%	0%	0%	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Wpływy z usług	0%	0%	100%	49 100	50 328	51 586	52 875	54 197	54 197	54 197
Inne dochody	0%	0%	100%	63 220	64 801	66 421	68 081	69 783	69 783	69 783
Subwencje z budżetu państwa				11 810 917	12 098 296	12 392 859	12 694 787	13 004 263	13 004 263	13 004 263
Subwencja oświatowa	0%	0%	100%	10 050 761	10 302 030	10 559 581	10 823 570	11 094 160	11 094 160	11 094 160

Wyszczególnienie	Założenia wzrostu			2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-2030
	stały	% PKB	% inflacji							
Subwencja wyrównawcza	0%	0%	100%	1 444 398	1 480 508	1 517 521	1 555 459	1 594 345	1 594 345	1 594 345
Subwencja równoważąca	0%	0%	0%	315 758	315 758	315 758	315 758	315 758	315 758	315 758
Dotacje celowe z budżetu państwa				18 736 766	19 197 809	19 670 286	20 154 481	20 650 687	20 650 687	20 650 687
Zadania bieżące zlecone i powierzone	0%	0%	100%	7 246 131	7 427 284	7 612 966	7 803 290	7 998 372	7 998 372	7 998 372
Zadania bieżące zlecone i powierzone (par. 4-a cyf.: 7, 8 i 9)	0%	0%	50%	590 112	597 488	604 957	612 519	620 175	620 175	620 175
Na program 500+	0%	0%	100%	8 046 000	8 247 150	8 453 329	8 664 662	8 881 279	8 881 279	8 881 279
Zadania bieżące własne	0%	0%	100%	2 854 524	2 925 887	2 999 034	3 074 010	3 150 860	3 150 860	3 150 860
Środki na dofinansowanie zadań ze źródeł pozabudżetowych				31 170	31 949	32 748	33 567	34 406	34 406	34 406
Na zadania realiz. na podst. porozum. między jedn. samorządu teryt.	0%	0%	100%	31 170	31 949	32 748	33 567	34 406	34 406	34 406

Źródło: opracowanie własne

Założenia do prognoz wydatków bieżących

Wydatki bieżące podzielono wg działów i w ramach każdego działu wyodrębniono wydatki wg kilku grup. Przyjęto dla nich następujące założenia (tabela 48).

Tabela 46. Wzrost wydatków – przyjęte założenia

Wyszczególnienie	Założenia wzrostu			2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-2030
	stały	% PKB	% inflacji							
010 Rolnictwo i łowiectwo				81 924	83 972	86 071	88 223	90 429	90 429	90 429
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	32 000	32 800	33 620	34 461	35 322	35 322	35 322
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	42 841	43 912	45 010	46 135	47 289	47 289	47 289
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	7 083	7 260	7 441	7 627	7 818	7 818	7 818
500 Handel				196 400	201 310	206 343	211 501	216 789	216 789	216 789
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	89 400	91 635	93 926	96 274	98 681	98 681	98 681
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	500	513	525	538	552	552	552
Remonty	0%	0%	100%	26 100	26 753	27 421	28 107	28 810	28 810	28 810
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	61 880	63 427	65 013	66 638	68 304	68 304	68 304
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	18 520	18 983	19 458	19 944	20 443	20 443	20 443
600 Transport i łączność				400 300	410 308	420 565	431 079	441 856	441 856	441 856
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	268 500	275 213	282 093	289 145	296 374	296 374	296 374
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	5 300	5 433	5 568	5 708	5 850	5 850	5 850
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	113 600	116 440	119 351	122 335	125 393	125 393	125 393
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	12 900	13 223	13 553	13 892	14 239	14 239	14 239
630 Turystyka				10 100	10 353	10 611	10 877	11 149	11 149	11 149
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	10 100	10 353	10 611	10 877	11 149	11 149	11 149
700 Gospodarka mieszkaniowa				2 657 200	2 723 630	2 791 721	2 861 514	2 933 052	2 933 052	2 933 052
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	66 600	68 265	69 972	71 721	73 514	73 514	73 514
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	3 000	3 075	3 152	3 231	3 311	3 311	3 311
Remonty	0%	0%	100%	270 000	276 750	283 669	290 760	298 029	298 029	298 029
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	1 328 300	1 361 508	1 395 545	1 430 434	1 466 195	1 466 195	1 466 195
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	989 300	1 014 033	1 039 383	1 065 368	1 092 002	1 092 002	1 092 002

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Wyszczególnienie	Założenia wzrostu			2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-2030
	stały	% PKB	% inflacji							
710 Działalność usługowa				50 000	51 250	52 531	53 845	55 191	55 191	55 191
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	50 000	51 250	52 531	53 845	55 191	55 191	55 191
720 Informatyka				60 480	61 992	63 542	65 130	66 759	66 759	66 759
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	20 895	21 417	21 953	22 502	23 064	23 064	23 064
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	39 585	40 575	41 589	42 629	43 694	43 694	43 694
750 Administracja publiczna				175 400	179 785	184 280	188 887	193 609	193 609	193 609
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	80 300	82 308	84 365	86 474	88 636	88 636	88 636
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	6 000	6 150	6 304	6 461	6 623	6 623	6 623
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	71 000	72 775	74 594	76 459	78 371	78 371	78 371
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	18 100	18 553	19 016	19 492	19 979	19 979	19 979
750A Administracja publiczna - koszty funkcjonowania organów JST				5 120 200	5 248 205	5 379 410	5 513 895	5 651 743	5 651 743	5 651 743
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	3 987 400	4 087 085	4 189 262	4 293 994	4 401 344	4 401 344	4 401 344
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	155 100	158 978	162 952	167 026	171 201	171 201	171 201
Remonty	0%	0%	100%	7 000	7 175	7 354	7 538	7 727	7 727	7 727
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	514 460	527 322	540 505	554 017	567 868	567 868	567 868
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	456 240	467 646	479 337	491 321	503 604	503 604	503 604
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa				10 983	11 258	11 539	11 827	12 123	12 123	12 123
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	3 046	3 123	3 201	3 281	3 363	3 363	3 363
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	4 160	4 264	4 371	4 480	4 592	4 592	4 592
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	3 203	3 283	3 365	3 449	3 535	3 535	3 535
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	574	588	603	618	634	634	634
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa				648 400	664 610	681 225	698 256	715 712	715 712	715 712
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	27 200	27 880	28 577	29 291	30 024	30 024	30 024
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	318 600	326 565	334 729	343 097	351 675	351 675	351 675
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	12 000	12 300	12 608	12 923	13 246	13 246	13 246
Remonty	0%	0%	100%	23 000	23 575	24 164	24 768	25 388	25 388	25 388
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	49 300	50 533	51 796	53 091	54 418	54 418	54 418
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	218 300	223 758	229 351	235 085	240 962	240 962	240 962
758 Różne rozliczenia				390 248	400 004	410 004	420 254	430 761	430 761	430 761
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	390 248	400 004	410 004	420 254	430 761	430 761	430 761
801 Oświata i wychowanie				19 655 500	20 146 888	20 650 560	21 166 824	21 695 994	21 695 994	21 695 994
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	467 800	479 495	491 482	503 769	516 364	516 364	516 364
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	16 140 860	16 544 382	16 957 991	17 381 941	17 816 489	17 816 489	17 816 489
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	89 100	91 328	93 611	95 951	98 350	98 350	98 350
Remonty	0%	0%	100%	7 900	8 098	8 300	8 507	8 720	8 720	8 720
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	1 717 400	1 760 335	1 804 343	1 849 452	1 895 688	1 895 688	1 895 688
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	1 232 440	1 263 251	1 294 832	1 327 203	1 360 383	1 360 383	1 360 383
851 Ochrona zdrowia				431 000	441 775	452 819	464 140	475 743	475 743	475 743
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	132 300	135 608	138 998	142 473	146 034	146 034	146 034
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	110 600	113 365	116 199	119 104	122 082	122 082	122 082
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	184 800	189 420	194 156	199 009	203 985	203 985	203 985
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	3 300	3 383	3 467	3 554	3 643	3 643	3 643
852 Pomoc społeczna				7 261 297	7 442 829	7 628 900	7 819 623	8 015 113	8 015 113	8 015 113
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	2 570 805	2 635 075	2 700 952	2 768 476	2 837 688	2 837 688	2 837 688

ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Wyszczególnienie	Założenia wzrostu			2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-2030
	stały	% PKB	% inflacji							
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	4 003 254	4 103 335	4 205 918	4 311 066	4 418 843	4 418 843	4 418 843
Remonty	0%	0%	100%	25 600	26 240	26 896	27 568	28 258	28 258	28 258
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	564 352	578 461	592 923	607 746	622 939	622 939	622 939
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	97 286	99 718	102 211	104 766	107 386	107 386	107 386
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej				542 719	556 287	570 194	584 449	599 060	599 060	599 060
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	140 400	143 910	147 508	151 195	154 975	154 975	154 975
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	83 503	85 591	87 730	89 924	92 172	92 172	92 172
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	239 646	245 637	251 778	258 072	264 524	264 524	264 524
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	79 170	81 149	83 178	85 257	87 389	87 389	87 389
854 Edukacyjna opieka wychowawcza				496 200	508 605	521 320	534 353	547 712	547 712	547 712
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	383 700	393 293	403 125	413 203	423 533	423 533	423 533
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	83 200	85 280	87 412	89 597	91 837	91 837	91 837
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	3 800	3 895	3 992	4 092	4 194	4 194	4 194
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	25 500	26 138	26 791	27 461	28 147	28 147	28 147
855 Rodzina				14 869 924	15 241 672	15 622 714	16 013 281	16 413 613	16 413 613	16 413 613
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	108 000	110 700	113 468	116 304	119 212	119 212	119 212
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	386 214	395 869	405 766	415 910	426 308	426 308	426 308
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	13 848 490	14 194 702	14 549 570	14 913 309	15 286 142	15 286 142	15 286 142
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	35 220	36 100	37 003	37 928	38 876	38 876	38 876
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	492 000	504 300	516 908	529 830	543 076	543 076	543 076
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska				4 286 500	4 393 663	4 503 504	4 616 092	4 731 494	4 731 494	4 731 494
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	439 500	450 488	461 750	473 293	485 126	485 126	485 126
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	10 600	10 865	11 137	11 415	11 700	11 700	11 700
Remonty	0%	0%	100%	225 000	230 625	236 391	242 300	248 358	248 358	248 358
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	3 533 300	3 621 633	3 712 173	3 804 978	3 900 102	3 900 102	3 900 102
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	78 100	80 053	82 054	84 105	86 208	86 208	86 208
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego				1 475 769	1 512 663	1 550 480	1 589 242	1 628 973	1 628 973	1 628 973
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	1 416 470	1 451 882	1 488 179	1 525 383	1 563 518	1 563 518	1 563 518
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	1 400	1 435	1 471	1 508	1 545	1 545	1 545
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	14 200	14 555	14 919	15 292	15 674	15 674	15 674
Remonty	0%	0%	100%	2 000	2 050	2 101	2 154	2 208	2 208	2 208
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	40 199	41 204	42 234	43 290	44 372	44 372	44 372
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	1 500	1 538	1 576	1 615	1 656	1 656	1 656
926 Kultura fizyczna i sport				2 519 632	2 582 623	2 647 188	2 713 368	2 781 202	2 781 202	2 781 202
Dotacje i subwencje	0%	0%	100%	2 469 732	2 531 475	2 594 762	2 659 631	2 726 122	2 726 122	2 726 122
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	0%	100%	5 400	5 535	5 673	5 815	5 961	5 961	5 961
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	0%	0%	100%	17 000	17 425	17 861	18 307	18 765	18 765	18 765
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	0%	0%	100%	22 500	23 063	23 639	24 230	24 836	24 836	24 836
Pozostałe wydatki bieżące	0%	0%	100%	5 000	5 125	5 253	5 384	5 519	5 519	5 519

Źródło: opracowanie własne

6.2. PROGNOZA WOLNYCH ŚRODKÓW OPERACYJNYCH

Założenia:

- Prognozowanie w oparciu o budżet na 2019 rok,
- Przyjęto 2 warianty projekcji w celu pokazania, jakie skutki niesie ze sobą obecne planowanie w zakresie wydatków bieżących. W I wariantcie założono, że wydatki bieżące będą wzrastać wg obecnego schematu planowania tzn. bez przyjęcia odpowiedniej strategii w ograniczeniu ich wielkości. W wariantcie tym nie zastosowano korekt wydatków. Wariant II zakłada ograniczenie wydatków bieżących. W wariantcie tym zastosowano korekty wybranych pozycji budżetu (wydatków bieżących), do przewidywanego wykonania wyliczonego na podstawie realizacji budżetu z lat poprzednich, na łączną kwotę 1,0 mln PLN. Przyjęto ostrożnościowo niższą wartość. Kwota wynika z niższego wykonywania wydatków bieżących w stosunku do planu. O przedmiotową kwotę pomniejszono „pozostałe wydatki bieżące”.
- Brak wydatków majątkowych w latach 2020-2030.
- Nie uwzględniono po 2019 roku przychodów z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz emisji obligacji.

Tabela 47 oraz wykres 26 prezentują prognozę sytuacji finansowej Miasta w wariantcie I (bez zastosowania korekt wydatków bieżących). Tabela 48 i wykres 27 przedstawiają projekcje w wariantcie II z zastosowaniem korekty wydatków bieżących.

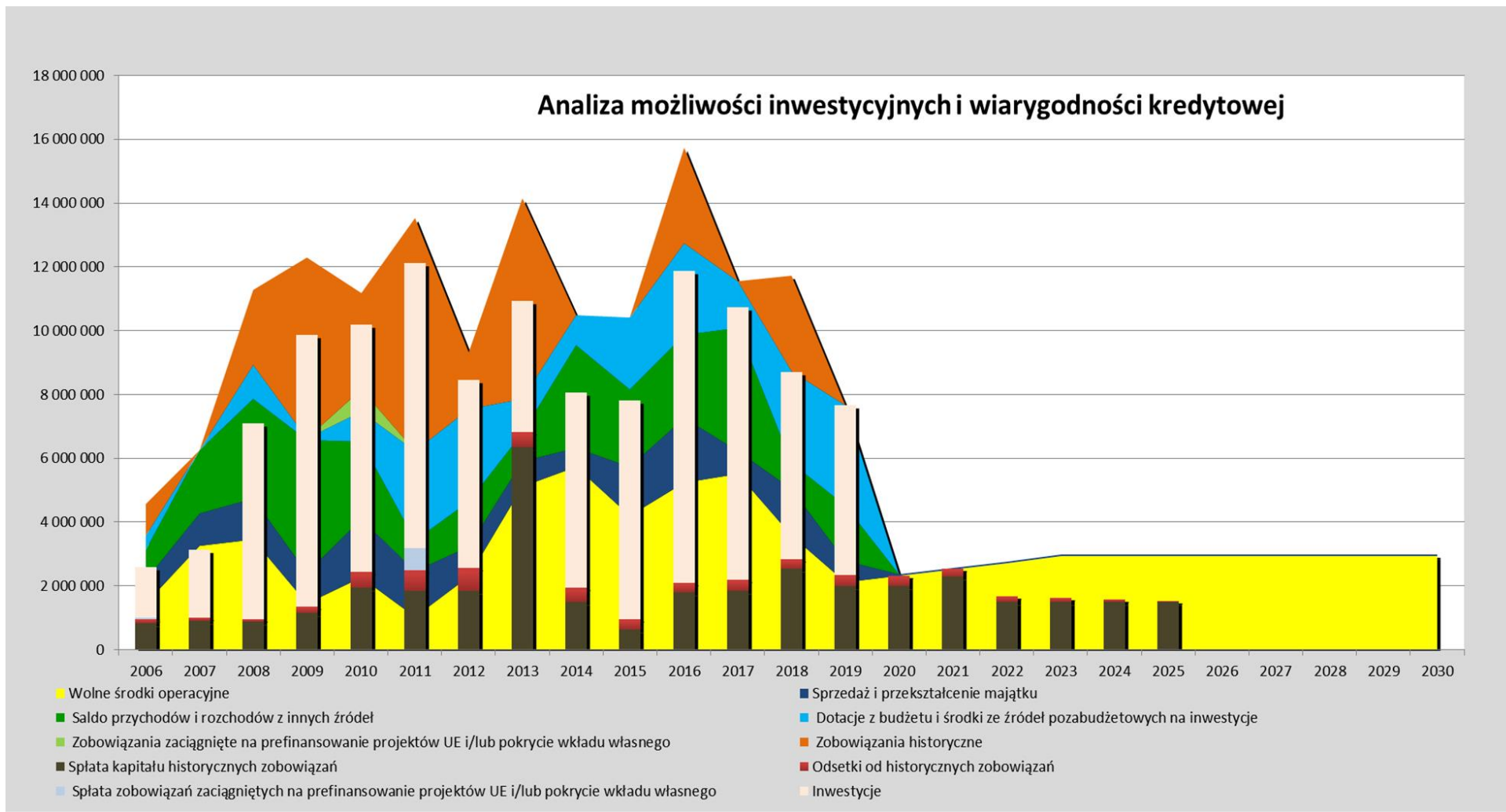
ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN W LATACH 2014 - 2018

Tabela 47. Projekcje finansowe (wariant I - nie zastosowano korekty wydatków bieżących)

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	63 455 140	65 193 881	66 967 266	68 775 136	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492
Subwencje i dotacje:	30 578 853	31 328 054	32 095 893	32 882 835	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355
Subwencje ogółem	11 810 917	12 098 296	12 392 859	12 694 787	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	18 767 936	19 229 758	19 703 034	20 188 048	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092
Dochody własne:	32 876 287	33 865 826	34 871 372	35 892 301	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137
Wpływy z podatków	11 229 300	11 508 685	11 795 055	12 088 583	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451
Udział w podatkach budżetu państwa	14 707 267	15 246 163	15 789 800	16 337 272	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815
Wpływy z opłat	4 155 800	4 259 695	4 366 187	4 475 342	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226
Odsetki	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400
Pozostałe dochody	2 744 520	2 811 883	2 880 930	2 951 703	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	61 340 175	62 873 680	64 445 522	66 056 660	67 708 076	67 708 076	67 708 076	67 708 076	67 708 076	67 708 076	67 708 076	67 708 076
Dotacje i subwencje	4 663 602	4 780 192	4 899 697	5 022 189	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	25 013 620	25 638 961	26 279 935	26 936 933	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	18 335 407	18 793 792	19 263 637	19 745 227	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858
Remonty	586 600	601 265	616 297	631 704	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	8 615 386	8 830 770	9 051 539	9 277 828	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774
Pozostałe wydatki bieżące	4 125 561	4 228 700	4 334 417	4 442 778	4 553 847	4 553 847	4 553 847	4 553 847	4 553 847	4 553 847	4 553 847	4 553 847
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	2 114 965	2 320 201	2 521 744	2 718 476	2 925 416	2 925 416	2 925 416	2 925 416	2 925 416	2 925 416	2 925 416	2 925 416
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	330 000	325 500	250 250	183 750	131 250	78 750	26 250	0	0	0	0	0
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	330 000	325 500	250 250	183 750	131 250	78 750	26 250	0	0	0	0	0
V. NADWYŻKA OPERACYJNA (III - IV)	1 784 965	1 994 701	2 271 494	2 534 726	2 794 166	2 846 666	2 899 166	2 925 416	2 925 416	2 925 416	2 925 416	2 925 416
VI. DOCHODY MAJATKOWE:	3 799 239	52 993	54 317	55 675	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności	51 700	52 993	54 317	55 675	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067
Dochody ze sprzedaży majątku	620 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	3 127 539	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE inwestycje	5 324 091	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	260 113	2 047 693	2 325 811	2 590 401	2 851 233	2 903 733	2 956 233	2 982 483	2 982 483	2 982 483	2 982 483	2 982 483
IX. PRZYCHODY:	1 739 887	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody	1 739 887	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X. ROZCHODY:	2 000 000	2 000 000	2 300 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0	0	0	0	0
Spłata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	2 000 000	2 000 000	2 300 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0	0	0	0	0
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XI. ŚRODKI NA POZOSTAŁE INWESTYCJE [VIII + IX - X]	0	47 693	25 811	1 090 401	1 351 233	1 403 733	1 456 233	2 982 483	2 982 483	2 982 483	2 982 483	2 982 483

Źródło: opracowanie własne

Wykres 26. Projektcja finansowa Miasta (wariant I - nie zastosowano korekty wydatków bieżących)

Źródło: opracowanie własne

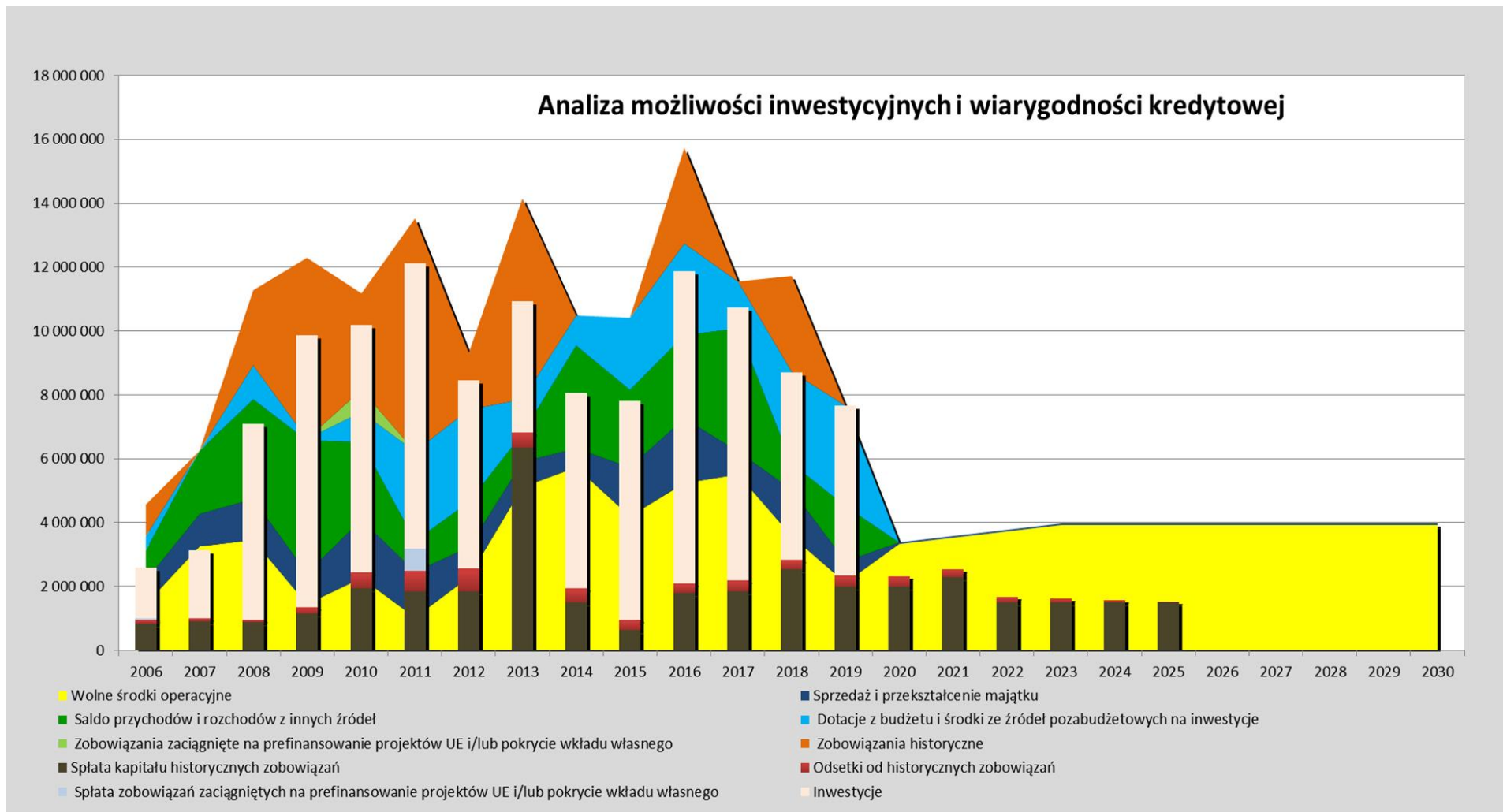
ANALIZA SYTUACJI FINANSOWEJ MIASTA ŚWIDWIN

Tabela 48. Projekcje finansowe (wariant II - zastosowano korektę wydatków bieżących)

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	63 455 140	65 193 881	66 967 266	68 775 136	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492	70 633 492
Subwencje i dotacje:	30 578 853	31 328 054	32 095 893	32 882 835	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355	33 689 355
Subwencje ogółem	11 810 917	12 098 296	12 392 859	12 694 787	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263	13 004 263
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	18 767 936	19 229 758	19 703 034	20 188 048	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092	20 685 092
Dochody własne:	32 876 287	33 865 826	34 871 372	35 892 301	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137	36 944 137
Wpływy z podatków	11 229 300	11 508 685	11 795 055	12 088 583	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451	12 389 451
Udział w podatkach budżetu państwa	14 707 267	15 246 163	15 789 800	16 337 272	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815	16 903 815
Wpływy z opłat	4 155 800	4 259 695	4 366 187	4 475 342	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226	4 587 226
Odsetki	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400	39 400
Pozostałe dochody	2 744 520	2 811 883	2 880 930	2 951 703	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246	3 024 246
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	61 340 175	61 873 680	63 445 522	65 056 660	66 708 076	66 708 076	66 708 076	66 708 076	66 708 076	66 708 076	66 708 076	66 708 076
Dotacje i subwencje	4 663 602	4 780 192	4 899 697	5 022 189	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744	5 147 744
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	25 013 620	25 638 961	26 279 935	26 936 933	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357	27 610 357
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	18 335 407	18 793 792	19 263 637	19 745 227	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858	20 238 858
Remonty	586 600	601 265	616 297	631 704	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497	647 497
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	8 615 386	8 830 770	9 051 539	9 277 828	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774	9 509 774
Pozostałe wydatki bieżące	4 125 561	3 228 700	3 334 417	3 442 778	3 553 847	3 553 847	3 553 847	3 553 847	3 553 847	3 553 847	3 553 847	3 553 847
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	2 114 965	3 320 201	3 521 744	3 718 476	3 925 416	3 925 416	3 925 416	3 925 416	3 925 416	3 925 416	3 925 416	3 925 416
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	330 000	325 500	250 250	183 750	131 250	78 750	26 250	0	0	0	0	0
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	330 000	325 500	250 250	183 750	131 250	78 750	26 250	0	0	0	0	0
V. NADWYŻKA OPERACYJNA (III - IV)	1 784 965	2 994 701	3 271 494	3 534 726	3 794 166	3 846 666	3 899 166	3 925 416	3 925 416	3 925 416	3 925 416	3 925 416
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	3 799 239	52 993	54 317	55 675	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności	51 700	52 993	54 317	55 675	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067	57 067
Dochody ze sprzedaży majątku	620 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	3 127 539	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE inwestycje	5 324 091	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	260 113	3 047 693	3 325 811	3 590 401	3 851 233	3 903 733	3 956 233	3 982 483	3 982 483	3 982 483	3 982 483	3 982 483
IX. PRZYCHODY:	1 739 887	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody	1 739 887	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X. ROZCHODY:	2 000 000	2 000 000	2 300 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0	0	0	0	0
Splata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	2 000 000	2 000 000	2 300 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0	0	0	0	0
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XI. ŚRODKI NA POZOSTAŁE INWESTYCJE [VIII + IX - X]	0	1 047 693	1 025 811	2 090 401	2 351 233	2 403 733	2 456 233	3 982 483	3 982 483	3 982 483	3 982 483	3 982 483

Źródło: opracowanie własne

Wykres 27. Projekcja finansowa Miasta (wariant II - zastosowano korektę wydatków bieżących)

Źródło: opracowanie własne

Wyjaśnienia do wykresu 26 i 27:

1. Wykres obrazuje „Wolne środki operacyjne” (pole w kolorze żółtym, pozycja III w tabeli nr 47 i 48), pozostające do dyspozycji Miasta, które mogą być wydane na inwestycje oraz na obsługę zadłużenia.
2. Na pole „Wolne środki operacyjne” nałożone są inwestycje Miasta, które stanowią białe słupki. Wartości te odpowiadają rocznym nakładom inwestycyjnym poniesionym lub planowanym do poniesienia przez Miasto.
3. Część inwestycji finansowana jest przy pomocy dotacji z budżetu państwa i środków pozabudżetowych (UE), co na wykresie przedstawiono kolorem niebieskim („Dotacje z budżetu i środki ze źródeł pozabudżetowych na inwestycje”).
4. „Podstawę” słupka inwestycji stanowi suma rat kapitałowych i odsetek przypadających w danym roku do spłaty (kolor brązowy oraz czerwony) oraz obsługa (potencjalne spłaty).
5. Polem w kolorze granatowym oznaczone są dochody ze sprzedaży i przekształcenia majątku.
6. W latach 2008-2019 słupki przewyższają pola w kolorze żółtym oraz granatowym - oznacza to, że w tych latach Miasto nie było/będzie w stanie sfinansować wszystkich zadań inwestycyjnych i/lub wydatków na obsługę długu z własnych środków. W takim przypadku konieczne było/będzie sfinansowanie niedoboru:
 - ze środków dotacyjnych „Dotacje z budżetu i środki ze źródeł pozabudżetowych na inwestycje” (pole w kolorze niebieskim),
 - z przychodów z innych źródeł (kolor zielony),
 - poprzez zaciągnięcie zobowiązań (kolor pomarańczowy i czerwony).

Należy podkreślić, że projekcje sporządzono w oparciu o plan budżetu Miasta na 2019 rok, a następnie dokonano wyżej opisanych korekt. W latach 2020 - 2023 zakłada się, że wolne środki operacyjne będą stopniowo rosły, a od 2024 r. będą utrzymywać się na niezmiennym poziomie (2,93 mln PLN w wariantcie I oraz 3,93 mln PLN w wariantcie II). **W 2018 r. Miasto wygenerowało wyższą niż w latach poprzednich wartość wydatków bieżących w stosunku do dochodów bieżących. Wypracowana kwota wolnych środków operacyjnych pozwoliła jedynie na obsługę długu. W 2019 r. sytuacja wygląda jeszcze gorzej. Planowany poziom wydatków bieżących (bez obsługi długu) wynosi 61,34 mln PLN i jest wyższy o blisko 1,5 mln PLN w stosunku do roku 2018. Biorąc pod uwagę dochody bieżące, ich wartość pozostaje na niezmiennym poziomie. Spowoduje to kolejny (po 2018 r.) istotny spadek wartości wolnych środków operacyjnych do poziomu 2,11 mln PLN, co nie pozwoli nawet na obsługę zadłużenia. Niedobór kwoty zostanie pokryty planowanymi wpływami ze sprzedaży majątku. Wariant I (tabela 47, wykres 26) zakładający pozostawienie przez Miasto obecnej strategii planowania wydatków bieżących wskazuje, że w latach 2020 i 2021 poziom wolnych środków operacyjnych nie pozwoli na spłatę zadłużenia. Dopiero od roku 2022 wielkość wolnych środków operacyjnych pozwoli na obsługę zadłużenia, jednak wynika to z niższej kwoty obligacji do spłaty w stosunku do lat 2019 - 2021. W wariantcie II (tabela 48, wykres 27) przyjęto założenie, że Miasto od 2020 r. ograniczy wydatki bieżące w oparciu o realne możliwości finansowe Miasta. W tym wariantcie zastosowano ostrożnościowo korektę wydatków bieżących w wysokości 1 mln PLN, w stosunku do planu wydatków na 2019 rok. W latach 2014 - 2018 różnica pomiędzy planem, a rzeczywistym wykonaniem była wyższa średnio o 2,1 mln PLN na korzyść planu. Świadczy to o planowaniu „na górkę”. Z doświadczenia wynika, że wydziały i jednostki planując maksymalizują**

kwoty wydatków bieżących. Planowane w projekcie budżetu i na bieżąco kwoty wydatków przedstawiane przez wydziały i jednostki powinny być ustalane w konsultacji ze Skarbnikiem Miasta w oparciu o bieżące potrzeby i możliwości finansowe Miasta Świdwin. Dotychczas inwestycje były finansowane ze środków ze sprzedaży majątku, dotacji, środków z lat poprzednich oraz ze środków pozyskanych z emisji obligacji. Wpływy ze sprzedaży majątku są ograniczone i trudne do przewidzenia, natomiast finansowanie inwestycji ze środków pochodzących z emisji obligacji, bądź z kredytów i pożyczek nie jest dobrym posunięciem i wymaga odpowiedniego planowania budżetu, które pozwoli na swobodną spłatę zadłużenia. Dług powinien być uzupełnieniem finansowania inwestycji, a nie głównym źródłem. Nieodpowiednie planowanie dochodów i wydatków bieżących uniemożliwi finansowanie inwestycji ze środków własnych. Kwota wolnych środków operacyjnych powinna pozwolić na obsługę długu i finansowanie przynajmniej większej części inwestycji. Patrząc historycznie Miasto może wypracować wolne środki operacyjne w wysokości wyższej niż jest obecnie planowana, ale wymaga to ograniczenia wydatków bieżących, szczególnie w obszarze oświaty. Oba warianty zakładają brak dochodów ze sprzedaży majątku, brak przychodów, inwestycji oraz niezaciąganie nowych zobowiązań.

Wartość rozchodów wzrosnie w 2021 r. do kwoty 2,3 mln PLN, natomiast w latach 2022 - 2025 wyniesie 1,5 mln PLN. Warto tutaj wskazać, że Miasto Świdwin, emitując obligacje, robiło to nie do końca we właściwy sposób. Otóż obligacje emitowano w seriach o jednostkowo dużej wartości, a roczne wykupy wynikają z wykupu pojedynczych serii. Zredukowano zatem podstawową zaletę obligacji, jaką jest elastyczność tego instrumentu. Elastyczność polega m.in. na możliwości zmian terminów wykupu w celu dostosowania do bieżących możliwości finansowych Miasta lub planów inwestycyjnych. Takich zmian można jednak dokonywać tylko w ramach serii, które są niepodzielnym elementem emisji obligacji. W przyszłości rekomenduje się emitowanie obligacji w mniejszych seriach oraz z dłuższym terminem wykupu.

Zgodność projekcji z art. 243 *Ustawy o finansach publicznych*

Zgodnie z art. 243 Ustawy o finansach publicznych łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek (z wyjątkiem kredytów i pożyczek zaciąganych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki) wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych (z wyjątkiem papierów wartościowych emitowanych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki) określone wraz z należnymi odsetkami i dyskontem oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń oraz gwarancji nie może przekroczyć wysokości wskaźnika obliczanego wg poniższego wzoru:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right) \leq \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}}\right)$$

Gdzie:

- ❖ R – planowana na rok budżetowy, łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych
- ❖ O – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji
- ❖ D – dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym
- ❖ Db – dochody bieżące
- ❖ Sm – dochody ze sprzedaży majątku
- ❖ Wb – wydatki bieżące
- ❖ n – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja
- ❖ n-i – rok poprzedzający rok budżetowy o i lat

Ograniczeń określonych powyżej nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności Unii Europejskiej oraz poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się tego wskaźnika (kolor czerwony) oraz limitu (kolor zielony):

Wykres 28. Wskaźnik obsługi długu z art. 243 Ustawy o finansach publicznych (wariant I)

Źródło: opracowanie własne

Wykres 29. Wskaźnik obsługi długu z art. 243 Ustawy o finansach publicznych (wariant II)

Źródło: opracowanie własne

Wykres 28 pokazuje, że w wariantcie I (bez korekty wydatków bieżących) w latach 2021-2025 limit wskaźnika będzie oscylował na granicy bezpieczeństwa. Różnica występująca pomiędzy lewą, a prawą stroną wskaźnika w przedmiotowym okresie nie przekroczy 1,80 %, a w 2021 r. wyniesie zaledwie 0,69%. Wariant II (wykres 29) zakłada wprowadzenie korekty wydatków bieżących ostrożnościowo o 1 mln PLN. Z wykresu wynika, że wprowadzenie przez Miasto oszczędności spowoduje, że w latach 2021 – 2025 różnica pomiędzy lewą, a prawą stroną wskaźnika wyniesie od 1,2% w 2021 r. do 3,15% w 2025r. **Miasto powinno zatem ograniczyć wydatki bieżące w celu zachowania wskaźnika obsługi długu na bezpiecznym poziomie. Poziom dochodów bieżących powinien wyznaczać maksymalną granicę dla wydatków bieżących.**

7. WNIOSKI

Pozytywnie należy ocenić znaczny wzrost dochodów z tytułu podatku PIT. Negatywnym zjawiskiem jest brak rosnących wpływów z tytułu podatków własnych, pomimo dobrej koniunktury na rynku. Nie rosną istotnie również subwencje otrzymywane z budżetu państwa.

Negatywnie należy ocenić wysoki wzrost wydatków bieżących na oświatę o ponad 2,7 mln PLN w latach 2018 - 2019 (spowodowany dużym wzrostem wynagrodzeń), który przyczynia się do spadku wartości wolnych środków operacyjnych. Dalszy wzrost wydatków bieżących m.in. na oświatę doprowadzi do problemów ze spłatą bieżących zobowiązań przez Miasto.

Z powyższych wynika, że wartość wolnych środków operacyjnych istotnie zmniejsza się w 2018 i 2019 r. co powoduje, że środki te w 2019 r. nie pozwolą na bieżącą obsługę zadłużenia. Brak działań ograniczających wydatki bieżące spowoduje, że w latach 2020 - 2021 wolne środki operacyjne będą nie wystarczające na obsługę zadłużenia. Poza tym Miasto nie wygeneruje własnych środków na inwestycje.

Miasto Świdwin, zaciągając zobowiązania, korzystało z optymalnego źródła - emisji obligacji komunalnych, jednak korzystało z tego instrumentu w sposób niewłaściwy. Emitując obligacje w jednostkowo zbyt dużych seriach oraz o zbyt krótkim terminie wykupu, zredukowano podstawową zaletę obligacji, jaką jest ich elastyczność. Spłata tego długu w najbliższych latach, w połączeniu z opisanym spadkiem zdolności finansowych, będzie istotnym obciążeniem dla Miasta.

Wobec powyższego rekomenduje się podjęcie działań zmierzających do ograniczenia wydatków bieżących (w szczególności w obszarze oświaty, w zakresie wynagrodzeń).

8. SPIS TABEL

TABELA 1. DOCHODY MIASTA W LATACH 2014-2018	5
TABELA 2. ANALIZA DOCHODÓW MIASTA W LATACH 2014-2018	7
TABELA 3. STAWKI PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI NA 2019 ROK	9
TABELA 4. ZESTAWIENIE DOCHODÓW MIASTA W LATACH 2014-2018	13
TABELA 5. STRUKTURA DOCHODÓW BIEŻĄCYCH MIASTA W LATACH 2014-2018	14
TABELA 6. DYNAMIKA DOCHODÓW MIASTA W LATACH 2014-2018	14
TABELA 7. ANALIZA WYDATKÓW MIASTA W LATACH 2014-2018.....	17
TABELA 8. ANALIZA WYDATKÓW MIASTA ŚWIDWIN NA OŚWIATĘ W LATACH 2014 - 2019	18
TABELA 9. WYDATKI MIASTA W LATACH 2014-2018	20
TABELA 10. STRUKTURA WYDATKÓW MIASTA W LATACH 2014-2018	21
TABELA 11. DYNAMIKA WYDATKÓW MIASTA W LATACH 2014-2018	21
TABELA 12. POZIOM WYNAGRODZEŃ I ZATRUDNIENIA W OŚWIACIE I WYCHOWANIU W LATACH 2016 – 2018	22
TABELA 13. POZIOM WYNAGRODZEŃ I ZATRUDNIENIA W URZĘDZIE MIASTA W LATACH 2016 – 2018	22
TABELA 14. LICZBA UCZNIÓW I DZIECI W OŚWIACIE I WYCHOWANIU W LATACH 2016 – 2018	22
TABELA 15. POZIOM WOLNYCH ŚRODKÓW OPERACYJNYCH MIASTA W LATACH 2014-2018.....	26
TABELA 16. WYKONANIE BUDŻETU MIASTA W LATACH 2014-2018	27
TABELA 17. ZOBOWIĄZANIA MIASTA W LATACH 2014-2018	29
TABELA 18. PLANOWANIE BUDŻETOWE MIASTA ŚWIDWIN W LATACH 2014-2018	33
TABELA 19. DOCHODY BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2014	34
TABELA 20. DOCHODY BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2015	34
TABELA 21. DOCHODY BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2016	35
TABELA 22. DOCHODY BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2017	35
TABELA 23. DOCHODY BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2018	35
TABELA 24. WYDATKI BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2014	36
TABELA 25. WYDATKI BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2015	36
TABELA 26. WYDATKI BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2016	36
TABELA 27. WYDATKI BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2017	36
TABELA 28. WYDATKI BIEŻĄCE – ODCHYLENIA NA PARAGRAFACH POW. 80 TYS. PLN W ROKU 2018	36
TABELA 29. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT W LATACH 2016 – 2018.....	43
TABELA 30. BILANS SPÓŁKI W LATACH 2016-2018	47
TABELA 31. WSKAŹNIKI FINANSOWE SPÓŁKI W LATACH 2016-2018.....	48
TABELA 32. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT W LATACH 2016 – 2018.....	51
TABELA 33. BILANS SPÓŁKI W LATACH 2016-2018	55
TABELA 34. WSKAŹNIKI FINANSOWE SPÓŁKI W LATACH 2016-2018.....	56
TABELA 35. NAJWAŻNIEJSZE POZYCJE PRZYCHODÓW W LATACH 2016 - 2018	59
TABELA 36. NAJWAŻNIEJSZE POZYCJE KOSZTÓW W LATACH 2016 - 2018	60
TABELA 37. STRUKTURA PRZYCHODÓW W LATACH 2016 – 2018.....	61
TABELA 38. STRUKTURA KOSZTÓW W LATACH 2016 – 2018.....	61
TABELA 39. DOCHODY MIASTA ŚWIDWIN WG GRUP	63
TABELA 40. WYDATKI BIEŻĄCE MIASTA ŚWIDWIN WG DZIAŁÓW	64
TABELA 41. WYDATKI MIASTA ŚWIDWIN WG PARAGRAFÓW.....	64
TABELA 42. PROGNOZA INFLACJI W LATACH 2019 - 2023	75
TABELA 43. PROGNOZA WZROSTU PKB W LATACH 2019 - 2023	76
TABELA 44. HARMONOGRAM SPŁATY DOTYCHCZAS ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ MIASTA	77

TABELA 45. WZROST DOCHODÓW – PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA	78
TABELA 48. WZROST WYDATKÓW – PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA	79
TABELA 47. PROJEKCJE FINANSOWE (WARIANT I - NIE ZASTOSOWANO KOREKTY WYDATKÓW BIEŻĄCYCH)	83
TABELA 48. PROJEKCJE FINANSOWE (WARIANT II - ZASTOSOWANO KOREKTĘ WYDATKÓW BIEŻĄCYCH)	85

9. SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. ANALIZA DOCHODÓW MIASTA W LATACH 2014-2018	8
WYKRES 2. STOPA BEZROBOCIA W MIEŚCIE ŚWIDWIN W LATACH 2004-2017	11
WYKRES 3. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO (PLN) W MIEŚCIE ŚWIDWIN W LATACH 2002-2017	12
WYKRES 4. LICZBA MIESZKAŃCÓW W MIEŚCIE ŚWIDWIN W LATACH 1995-2017	12
WYKRES 5. DOCHODY MIASTA W LATACH 2014-2018	15
WYKRES 6. ANALIZA WYDATKÓW MIASTA ŚWIDWIN NA OŚWIATĘ W LATACH 2014 - 2019	19
WYKRES 7. ANALIZA WYDATKÓW MIASTA W LATACH 2014-2018	20
WYKRES 8. WYDATKI MIASTA W LATACH 2014-2018	23
WYKRES 9. POZIOM I DYNAMIKA DOCHODÓW BIEŻĄCYCH ORAZ WYDATKÓW BIEŻĄCYCH W LATACH 2014-2018	25
WYKRES 10. INDYWIDUALNY WSKAŹNIK ZADŁUŻENIA MIASTA ŚWIDWIN Z UWZGL. DOCHODÓW ZE SPRZ. MAJ. W LATACH 2014-2018	30
WYKRES 11. INDYWIDUALNY WSKAŹNIK ZADŁUŻENIA MIASTA ŚWIDWIN BEZ UWZGL. DOCHODÓW ZE SPRZ. MAJ. W LATACH 2014-2018 ...	31
WYKRES 12. WYNIK SPÓŁKI W LATACH 2016 – 2018	44
WYKRES 13. WYNIK OPERACYJNY SPÓŁKI W LATACH 2016 – 2018	44
WYKRES 14. PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻ I KOSZTY OPERACYJNE SPÓŁKI W LATACH 2016-2018	45
WYKRES 15. KSZTAŁTOWANIE SIĘ ZMIAN KOSZTÓW OPERACYJNYCH SPÓŁKI W LATACH 2016-2018 W UJĘCIU KWOTOWYM	46
WYKRES 16. STRUKTURA KOSZTÓW OPERACYJNYCH SPÓŁKI W 2018 ROKU	46
WYKRES 17. WYNIK SPÓŁKI W LATACH 2016 – 2018	52
WYKRES 18. WYNIK OPERACYJNY SPÓŁKI W LATACH 2016 – 2018	53
WYKRES 19. PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻ I KOSZTY OPERACYJNE SPÓŁKI W LATACH 2016-2018	53
WYKRES 20. KSZTAŁTOWANIE SIĘ ZMIAN KOSZTÓW OPERACYJNYCH SPÓŁKI W LATACH 2016-2018 W UJĘCIU KWOTOWYM	54
WYKRES 21. STRUKTURA KOSZTÓW OPERACYJNYCH SPÓŁKI W 2018 ROKU	54
WYKRES 22. WSKAŹNIK CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (ROK POPRZEDNI = 100)	74
WYKRES 23. CENTRALNA PROJEKCJA ORAZ WYKRES WACHLARZOWY - INFLACJA	74
WYKRES 24. ZMIANY PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ROK POPRZEDNI = 100)	75
WYKRES 25. CENTRALNA PROJEKCJA ORAZ WYKRES WACHLARZOWY - PKB	76
WYKRES 26. PROJEKCJA FINANSOWA MIASTA (WARIANT I - NIE ZASTOSOWANO KOREKTY WYDATKÓW BIEŻĄCYCH)	84
WYKRES 27. PROJEKCJA FINANSOWA MIASTA (WARIANT II - ZASTOSOWANO KOREKTĘ WYDATKÓW BIEŻĄCYCH)	86
WYKRES 28. WSKAŹNIK OBSŁUGI DŁUGU Z ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH (WARIANT I)	89
WYKRES 29. WSKAŹNIK OBSŁUGI DŁUGU Z ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH (WARIANT II)	89